

II

(Meddelanden)

MEDDELANDEN FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER,
BYRÅER OCH ORGAN

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Riktlinjer för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022

(2022/C 80/01)

Innehållsförteckning

1.	INLEDNING	8
2.	TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER	9
2.1	Tillämpningsområde	9
2.2	Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer	10
2.3	Riktlinjernas uppbyggnad	11
2.4	Definitioner	11
3.	FÖRENLIGHETSBEDÖMNING ENLIGT ARTIKEL 107.3 C I FÖRDRAGET	21
3.1	Positivt villkor: stödet ska underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet	22
3.1.1	Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden ...	22
3.1.2	Stimulanseffekt	22
3.1.3	Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten	23
3.2	Negativt villkor: stödåtgärden får inte påverka handeln på ett otillbörligt sätt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset	23
3.2.1	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	23
3.2.1.1	Stödets nödvändighet	23
3.2.1.2	Lämplighet	24
3.2.1.2.1	Lämplighet jämfört med alternativa policyinstrument	25
3.2.1.2.2	Lämplighet jämfört med andra stödinstrument	25

3.2.1.3	Proportionalitet	25
3.2.1.3.1	Kumulering	27
3.2.1.4	Öppenhet	27
3.2.2	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	28
3.3	Vägning av de positiva effekterna av stödet mot de negativa effekterna på konkurrens och handel	29
4.	KATEGORIER AV STÖD	30
4.1	Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi och energieffektivitet	30
4.1.1	Logisk grund	30
4.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	31
4.1.2.1	Stöd till förnybar energi	31
4.1.2.2	Annat stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp samt energieffektivitet	31
4.1.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	32
4.1.3.1	Stödets nödvändighet	32
4.1.3.2	Lämplighet	32
4.1.3.3	Stödberättigande	32
4.1.3.4	Offentligt samråd	33
4.1.3.5	Proportionalitet	34
4.1.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	37
4.2	Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda	40
4.2.1	Bakgrund till stödet	40
4.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	40
4.2.3	Stimulanseffekt	41
4.2.4	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	41
4.2.4.1	Lämplighet	41

4.2.4.2	Proportionalitet	41
4.2.4.3	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	42
4.3	Stöd för ren mobilitet	43
4.3.1	Stöd för förvärv och leasing av rena fordon och ren mobil serviceutrustning samt för eftermontering av fordon och mobil serviceutrustning	43
4.3.1.1	Bakgrund till stödet	43
4.3.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	44
4.3.1.3	Stimulanseffekt	44
4.3.1.4	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	44
4.3.1.4.1	Lämplighet	44
4.3.1.4.2	Proportionalitet	44
4.3.1.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	46
4.3.2	Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur	47
4.3.2.1	Bakgrund till stödet	47
4.3.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	47
4.3.2.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	47
4.3.2.3.1	Stödets nödvändighet	47
4.3.2.3.2	Lämplighet	48
4.3.2.3.3	Proportionalitet	48
4.3.2.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	49
4.4	Stöd för resurseffektivitet och övergången till en cirkulär ekonomi	51
4.4.1	Bakgrund till stödet	51
4.4.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	51
4.4.3	Stimulanseffekt	52
4.4.4	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel	53

4.4.4.1	Stödets nödvändighet	53
4.4.4.2	Lämplighet	53
4.4.4.3	Proportionalitet	53
4.4.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	55
4.5	Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser	55
4.5.1	Bakgrund till stödet	55
4.5.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	55
4.5.3	Stimulanseffekt	56
4.5.4	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel	56
4.5.4.1	Stödets nödvändighet	56
4.5.4.2	Proportionalitet	57
4.5.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	57
4.6	Stöd för avhjälpande av miljöskador, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller återställande av den biologiska mångfalden och genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar	58
4.6.1	Bakgrund till stödet	58
4.6.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	58
4.6.3	Stimulanseffekt	59
4.6.4	Proportionalitet	59
4.7	Stöd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter	59
4.7.1	Stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter	60
4.7.1.1	Bakgrund till stödet	60
4.7.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	60
4.7.1.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	60
4.7.1.3.1	Nödvändighet	61
4.7.1.3.2	Lämplighet	61

4.7.1.3.3	Proportionalitet	61
4.7.2	Stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter	62
4.7.2.1	Bakgrund till stödet	62
4.7.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	62
4.7.2.3	Stimulanseffekt	62
4.7.2.4	Proportionalitet	63
4.7.2.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	63
4.8	Stöd för att trygga elförsörjningen	63
4.8.1	Bakgrund till stödet	63
4.8.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	63
4.8.3	Stimulanseffekt	64
4.8.4	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	64
4.8.4.1	Nödvändighet	64
4.8.4.2	Lämplighet	65
4.8.4.3	Stödberättigande	65
4.8.4.4	Offentligt samråd	66
4.8.4.5	Proportionalitet	67
4.8.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	67
4.9	Stöd till energiinfrastruktur	69
4.9.1	Bakgrund till stödet	69
4.9.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	70
4.9.3	Minimering av snedvridning av konkurrens och handel	71
4.9.3.1	Nödvändighet och lämplighet	71
4.9.3.2	Stödets proportionalitet	71
4.9.4	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	71

4.10	Stöd till fjärrvärme och fjärrkyla	72
4.10.1	Bakgrund till stödet	72
4.10.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	72
4.10.3	Nödvändighet och lämplighet	73
4.10.4	Stödåtgärdens proportionalitet	73
4.10.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering	74
4.11	Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare	74
4.11.1	Bakgrund till stödet	74
4.11.2	Tillämpningsområde: avgifter av vilka nedsättningar kan beviljas	75
4.11.3	Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel	75
4.11.3.1	Stödberättigande	75
4.11.3.2	Stödåtgärdens proportionalitet	76
4.11.3.3	Form av statligt stöd	76
4.11.3.4	Energibesiktningar och ledningssystem	77
4.11.3.5	Övergångsregler	77
4.12	Stöd för nedläggning av kraftverk som använder kol, torv eller oljeskiffer och avveckling av gruvdrift efter kol, torv eller oljeskiffer	78
4.12.1	Stöd för förtida nedläggning av lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet	78
4.12.1.1	Bakgrund till stödet	78
4.12.1.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	79
4.12.1.3	Stimulanseffekt	79
4.12.1.4	Nödvändighet och lämplighet	79
4.12.1.5	Proportionalitet	79
4.12.1.6	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	80

4.12.2	Stöd för extraordinära kostnader i samband med nedläggning av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet	80
4.12.2.1	Bakgrund till stödet	80
4.12.2.2	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	80
4.12.2.3	Nödvändighet och lämplighet	80
4.12.2.4	Stimulanseffekt och proportionalitet	80
4.12.2.5	Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens	81
4.13	Stöd till studier eller konsulttjänster i frågor som rör klimat, miljöskydd och energi	81
4.13.1	Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter	81
4.13.2	Stimulanseffekt	81
4.13.3	Proportionalitet	82
5.	UTVÄRDERING	82
6.	RAPPORTERING OCH ÖVERVAKNING	83
7.	TILLÄMPLIGHET	83
8.	ÖVERSYN	83

1. INLEDNING

1. Kommissionen har gett den europeiska gröna given högsta politiska prioritet i syfte att utveckla unionen till ett rättvist och blomstrande samhälle med en modern, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi, nettoollutsläpp av växthusgaser senast 2050 och ekonomisk tillväxt fri från resursanvändning, utan att någon halkar efter. Kommissionens klimatambitioner förstärktes 2019 med meddelandet om den europeiska gröna given ⁽¹⁾, där ett av målen är att EU inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser senast 2050. För att styra ekonomin och samhället i en rättvis, grön och välmående riktning mot att uppnå klimatneutralitet senast 2050 har kommissionen även föreslagit att nettoutsläppen av växthusgaser ska minska med minst 55 % fram till 2030, jämfört med 1990 års nivåer ⁽²⁾. Dessa ambitiösa mål har fastställts i den europeiska klimatlagstiftningen ⁽³⁾.
2. Lagstiftningsförslagen i det så kallade 55 %-paketet bidrar till förverkligandet av de målen ⁽⁴⁾ och syftar till att leda EU mot klimatneutralitet senast 2050.
3. Det kommer att krävas stora ansträngningar och lämpligt stöd för att uppnå målen om klimatneutralitet, klimatanpassning, resurs- och energieffektivitet och principen om energieffektivitet först, cirkularitet, nollförening och den biologiska mångfaldens återhämtning samt för att fullfölja denna gröna omställning. Betydande investeringar, bland annat i förnybara energikällor, kommer att behövas för att lyckas med ambitionerna i meddelandet om den europeiska gröna given. Kommissionen har uppskattat att det kommer att krävas ytterligare investeringar på 390 miljarder euro per år, jämfört med 2011–2020 ⁽⁵⁾ års nivåer, för att uppnå de nyligen skärpta klimat-, energi- och transportmålen fram till 2030, och ytterligare 130 miljarder euro per år för de övriga miljömål som beräknats tidigare ⁽⁶⁾. Storleken på denna investeringsutmaning gör att medel måste avsättas på ett kostnadseffektivt sätt både inom den privata och den offentliga sektorn. Detta kommer att påverka alla sektorer och därmed unionsekonomin i sin helhet.
4. Konkurrenspolitiken, och i synnerhet reglerna för statligt stöd, spelar en viktig roll för att unionen ska kunna uppnå de politiska målen i den gröna given. I meddelandet om den europeiska gröna given anges särskilt att reglerna för statligt stöd kommer att ses över för att ta hänsyn till dessa politiska mål, för att stödja en kostnadseffektiv och rättvis omställning till klimatneutralitet samt för att underlätta utfasningen av fossila bränslen och samtidigt skapa lika villkor på den inre marknaden. Dessa riktlinjer speglar den översynen.
5. För att förhindra att statligt stöd snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen på den inre marknaden och påverkar handeln mellan medlemsstaterna fastställs i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt (*fördraget*) att statligt stöd i princip är förbjudet. I vissa fall kan sådant stöd emellertid vara förenligt med den inre marknaden på grundval av artikel 107.2 och 107.3 i fördraget.
6. Enligt artikel 108.3 i fördraget ska medlemsstaterna anmäla statligt stöd, med undantag för åtgärder som uppfyller villkoren i en gruppundantagsförordning som antagits av kommissionen enligt artikel 1 i rådets förordning (EU) 2015/1588 ⁽⁷⁾.
7. Dessa riktlinjer ger vägledning om hur kommissionen kommer att bedöma förenligheten hos stödåtgärder för miljöskydd, inbegripet klimatskydd, och energi som omfattas av anmälningskravet i artikel 107.3 c i fördraget. Varje hänvisning till *miljöskydd* i dessa riktlinjer ska tolkas som en hänvisning till miljöskydd, inbegripet klimatskydd.

⁽¹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Den europeiska gröna given*, COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Höjning av Europas klimatambition för 2030 – Investering i en klimatneutral framtid till förmån för våra medborgare*, COM(2020) 562 final.

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *55 %-paketet ("Fit for 55"): nå EU:s klimatmål 2030 för klimatneutralitet*, COM(2021) 550 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/amendment-renewable-energy-directive-2030-climate-target-with-annexes_en.pdf.

⁽⁶⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *EU:s ekonomi efter covid-19: Konsekvenser för den ekonomiska styrningen*, COM(2021) 662 final.

⁽⁷⁾ Rådets förordning (EU) 2015/1588 av den 13 juli 2015 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt på vissa slag av övergripande statligt stöd (EUT L 248, 24.9.2015, s. 1).

8. Enligt artikel 107.3 c i fördraget kan en stödåtgärd förklaras förenlig med den inre marknaden om två villkor, ett positivt och ett negativt, är uppfyllda. Det positiva villkoret är att stödet ska underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet. Det negativa villkoret är att stödet inte får påverka handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.
9. Det är allmänt vedertaget att konkurrensutsatta marknader har en tendens att ge effektiva resultat när det gäller priser, produktion och resursanvändning. Ett statligt ingripande kan dock vara nödvändigt för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter som inte skulle utvecklas alls eller inte skulle utvecklas i samma takt eller på samma villkor utan stöd. Ingripandet bidrar därmed till smart och hållbar tillväxt för alla.
10. När det gäller miljöskydd medför externa miljöeffekter, felaktig information och bristande samordning att kostnaderna och fördelarna för en näringsverksamhet kanske inte beaktas fullt ut av marknadsaktörerna när de fattar beslut om konsumtion, investeringar och produktion, trots reglerade ingripanden. Det är sannolikt att sådana marknadsmisslyckanden, det vill säga situationer där marknaden – om den får sköta sig själv – ger ineffektiva utfall och inte leder till optimal välfärd för konsumenter och samhället i stort, vilket gör att de näringsverksamheter som bedrivs får otillräckliga nivåer av miljöskydd i avsaknad av statligt stöd.
11. Myndigheterna i medlemsstaterna bör se till att stödåtgärden, de villkor som är förbundna med den, förfarandena för dess antagande och den verksamhet som får stöd inte strider mot EU:s miljölagstiftning. Myndigheterna i medlemsstaterna bör även se till att den berörda allmänheten får möjlighet att säga sitt när beslut fattas om stöd. Slutligen bör enskilda personer och organisationer ha möjlighet att få stödet eller de åtgärder genom vilka stödet genomförs prövat i nationell domstol och där styrka att EU:s miljölagstiftning inte har efterlevts⁽⁸⁾.

2. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

2.1 Tillämpningsområde

12. Dessa riktlinjer gäller statligt stöd som beviljas för att underlätta utveckling av näringsverksamheter på ett sätt som förbättrar miljöskyddet, såväl som verksamheter inom energisektorn som regleras av fördraget i den mån stödåtgärderna omfattas av avsnitt 2.2 i riktlinjerna. Riktlinjerna är därför även tillämpliga på de sektorer som omfattas av särskilda unionsregler för statligt stöd, såvida de särskilda unionsreglerna inte omfattar andra föreskrifter eller innehåller bestämmelser om stöd till miljöskydd eller stöd till energisektorn som gäller samma åtgärd, i vilket fall de sektorspecifika reglerna har företräde. Dessa riktlinjer har företräde framför punkt 17 b i luftfartsriktlinjerna⁽⁹⁾ med avseende på miljöstödåtgärder till förmån för stora flygplatser med en passagerarvolym på över 5 miljoner per år.
13. Dessa riktlinjer gäller inte följande:
 - a) Statligt stöd till utformning och tillverkning av miljövänliga produkter, maskiner, utrustning eller transportmedel för att kunna driva dem med mindre förbrukning av naturresurser, och åtgärder som vidtas i fabriker eller andra produktionsanläggningar i syfte att förbättra säkerhet eller hygien⁽¹⁰⁾.
 - b) Statligt stöd till forskning, utveckling och innovation, som regleras genom kommissionens meddelande om rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Se kommissionens tillkännagivande om tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (EUT C 275, 18.8.2017, s. 1) med avseende på genomförandet på nationell nivå av Århuskonventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor.

⁽⁹⁾ Meddelande från kommissionen – *Riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag* (EUT C 99, 4.4.2014, s. 3.)

⁽¹⁰⁾ Miljöstöd är vanligen mindre snedvridande och mer effektivt om det beviljas konsumenter/användare av miljövänliga produkter i stället för producenter/tillverkare av miljövänliga produkter. Detta påverkar inte medlemsstaternas möjligheter att bevilja miljöstöd till företag för att förbättra miljöskyddet i deras tillverkning.

⁽¹¹⁾ Meddelande från kommissionen, *Rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation* (EUT C 198, 27.6.2014, s. 1).

- c) Statligt stöd som omfattas av reglerna för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn ⁽¹²⁾ eller inom fiskeri- och vattenbrukssektorn ⁽¹³⁾.
 - d) Statligt stöd till kärnenergi.
14. Stöd till miljöskydd och energi får inte ges till företag i svårigheter enligt definitionen i kommissionens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter ⁽¹⁴⁾.
15. När kommissionen bedömer stöd som beviljats ett företag som är föremål för ett betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut om att ett stöd är olagligt och oförenligt med den inre marknaden beaktar den det stödbelopp som återstår att återkräva ⁽¹⁵⁾.

2.2 Stödåtgärder som omfattas av dessa riktlinjer

16. Kommissionen har identifierat ett antal kategorier av miljöskydds- och energiåtgärder avseende vilka statligt stöd kan vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i fördraget, på vissa villkor:
- a) Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi och energieffektivitet.
 - b) Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda.
 - c) Stöd för förvärv och leasing av rena fordon (som används för luft-, väg- och järnvägstransport, transport på inre vattenvägar och sjötransport) och ren mobil serviceutrustning samt för eftermontering av fordon och mobil serviceutrustning.
 - d) Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur för rena fordon.
 - e) Stöd för resurseffektivitet och för främjande av omställningen till en cirkulär ekonomi.
 - f) Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser.
 - g) Stöd för avhjälpande av miljöskador, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller återställande av den biologiska mångfalden och genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
 - h) Stöd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter.
 - i) Stöd för att trygga elförsörjningen.
 - j) Stöd till energiinfrastruktur.
 - k) Stöd till fjärrvärme och fjärrkyla.
 - l) Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare.
 - m) Stöd för nedläggning av kraftverk som använder kol, torv eller oljeskiffer och avveckling av gruvdrift efter kol, torv eller oljeskiffer.
 - n) Stöd till studier eller konsulttjänster i frågor som rör klimat, miljöskydd och energi.

⁽¹²⁾ Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (EUT C 204, 1.7.2014, s. 1).

⁽¹³⁾ Meddelande från kommissionen, Riktlinjer för granskning av statligt stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (EUT C 217, 2.7.2015, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Meddelande från kommissionen, Riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Se förstainstansrättens dom av den 13 september 1995, TWD/kommissionen, T-244/93 och T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, punkt 56. Se även kommissionens meddelande, Kommissionens tillkännagivande om återkrav av olagligt och oförenligt statligt stöd (EUT C 247, 23.7.2019, s. 1).

2.3 Riktlinjernas uppbyggnad

17. I kapitel 3 fastställs de förenlighetskriterier som är allmänt tillämpliga på de olika kategorier av stöd som omfattas av dessa riktlinjer. Avsnitt 3.2.1.3.1 om kumulering är tillämpligt på alla kategorier av stöd som omfattas av dessa riktlinjer. I kapitel 4 fastställs specifika förenlighetskriterier som är tillämpliga på de stödåtgärder som behandlas i de olika avsnitten i det kapitlet. De förenlighetskriterier som beskrivs i kapitel 3 är tillämpliga såvida inte mer specifika bestämmelser anges i de särskilda avsnitten i kapitel 4.
18. De villkor som fastställs i dessa riktlinjer gäller både stödordningar och individuellt stöd, oavsett om det bygger på en stödordning eller beviljas för särskilda ändamål, såvida inte annat anges.

2.4 Definitioner

19. I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:
 - 1) *stöd för särskilda ändamål*: stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning.
 - 2) *stödnivå*: stödbeloppet brutto uttryckt i procent av de stödberättigande kostnaderna. Alla siffror som används ska avse belopp före eventuella avdrag för skatt eller andra avgifter. Om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag ska stödbeloppet vara lika med stödets bruttobidragsekvivalent. Stöd som betalas ut i flera omgångar ska beräknas till sitt värde vid tidpunkten för beviljandet. Den ränta som ska användas för omräkning och för att räkna ut stödbeloppet i ett mjukt lån⁽¹⁶⁾ ska vara den gällande referensräntan vid den tidpunkt då lånet beviljades. Stödnivån beräknas per stödmottagare.
 - 3) *stödområden*: områden som vid den tidpunkt då stödet beviljas anges i en godkänd regionalstödscharta med tillämpning av artikel 107.3 a och c i fördraget.
 - 4) *balansering*: med avseende på el, enligt definitionen i artikel 2.10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943⁽¹⁷⁾.
 - 5) *balansansvarig part*: balansansvarig part enligt definitionen i artikel 2.14 i förordning (EU) 2019/943.
 - 6) *biologisk mångfald*: biologisk mångfald enligt definitionen i artikel 2.15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852⁽¹⁸⁾.
 - 7) *biodrivmedel*: biodrivmedel enligt definitionen i artikel 2.33 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001⁽¹⁹⁾.
 - 8) *biogas*: biogas enligt definitionen i artikel 2.28 i direktiv 2018/2001.
 - 9) *flytande biobränslen*: flytande biobränslen enligt definitionen i artikel 2.32 i direktiv 2018/2001.
 - 10) *biomassa*: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2.24 i direktiv (EU) 2018/2001.
 - 11) *biomassabränslen*: biomassabränslen enligt definitionen i artikel 2.27 i direktiv 2018/2001.
 - 12) *kapacitetsmekanism*: kapacitetsmekanism enligt definitionen i artikel 2.22 i förordning (EU) 2019/943.
 - 13) *avskiljning och lagring av koldioxid (CCS)*: en uppsättning tekniker som gör det möjligt att avskilja koldioxid (CO₂) som släpps ut från industrianläggningar, däribland processrelaterade utsläpp, eller att avskilja koldioxid direkt från omgivningsluften, för att transportera den till en lagringsplats och där injektera den i en lämplig underjordisk geologisk formation för permanent förvaring.

⁽¹⁶⁾ Ett lån med en ränta som ligger under marknadsräntan.

⁽¹⁷⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EUT L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁽¹⁸⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽¹⁹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

- 14) *avskiljning och användning av koldioxid (CCU)*: en uppsättning tekniker som gör det möjligt att avskilja koldioxid som släpps ut från industrianläggningar, däribland processrelaterade utsläpp, eller ett avskilja koldioxid direkt från omgivningsluften, och transportera den till ett förbruknings- eller användningsställe för fullständig användning av den koldioxiden.
- 15) *koldioxidupptag*: antropogena verksamheter som tar upp koldioxid från atmosfären och varaktigt lagrar den i geologiska eller land- eller havsbaserade reservoarer, eller i produkter. Det inbegriper befintligt och potentiellt antropogent skapande av biologiska eller geokemiska sänkor och direkt luftavskiljning och lagring, men utesluter naturligt koldioxidupptag som inte direkt orsakas av mänsklig verksamhet.
- 16) *system för leverantörsskyldighet*: ett system där värde skapas för tillhandahållande av varor eller tjänster genom att certifiera dessa varor eller tjänster och införa en skyldighet för leverantörer eller konsumenter att köpa certifikat.
- 17) *ren mobil marktjänstutrustning*: mobil utrustning som används i samband med luft- eller sjötransport som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret).
- 18) *ren mobil serviceutrustning*: ren mobil terminalutrustning och ren mobil marktjänstutrustning.
- 19) *ren mobil terminalutrustning*: mobil utrustning som används för lastning, lossning och omlastning av varor och intermodala lastenheter, och för flyttning av last inom ett terminalområde, som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret) eller, om sådana alternativ saknas, som har avsevärt lägre direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser än traditionell terminalutrustning.
- 20) rent fordon:
- a) När det gäller två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar:
- i) Ett fordon som omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EU) nr 168/2013 och som inte avger några koldioxidutsläpp (från avgasröret), beräknat i enlighet med de krav som fastställs i artikel 24 i och bilaga V till den förordningen.
- b) När det gäller lätta vägfordon:
- i) Ett fordon i kategori M1, M2 eller N1 som inte avger några koldioxidutsläpp (från avgasröret), beräknat i enlighet med de krav som fastställs i kommissionens förordning (EU) 2017/1151 ⁽²⁰⁾.
- ii) Ett rent fordon enligt definitionen i artikel 4.4 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/33/EG ⁽²¹⁾,
- c) När det gäller tunga vägfordon:
- i) Ett utsläppsfritt tungt fordon enligt definitionen i artikel 4.5 i direktiv 2009/33/EG,
- ii) Till och med den 31 december 2025, ett utsläppsnått tungt fordon enligt definitionen i artikel 3.12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242 ⁽²²⁾.
- iii) Till och med den 31 december 2025, ett rent fordon enligt definitionen i artikel 4.4 b i direktiv 2009/33/EG som inte omfattas av förordning (EU) 2019/1242.
- d) När det gäller fartyg på inre vattenvägar:
- i) Ett fartyg för transport på inre vattenvägar av passagerare eller gods som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret).

⁽²⁰⁾ Kommissionens förordning (EU) 2017/1151 av den 1 juni 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2007 om typgodkännande av motorfordon med avseende på utsläpp från lätta personbilar och lätta nyttofordon (Euro 5 och Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon (EUT L 175, 7.7.2017, s. 1).

⁽²¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/33/EG av den 23 april 2009 om främjande av rena vägtransportfordon till stöd för utsläppsnål mobilitet (EUT L 120, 15.5.2009, s. 5).

⁽²²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1242 av den 20 juni 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp från nya tunga fordon och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 595/2009 och (EU) 2018/956 och rådets direktiv 96/53/EG (EUT L 198, 25.7.2019, s. 202).

- ii) Ett fartyg för passagerartransport på inre vattenvägar med en hybrid- eller dubbelbränslemotor som får minst 50 % av sin energi från bränslen som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret) eller från laddkraft vid normal drift.
- iii) Ett fartyg för godstransport på inre vattenvägar som avger direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser per tonkilometer (gCO_2/tkm), beräknat (eller uppskattat för nya fartyg) med hjälp av Internationella sjöfartsorganisationens operativa indikator för energieffektivitet (EEOI), som är 50 % lägre än det genomsnittliga referensvärde för koldioxidutsläpp som fastställs för tunga fordon (undergrupp av fordon 5-LH) i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2019/1242.

Vid bedömningen av huruvida ett fartyg anses vara ett rent fordon kommer kommissionen att beakta utvecklingen inom den berörda sektorn, bland annat genom att hänvisa till de tekniska granskningskriterier enligt vilka en verksamhet anses bidra väsentligt till begränsning av klimatförändringar, enligt vad som fastställs i den relevanta delegerade akten enligt förordning (EU) 2020/852.

e) När det gäller fartyg för sjötransport:

- i) Ett fartyg för sjö- och kusttransport av passagerare eller gods, för hamnoperationer eller för serviceverksamheter, som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret).
- ii) Ett fartyg för sjö- och kusttransport av passagerare eller gods, för hamnverksamhet eller för serviceverksamhet, som har en hybridmotor eller en dubbelbränslemotor som för normal drift till havs och i hamnar får minst 25 % av sin energi från bränsle med noll direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser eller från laddkraft, eller som har uppnått ett värde i Internationella sjöfartsorganisationens energieffektivitetsindex (EEDI) som ligger 10 % under de EEDI-krav som var tillämpliga den 1 april 2022, och som kan drivas med bränsle med noll direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser eller med bränslen från förnybara källor.
- iii) Ett fartyg för sjö- och kusttransport av gods som uteslutande används för kusttransporter och korta sjötransporter, som har utformats för att möjliggöra byte av transportslag för gods som vanligtvis transporteras från land till sjöss och som har direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser, beräknade med hjälp av EEDI, som är 50 % lägre än det genomsnittliga referensvärde för koldioxidutsläpp som fastställs för tunga fordon (undergrupp av fordon 5-LH) i enlighet med artikel 11 i förordning (EU) 2019/1242.

Vid bedömningen av huruvida ett fartyg anses vara ett rent fordon kommer kommissionen att beakta utvecklingen inom den berörda sektorn, bland annat genom att hänvisa till de tekniska granskningskriterier enligt vilka en verksamhet anses bidra väsentligt till begränsning av klimatförändringar, enligt vad som fastställs i den relevanta delegerade akten enligt förordning (EU) 2020/852.

f) När det gäller rullande materiel:

- i) Rullande materiel som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret).
- ii) Rullande materiel som har noll direkta koldioxidutsläpp i form av avgaser när de framförs på ett spår med nödvändig infrastruktur och som använder en konventionell motor där sådan infrastruktur inte finns tillgänglig (bimodal).

g) När det gäller luftfartyg:

- i) Ett luftfartyg som inte avger några direkta koldioxidutsläpp (från avgasröret).
- ii) Ett luftfartyg som väsentligt förbättrat miljöprestandan jämfört med ett luftfartyg med samma startmassa motsvarande ett alternativ som finns allmänt tillgängligt på marknaden.

21) *kraftvärme*: kraftvärme enligt definitionen i artikel 2.30 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU ⁽²³⁾.

⁽²³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU av den 25 oktober 2012 om energieffektivitet, om ändring av direktiven 2009/125/EG och 2010/30/EU och om upphävande av direktiven 2004/8/EG och 2006/32/EG (EUT L 315, 14.11.2012, s. 1).

- 22) *förorenat område*: ett område där förekomst av material eller ämnen orsakad av mänsklig verksamhet är belagd och där denna förekomst är så stor att den utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön med beaktande av pågående och godkänd framtida användning av marken, havsbotten eller floder.
- 23) *demonstrationsprojekt*: demonstrationsprojekt enligt definitionen i artikel 2.24 i förordning (EU) 2019/943.
- 24) *digitalisering*: införande av teknik som utförs med hjälp av elektronisk utrustning och/eller system som gör det möjligt att öka produkters funktionalitet, utveckla onlinetjänster, modernisera processer eller migrera till affärsmodeller som bygger på avskaffande av mellanled vid produktion av varor och tillhandahållande av tjänster, vilket i slutändan ger omvälvande effekter.
- 25) *bortskaffande*: bortskaffande enligt definitionen i artikel 3.19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG ⁽²⁴⁾.
- 26) *systemansvarig för distributionssystem*: systemansvarig för distributionssystem enligt definitionen i artikel 2.29 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 ⁽²⁵⁾.
- 27) *fjärrvärme eller fjärrkyla*: fjärrvärme eller fjärrkyla enligt definitionen i artikel 2.19 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2010/31 ⁽²⁶⁾.
- 28) *system för fjärrvärme och/eller fjärrkyla*: anläggningar för produktion av värme/kyla, nät för lagring och distribution av värme/kyla med både primära nät för överföring och sekundära nät av rörledningar för leverans av värme till konsumenter. Hänvisningar till fjärrvärme ska tolkas som system för fjärrvärme och/eller fjärrkyla beroende på om näten används för att leverera värme eller kyla gemensamt eller var för sig.
- 29) *miljöinnovation*: alla former av innovativa verksamheter, inbegripet nya produktionsprocesser, nya produkter eller tjänster, liksom nya lednings- och affärsmetoder, som leder till eller syftar till att väsentligt förbättra miljöskyddet och väsentligt minska föroreningars miljöpåverkan. Vid tillämpning av denna definition anses följande inte vara innovationer:
- a) Verksamheter som endast leder till mindre förändringar eller förbättringar av miljöskyddet.
 - b) Förbättringar av produktions- eller tjänstemöjligheter genom införande av tillverknings- eller logistiksystem som i hög grad liknar dem som redan används.
 - c) Förändringar av affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller yttre förbindelser som utgår från organisationsmetoder som redan används inom företaget.
 - d) Ändrad ledningsstrategi.
 - e) Sammanslagningar och förvärv.
 - f) Upphörande med en process.
 - g) Allmänt utbyte eller utvidgning av kapitalet.
 - h) Förändringar som uteslutande beror på ändrade faktorpriser, anpassning, regelbundna säsongsanpassningar eller andra cykliska anpassningar.
 - i) Handel med nya eller väsentligt förbättrade produkter.
- 30) *ekosystem*: ekosystem enligt definitionen i artikel 2.13 i förordning (EU) 2020/852.
- 31) *energieffektivitet*: energieffektivitet enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv 2012/27/EU.
- 32) *energilagring*: energilagring i elsystemet enligt definitionen i artikel 2.59 i direktiv (EU) 2019/944.

⁽²⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

⁽²⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (EUT L 153, 18.6.2010, s. 13).

- 33) *energilagringsanläggning*: en energilagringsanläggning i elsystemet enligt definitionen i artikel 2.60 i direktiv (EU) 2019/944.
- 34) *effektivt system för fjärrvärme och fjärrkyla*: effektiv fjärrvärme och fjärrkyla enligt definitionen i artikel 2.41 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU.
- 35) *energi från förnybara källor*: energi som produceras vid anläggningar som endast använder förnybara energikällor enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2018/2001, såväl som andelen energi uttryckt i värmevärde som produceras från förnybara energikällor i hybridanläggningar som även använder konventionella energikällor, inbegripet förnybar elektricitet som används för att fylla lagringssystem som är anslutna innanför mätaren (installerade tillsammans eller som tillägg till installationen för förnybar energi), men inte el som produceras som ett resultat av lagringssystemen.
- 36) *energiinfrastruktur* ⁽²⁷⁾: varje fysisk utrustning eller anläggning som är belägen i unionen eller kopplar samman unionen med ett eller flera tredjeländer och som omfattas av följande kategorier:
- a) Angående elektricitet:
- i) Överförings- och distributionssystem, där *överföring* avser transport av el både till lands och till havs i sammanlänkade system med högspänningsnät samt nät med extra hög spänning för tillhandahållande till slutförbrukare eller distributörer, men inte leverans, och där *distribution* avser transport av el både till lands och till havs i system med högspännings-, mellanspännings- och lågspänningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.
 - ii) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att de system som avses i led i ska fungera tryggt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem på alla spänningsnivåer och transformatorstationer.
 - iii) Helt integrerade nätkomponenter enligt definitionen i artikel 2.51 i direktiv (EU) 2019/944.
 - iv) Smarta elnät, det vill säga system och komponenter med integrerad informations- och kommunikationsteknik genom fungerande digitala plattformar, kontrollsystem och sensorteknik både på överförings- och distributionsnivå i syfte att skapa ett säkrare, effektivare och mer intelligent nät för överföring och distribution av el och ökad kapacitet att integrera nya former av produktion, lagring och förbrukning samt för att underlätta nya affärsmodeller och marknadsstrukturer.
 - v) Havsbaserade elnät, inklusive varje typ av utrustning eller anläggning i infrastruktur för överföring eller distribution av el, såsom definieras i led i, med dubbel funktionalitet, det vill säga sammankoppling och överföring eller distribution av havsbaserad förnybar el från produktionsplatser till havs till två eller fler länder. Detta inbegriper även smarta elnät såväl som varje typ av närliggande havsbaserad utrustning eller anläggning som är nödvändig för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem, och nödvändiga transformatorstationer om de också säkerställer teknisk driftskompatibilitet, bland annat när det gäller gränssnitt mellan olika typer av teknik.
- b) Angående gas (naturgas, biogas – inklusive biometan – och/eller förnybar gas av icke-biologiskt ursprung):
- i) Överförings- och distributionsledningar för transport av gas, som ingår i ett nät, utom högtrycksledningar som används för distribution i tidigare led av naturgas.
 - ii) Underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för gas som avses i led i.
 - iii) Anläggningar för mottagning, lagring och återförgasning eller dekomprimering av kondenserad eller komprimerad gas.

⁽²⁷⁾ Projekt som är anlagda för en förhandsidentifierad användare eller en liten grupp av förhandsidentifierade användare och har anpassats till deras behov (*särskild infrastruktur*) klassificeras inte som energiinfrastruktur.

- iv) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att systemet ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.
- v) Smarta gasnät, det vill säga varje typ av följande utrustning eller anläggning som syftar till att möjliggöra och underlätta integrering av förnybara och koldioxidsnåla gaser (inklusive vätgas eller gaser av icke-biologiskt ursprung) i nätet: digitala system och komponenter som integrerar informations- och kommunikationsteknik, kontrollsystem och sensorteknik för att möjliggöra interaktiv och intelligent övervakning, mätning, kvalitetskontroll och förvaltning av produktion, överföring, distribution och förbrukning av gas inom ett gasnät. Smarta nät kan även omfatta utrustning som möjliggör omvända flöden från distributionsnivån till överföringsnivån och de tillhörande nödvändiga uppgraderingarna av det befintliga nätet.
- c) Angående vätgas ⁽²⁸⁾:
- i) Överföringsledningar för högtryckstransport av vätgas såväl som ledningar för lokal distribution av vätgas för att ge flera användare åtkomst till nätet på ett öppet och icke-diskriminerande sätt.
- ii) *lagringsanläggningar*: anläggningar som används för att lagra vätgas med hög renhet, inklusive den del av vätgasterminalen som används för lagring, men undantaget den del som används för produktion, och inklusive anläggningar som endast är avsedda för operatörer av vätgasnät i utförandet av sina uppgifter. Anläggningar för lagring av vätgas omfattar underjordiska lagringsanläggningar anslutna till de högtrycksledningar för överföring eller distribution av vätgas som avses i led i.
- iii) Anläggningar för dirigering, mottagning, återförgasning eller dekomprimering av vätgas eller vätgas som ingår i andra kemiska ämnen med syftet att mata in vätgasen i nätet för gas eller det särskilda nätet för vätgas.
- iv) *terminaler*: anläggningar som används för att omvandla flytande väte till vätgas för inmatning i vätgasnätet. Terminaler omfattar stödutrustning och tillfällig lagring som krävs för omvandlingsprocessen och efterföljande inmatning i vätgasnätet, men omfattar inte de delar av vätgasterminalen som används för lagring.
- v) *länkar*: ett vätgasnät (eller del därav) som korsar eller sträcker sig över en gräns mellan olika medlemsstater eller mellan en medlemsstat och ett tredjeland fram till medlemsstaternas territorium eller den medlemsstatens territorialvatten.
- vi) Varje typ av utrustning eller anläggning som är nödvändig för att vätgasset ska fungera tryggt, säkert och effektivt eller för att möjliggöra dubbelriktad kapacitet, inklusive kompressorstationer.
- d) Angående koldioxid ⁽²⁹⁾:
- i) Ledningar, bortsett från ledningsnät i tidigare led, som används för att transportera koldioxid från fler än en källa, det vill säga industrianläggningar (inklusive kraftverk) som producerar koldioxid från förbränning eller andra kemiska reaktioner som inbegriper fossila eller icke-fossila föreningar som innehåller kol, för permanent geologisk lagring av koldioxid enligt artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG ⁽³⁰⁾ eller för användning av koldioxid som råmaterial eller för att öka avkastningen av biologiska processer.

⁽²⁸⁾ De tillgångar som anges i leden i–vi angående vätgas kan vara nyanlagda tillgångar eller tillgångar som ställts om från naturgas till vätgas ("anpassats"), eller en kombination av båda. Tillgångar som anges i leden i–vi angående vätgas, och som omfattas av tredjepartstillträde, klassificeras som energiinfrastruktur.

⁽²⁹⁾ Tillgångar som anges i leden i–iv angående koldioxid, och som omfattas av tredjepartstillträde, klassificeras som energiinfrastruktur.

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/31/EG av den 23 april 2009 om geologisk lagring av koldioxid och ändring av rådets direktiv 85/337/EEG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG och 2008/1/EG samt förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L 140, 5.6.2009, s. 114).

- ii) Anläggningar för kondensering och lagring av koldioxid i samband med transport eller lagring.
 - iii) Infrastruktur inom en geologisk formation som används för slutlig geologisk lagring av koldioxid i enlighet med artikel 3 i direktiv 2009/31/EG samt tillhörande yt- och injektionsanläggningar.
 - iv) All utrustning och alla anläggningar som är av central vikt för att systemet i fråga ska fungera ordentligt, säkert och effektivt, inklusive skydds-, övervaknings- och kontrollsystem. Detta kan omfatta särskilda mobila tillgångar för transport och lagring av koldioxid, under förutsättning att de mobila tillgångarna uppfyller definitionen av ett rent fordon.
 - e) Infrastruktur som används för överföring eller distribution av värmeenergi i form av ånga, varmvatten eller kylda vätskor från flera producenter/användare och som bygger på användningen av förnybar energi eller spillvärme från industriella tillämpningar.
 - f) Projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 2.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 och som avses i artikel 171 i fördraget ⁽³¹⁾ och projekt av ömsesidigt intresse som avses i artikel 171 i fördraget.
 - g) Andra kategorier av infrastruktur som gör att producenter och användare av förnybar eller koldioxidfri energi kan ansluta sig fysiskt eller trådlöst vid flera åtkomst- och utgångspunkter och som är öppen för åtkomst av tredje parter som inte tillhör samma företag som infrastrukturägaren/infrastrukturförvaltaren.
- 37) *energiprestanda*: en byggnads energiprestanda enligt definitionen i artikel 2.4 i direktiv 2010/31/EU.
- 38) *energibesparingar*: energibesparingar enligt definitionen i artikel 2.5 i direktiv 2012/27/EU.
- 39) *miljöskydd*: åtgärder eller verksamheter som syftar till att minska eller förebygga föroreningar, negativa miljöeffekter eller andra skador på den fysiska miljön (inklusive luft, vatten och mark), ekosystem eller naturresurser som orsakas av mänsklig verksamhet, däribland att begränsa klimatförändringar, minska risken för sådana skador, skydda och återställa den biologiska mångfalden eller medföra en effektivare användning av naturresurser, inklusive energisparåtgärder och användningen av förnybara energikällor och annan typ av teknik för att minska utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar, liksom att ställa om till cirkulära ekonomimodeller för att minska användningen av nya råvaror och öka effektiviteten. Det omfattar även åtgärder för att förbättra anpassningsförmågan och minimera sårbarheten för klimatpåverkan.
- 40) *miljöskatt eller skattelikhande miljöavgift*: en skatt eller avgift som tillämpas på specifika beskattningsunderlag, varor eller tjänster som har tydliga negativa effekter på miljön, eller vars syfte är att vissa verksamheter, varor eller tjänster ska beskattas så att miljökostnaderna kan ingå i deras pris eller så att producenter och konsumenter styrs mot miljövänligare verksamheter.
- 41) *utvärderingsplan*: ett dokument som avser en eller flera stödordningar och som åtminstone omfattar följande aspekter:
- a) De mål som ska utvärderas.
 - b) Utvärderingsfrågorna.
 - c) Resultatindikatorerna.
 - d) Den planerade metoden för att genomföra utvärderingen.
 - e) Datainsamlingskraven.

⁽³¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 347/2013 av den 17 april 2013 om riktlinjer för transeuropeiska energiinfrastrukturer och om upphävande av beslut nr 1364/2006/EG och om ändring av förordningarna (EG) nr 713/2009, (EG) nr 714/2009 och (EG) nr 715/2009 (EUT L 115, 25.4.2013, s. 39).

- f) Den föreslagna tidpunkten för utvärderingen inklusive datum för inlämnande av interimrapporten och den slutliga utvärderingsrapporten.
- g) En beskrivning av det oberoende organ som kommer att genomföra utvärderingen eller de kriterier som kommer att användas för att välja detta organ samt förfarandet för att göra utvärderingen offentligt tillgänglig.
- 42) *system för utökat producentansvar*: system för utökat producentansvar enligt definitionen i artikel 2.21 i direktiv 2008/98/EG.
- 43) *producent*: ett företag som producerar elkraft för kommersiella ändamål.
- 44) *växthusgas*: gas som bidrar till växthuseffekten genom att absorbera infraröd strålning, däribland koldioxid, metan, kväveoxider och fluorerade gaser som fluorkolväten.
- 45) *högeffektiv kraftvärme*: högeffektiv kraftvärme enligt definitionen i artikel 2.34 i direktiv 2012/27/EU.
- 46) *operatör av vätgasnät*: en fysisk eller juridisk person som genomför transporten av vätgas och ansvarar för drift, underhåll och vid behov utveckling av vätgasnätet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess länkar med andra vätgasnät samt för säkerställande av systemets förmåga att på lång sikt tillgodose en rimlig efterfrågan på vätgastransport.
- 47) *obalans*: obalans enligt definitionen i artikel 2.8 i förordning (EU) 2017/2195.
- 48) *avräkning av obalanser*: avräkning av obalanser enligt definitionen i artikel 2.9 i förordning (EU) 2017/2195.
- 49) *avräkningsperiod för obalanser*: avräkningsperiod för obalanser enligt definitionen i artikel 2.15 i förordning (EU) 2019/943.
- 50) *individuellt stöd*: stöd för särskilda ändamål och anmälningspliktiga tilldelningar av stöd på grundval av en stödordning.
- 51) *avbrottsystem*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen som utformats för att säkerställa en stabil frekvens i elsystemet eller hantera kortvariga försörjningsproblem, däribland genom att avbryta belastningen.
- 52) *mikroföretag*: företag som uppfyller villkoren för mikroföretag i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag ⁽³²⁾.
- 53) *naturbaserad lösning*: en lösning som är inspirerad och understöds av naturen, som är kostnadseffektiva och som samtidigt ger miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar och bidrar till att bygga upp resiliens, vilket medför fler och mer varierade och naturliga naturegenskaper och naturprocesser till städer, landskap och havsområden genom lokalt anpassade, resurseffektiva och systematiska insatser.
- 54) *åtgärd mot överbelastning av nätet*: en åtgärd för att trygga elförsörjningen som utformats för att kompensera för en bristande kapacitet i nätet för överföring eller distribution av el.
- 55) *förening*: förening enligt definitionen i artikel 2.10 i förordning (EU) 2020/852.
- 56) *föreare*: föreare enligt definitionen i punkt 3 i bilagan till rådets rekommendation 75/436/Euratom, EKSG, EEG ⁽³³⁾.
- 57) *förening*: förening enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU ⁽³⁴⁾.

⁽³²⁾ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³³⁾ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

- 58) *principen att förorenaren betalar*: principen att kostnaderna för åtgärder för att hantera föroreningar bör åligga den förorenare som orsakar föroreningarna.
- 59) *förberedelse för återanvändning*: förberedelse för återanvändning enligt definitionen i artikel 3.16 i direktiv 2008/98/EG.
- 60) *laddningsinfrastruktur*: fast eller mobil infrastruktur som används för att tillhandahålla elektricitet till rena fordon eller ren mobil serviceutrustning.
- 61) *återvinning*: återvinning enligt definitionen i artikel 3.15 i direktiv 2008/98/EG.
- 62) *materialåtervinning*: materialåtervinning enligt definitionen i artikel 3.17 i direktiv 2008/98/EG.
- 63) *referensprojekt*: ett exempel på ett projekt som är representativt för ett genomsnittligt projekt i en kategori av stödberättigade mottagare inom en stödordning.
- 64) *tankningsinfrastruktur*: fast eller mobil infrastruktur för tillhandahållande av vätgas, naturgas i gasform (komprimerad naturgas [CNG]) och flytande form (kondenserad naturgas [LNG]), biogas och biobränslen, inbegripet avancerade biobränslen, eller syntetiska bränslen som framställts med förnybar eller koldioxidsnål energi.
- 65) *återställande*: miljöledningsåtgärder i syfte att återställa en nivå av ekosystemfunktion på förstörda platser, där målet är återupprättat och kontinuerligt tillhandahållande av ekosystemtjänster snarare än biologisk mångfald och integritet i ett särskilt naturligt eller seminaturligt referensekosystem.
- 66) *sanering*: miljöledningsåtgärder som avlägsnande av föroreningar eller överskott av näringsämnen från mark och vatten, eller avgiftning av sådana områden, i syfte att avlägsna förstörande källor.
- 67) *förnybar el*: el från förnybara energikällor enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2018/2001.
- 68) *gemenskap för förnybar energi*: gemenskap för förnybar energi enligt definitionen i artikel 2.16 i direktiv (EU) 2018/2001.
- 69) *förnybar energi*: energi från förnybara källor eller förnybar energi enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv (EU) 2018/2001.
- 70) *förnybar vätgas*: vätgas som produceras från förnybar energi i enlighet med de metoder som fastställs för förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung i direktiv (EU) 2018/2001.
- 71) *förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung*: förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung enligt definitionen i artikel 2.36 i direktiv (EU) 2018/2001.
- 72) *resurstillräcklighet*: produktionskapacitet som bedöms vara tillräcklig för att tillgodose efterfrågan i ett elområde under en viss period, baserat på en konventionell statistisk indikator som används av organisationer som enligt unionsinstitutionerna fyller en väsentlig funktion i inrättandet av en inre marknad för elektricitet, t.ex. det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystemen för el (Entso-E).
- 73) *resurseffektivitet*: minskning av mängden insatsvaror som behövs för att producera en produktionsenhet eller ersättande av primära insatsvaror med sekundära insatsvaror.
- 74) *återställande*: processen att bistå i återhämtningen av ett ekosystem som ett sätt att bevara den biologiska mångfalden och öka ekosystemens resiliensen, i synnerhet mot klimatförändringar. Återställande av ekosystem omfattar åtgärder som vidtas för att förbättra situationen för ett ekosystem och återskapa eller återupprätta ekosystemet i det fall det har gått förlorat samt för att förbättra ekosystemens resiliens och anpassning till klimatförändringar.
- 75) *återanvändning*: återanvändning enligt definitionen i artikel 3.13 i direktiv 2008/98/EG och som omfattar varje åtgärd genom vilken produkter eller komponenter som inte är avfall återanvänds för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.

- 76) *små företag*: företag som uppfyller villkoren för små företag i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.
- 77) *små och medelstora företag*: företag som uppfyller villkoren i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.
- 78) *litet midcap-företag*: ett företag som inte är ett litet eller medelstort företag och som har högst 499 anställda, beräknat enligt artiklarna 3–6 i bilaga I till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014⁽³⁵⁾, och en årsomsättning som inte överstiger 100 miljoner euro och en årlig balansräkning som inte överstiger 86 miljoner euro. Flera enheter kommer att betraktas som ett enda företag om något av de villkor som anges i artikel 3.3 i bilaga I till förordning (EU) nr 651/2014 är uppfyllt.
- 79) *smart laddning*: en laddningsfunktion där intensiteten på den elektricitet som överförs till batteriet justeras i realtid, baserat på information som tas emot genom elektronisk kommunikation.
- 80) *smart beredskap*: byggnaders eller byggnadsenheters förmåga att anpassa driften till de boendes behov, däribland genom att optimera energieffektiviteten och den övergripande prestandan och anpassa driften efter signaler från nätet.
- 81) *standardbalansansvar*: icke-diskriminerande teknikövergripande balansansvar som inte undantar någon producent från balansansvar enligt vad som anges i artikel 5 i förordning (EU) 2019/943.
- 82) *arbetets början*: det första fasta åtagandet (t.ex. att beställa utrustning eller påbörja byggarbetet) som gör en investering oåterkallelig. Markinköp och förberedande arbete såsom erhållande av tillstånd och utförande av genomförbarhetsstudier betraktas inte som arbetets början. Beträffande uppköp innebär arbetets början den tidpunkt då tillgångar med direkt anknytning till det förvärvade företaget förvärvas.
- 83) *strategisk reserv*: en kapacitetsmekanism där den elektriska kapaciteten, däribland produktion, lagring eller efterfrågeflexibilitet, hålls utanför elmarknaden och endast används under särskilda omständigheter.
- 84) *total ägarkostnad*: den totala kostnaden för att förvärva och äga ett fordon under dess livslängd, inbegripet kostnader för att köpa eller leasa fordonet, bränslekostnader, underhålls- och reparationskostnader, försäkringskostnader, finansieringskostnader och skatter.
- 85) *systemansvarig för överföringssystem*: systemansvarig för överföringssystem enligt definitionen i artikel 2.35 i direktiv (EU) 2019/944.
- 86) *fordon*: något av följande:
- a) Ett vägfordon i kategori M1, M2, N1, M3, N2, N3 eller L.
 - b) Ett fartyg för transport på inre vattenvägar eller sjö- och kusttransport av passagerare eller gods.
 - c) Rullande materiel.
 - d) Ett luftfartyg.
- 87) *behandling*: behandling enligt definitionen i artikel 3.14 i direktiv 2008/98/EG.
- 88) *unionens lägsta skattenivå*: den minimiskattenivå som anges i unionslagstiftningen; vad gäller energiprodukter och elektricitet avses med unionens lägsta skattenivå den minimiskattenivå som anges i bilaga I till rådets direktiv 2003/96/EG⁽³⁶⁾.

⁽³⁵⁾ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1).

⁽³⁶⁾ Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (EUT L 283, 31.10.2003, s. 51).

89) unionsnorm:

- a) Obligatorisk unionsnorm som anger vilka nivåer som enskilda företag ska uppnå i miljöavseende, med undantag för normer eller mål som fastställs på unionsnivå och som är bindande för medlemsstaterna men inte för enskilda företag.
- b) Skyldigheten att använda bästa tillgängliga teknik enligt definitionen i direktiv 2010/75/EU och att säkerställa att utsläppsnivåerna inte överstiger de som skulle uppnås vid tillämpning av bästa tillgängliga teknik; om utsläppsnivåer som motsvarar bästa tillgängliga teknik ⁽³⁷⁾ har definierats i genomförandeakter som antagits enligt direktiv 2010/75/EU, eller enligt andra tillämpliga direktiv, ska dessa nivåer gälla vid tillämpningen av dessa riktlinjer; om nivåerna uttrycks i form av ett intervall ska den gräns för vilken den bästa tillämpliga tekniken först uppnås för det berörda företaget vara tillämplig.

90) *avfall*: avfall enligt definitionen i artikel 3.1 i direktiv 2008/98/EG.

91) *spillvärme*: spillvärme enligt definitionen i artikel 2.9 i direktiv 2018/2001.

3. FÖRENLIGHETSBEDÖMNING ENLIGT ARTIKEL 107.3 C I FÖRDRAGET

20. I dessa riktlinjer fastställs förenlighetskriterier, enligt artikel 107.3 c i fördraget, för stödåtgärder avseende miljöskydds- och klimat- och energimål, inklusive klimatskydds- och energimål som omfattas av anmälningskravet enligt artikel 108.3 i fördraget.
21. På grundval av artikel 107.3 c i fördraget får kommissionen anse att statligt stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter i unionen (positivt villkor) är förenligt med den inre marknaden, om det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset (negativt villkor).
22. Vid bedömningen av huruvida stöd till miljöskydd och energi kan anses vara förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i fördraget kommer kommissionen att analysera följande aspekter:
 - a) När det gäller det första (positiva) villkoret att stödet ska underlätta utveckling av en näringsverksamhet:
 - i) Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden (se avsnitt 3.1.1).
 - ii) Stödets stimulans effekt (se avsnitt 3.1.2).
 - iii) Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten (se avsnitt 3.1.3).
 - b) När det gäller det andra (negativa) villkoret att stödet inte får medföra någon otillbörlig påverkan på handeln i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset:
 - i) Behovet av statligt ingripande (se avsnitt 3.2.1.1).
 - ii) Stödets lämplighet (se avsnitt 3.2.1.2).
 - iii) Stödets proportionalitet (stöd begränsat till den miniminivå som är nödvändig för att uppnå dess mål), inklusive kumulering (se avsnitt 3.2.1.3).
 - iv) Stödets öppenhet (se avsnitt 3.2.1.4).
 - v) Undvikande av otillbörliga negativa effekter av stödet på konkurrens och handel (se avsnitt 3.2.2).
 - vi) Avvägning mellan de positiva och negativa effekterna av stödet (se avsnitt 3.3).

⁽³⁷⁾ Detta kan omfatta motsvarande utsläppsnivåer (BAT-AEL), motsvarande energieffektivitetsnivåer (BAT-AEEL) eller motsvarande miljöprestandanivåer (BAT-AEPL).

3.1 Positivt villkor: stödet ska underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet

3.1.1 *Identifiering av den näringsverksamhet som underlättas genom åtgärden, dess positiva effekter för samhället i stort och, i tillämpliga fall, dess relevans för unionens specifika politikområden*

23. När medlemsstaterna anmäler stöd ska de ange de näringsverksamheter som kommer att underlättas som en följd av stödet och hur utvecklingen av dessa verksamheter stöds.
24. Stöd för att förebygga eller minska näringsverksamheternas negativa effekter på klimatet eller miljön kan underlätta utvecklingen av näringsverksamheterna genom att öka de berörda näringsverksamheternas hållbarhet. Genom stödet kan det också säkerställas att verksamheten kan fortsätta i framtiden utan att skapa oproportionerliga miljöskador och genom att stödja skapandet av nya näringsverksamheter och tjänster (stöd till utvecklingen av den så kallade gröna ekonomin).
25. Medlemsstaterna ska även beskriva om och hur stödet kommer att bidra till uppnåendet av målen i unionens klimatpolitik, miljöpolitik och energipolitik och mer specifikt stödets förväntade fördelar vad gäller dess väsentliga bidrag till miljöskydd, inklusive en minskning av klimatförändringarna, eller en effektivt fungerande inre energimarknad.

3.1.2 Stimulanseffekt

26. Stöd kan endast anses underlätta en näringsverksamhet om det har en stimulanseffekt. En stimulanseffekt uppstår när stödet förmår stödmottagaren att ändra sitt beteende, delta i andra näringsverksamheter eller delta i en mer miljövänlig näringsverksamhet, och om stödmottagaren inte skulle göra det utan stödet eller göra det på ett begränsat eller annorlunda sätt.
27. Stödet får inte ersätta kostnader för en verksamhet som stödmottagaren i alla händelser skulle bedriva och får inte kompensera för den normala affärsrisken för en näringsverksamhet ⁽³⁸⁾.
28. Att visa på en stimulanseffekt förutsätter identifiering av det faktiska scenariot och det sannolika kontrafaktiska scenariot i avsaknad av stöd ⁽³⁹⁾. Kommissionen kommer att undersöka detta på grundval av den kvantifiering som avses i avsnitt 3.2.1.3.
29. Kommissionen anser att stödet inte har någon stimulanseffekt för stödmottagaren om arbetet med projektet eller verksamheten hade börjat innan stödmottagaren lämnade in sin skriftliga ansökan till de nationella myndigheterna. Om stödmottagaren börjar genomföra ett projekt innan han eller hon ansöker om stöd kommer eventuellt stöd som beviljas för det projektet i princip att anses vara oförenligt med den inre marknaden.
30. Stöd kan sökas på olika sätt, till exempel som ett anbud i ett anbudsförfarande. Varje ansökan ska åtminstone omfatta sökandens namn, en beskrivning av projektet eller verksamheten, inklusive dess plats, och det stödbelopp som behövs för att utföra projektet eller verksamheten.
31. I vissa undantagsfall kan stöd ha en stimulanseffekt också för projekt som påbörjats innan ansökan om stöd lämnades in. I synnerhet anses stöd ha en stimulanseffekt i följande situationer:
 - a) Stödet beviljas automatiskt i enlighet med objektiva och icke-diskriminerande kriterier och utan ytterligare skönsmässig bedömning av medlemsstaten, och åtgärden har antagits och är i kraft innan arbetet med det projekt eller den verksamhet som beviljats stöd har påbörjats, förutom när det gäller efterföljande ordningar på skatteområdet där verksamheten redan omfattades av tidigare ordningar i form av skattelättnader.

⁽³⁸⁾ Se domstolens dom av den 13 juni 2013, HGA m.fl./kommissionen, C-630/11 P–C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, punkt 104.

⁽³⁹⁾ Det scenariot måste vara trovärdigt, äkta och hänga samman med de faktorer som ska beaktas vid beslutsfattandet vid den tidpunkt då stödmottagaren fattar sitt beslut om projektet. Medlemsstaterna uppmanas att använda offentliga styrelsedokument, riskbedömningar, finansiella rapporter, interna affärsplaner, expertutlåtanden och andra studier som avser det projekt som är föremål för bedömning. Handlingar som innehåller information om efterfrågeprognoser, kostnadsprognoser, finansiella prognoser, handlingar som läggs fram för en investeringskommitté och som beskriver investerings- eller insatsscenarier, eller handlingar som är avsedda för finansinstitut kan hjälpa medlemsstater att påvisa en stimulanseffekt. Dessa handlingar måste vara aktuella för den beslutsprocess som avser investerings- eller insatsbeslutet.

- b) De nationella myndigheterna har, före arbetets början, offentliggjort ett tillkännagivande om sin avsikt att införa den föreslagna stödåtgärden, under förutsättning att kommissionen godkänner åtgärden enligt kravet i artikel 108.3 i fördraget. Tillkännagivandet måste tillgängliggöras på en offentlig webbplats eller på andra offentligt tillgängliga medier med lika öppen och enkel åtkomst och tydligt ange den typ av projekt som medlemsstaten föreslår ska vara stödberättigad och den tidpunkt från vilken medlemsstaten avser att betrakta sådana projekt vara stödberättigade. Det föreslagna stödberättigandet får inte vara begränsat på ett otillbörligt sätt. Stödmottagaren måste ha underrättat den beviljande myndigheten före arbetets början om att den föreslagna stödåtgärden ansågs vara en förutsättning för de investeringsbeslut som fattats. Om medlemsstaten förlitar sig på ett sådant tillkännagivande för att påvisa en stimulansseffekt ska den, som en del av sin ansökan om statligt stöd, tillhandahålla en kopia av meddelandet och en länk till den webbplats där det offentliggjordes eller motsvarande belägg för dess tillgänglighet för allmänheten.
- c) Driftstöd har beviljats för befintliga anläggningar för miljövänlig produktion i de fall då det inte finns någon "arbetets början", eftersom det inte finns någon betydande ny investering. I dessa fall kan stimulansseffekt påvisas genom en ändring av anläggningens drift på ett miljövänligt sätt i stället för ett alternativt billigare driftsätt som inte är lika bra för miljön.
32. Kommissionen anser att stöd som beviljas endast för att täcka kostnaden för en anpassning till unionsnormerna i princip inte har någon stimulansseffekt. Som en allmän regel kan endast stöd som går utöver unionsnormerna ha en stimulansseffekt. Om den relevanta unionsnormen redan har antagits, men ännu inte trätt i kraft, kan stödet emellertid ha en stimulansseffekt om det bidrar till att investeringen sker och slutförs minst 18 månader innan normen träder i kraft, såvida inte annat anges i avsnitt 4.1–4.13). För att inte avskräcka medlemsstaterna från att införa obligatoriska nationella normer som är strängare eller mer ambitiösa än motsvarande unionsnormer får stödåtgärderna ha en stimulansseffekt oberoende av förekomsten av sådana nationella normer. Detsamma gäller om det finns obligatoriska nationella normer som antagits i avsaknad av unionsnormer.

3.1.3 Ingen överträdelse av någon relevant bestämmelse i unionsrätten

33. Om den stödberättigade verksamheten eller stödåtgärden, eller de villkor som är förbundna med den, inbegripet dess finansieringsmetod om denna utgör en integrerad del av åtgärden, medför en överträdelse av relevant unionsrätt får stödet inte förklaras förenligt med den inre marknaden. Detta kan till exempel vara fallet om stödet omfattas av klausuler som direkt eller indirekt rör produktens eller utrustningens ursprung, till exempel krav på att stödmottagaren måste köpa inhemskt tillverkade produkter.

3.2 Negativt villkor: stödåtgärden får inte påverka handeln på ett otillbörligt sätt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset

3.2.1 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

3.2.1.1 Stödets nödvändighet

34. Den statliga stödåtgärd som föreslås måste vara inriktad mot en situation där den kan medföra en väsentlig utveckling som marknaden själv inte kan uppnå, till exempel genom att avhjälpa marknadsmisslyckanden i samband med de projekt eller verksamheter för vilka stödet tilldelas. Även om det är allmänt vedertaget att konkurrensutsatta marknader har en tendens att ge effektiva resultat när det gäller utveckling av näringsverksamheter, priser, produktion och resursanvändning kan ett ingripande i form av statligt stöd, i samband med marknadsmisslyckanden, förbättra marknadernas effektiva funktionssätt och därigenom bidra till utvecklingen av en näringsverksamhet om marknaden själv inte lyckas uppnå ett effektivt resultat. Medlemsstaten bör identifiera de marknadsmisslyckanden som förhindrar uppnåendet av en tillräcklig nivå av miljöskydd eller en effektiv inre energimarknad. De huvudsakliga marknadsmisslyckanden med anknytning till miljöskydd och energi som kan förhindra ett optimalt utfall och leda till otillfredsställande resultat är följande:

- a) Negativa externa effekter: Dessa är vanligast för miljöstödsåtgärder och uppstår om föreningen inte är lämpligt prissatt, det vill säga om det berörda företaget inte betalar hela kostnaden för föreningen. Företag som agerar i eget intresse har inget incitament att ta hänsyn till de negativa externa effekter som orsakas av deras näringsverksamhet, vare sig när de väljer en viss teknik eller när de fattar beslut om produktionsnivå. De kostnader som bärs av företaget återspeglar med andra ord inte de kostnader som bärs av konsumenterna och samhället i stort. Därför har företagen vanligen inget incitament att minska sina föroreningar eller vidta individuella åtgärder för att skydda miljön.

- b) Positiva externa effekter: Det faktum att andra marknadsaktörer än investeraren tillgodogör sig en del av nyttan med en investering kan leda till att företagen underinvesterar. Positiva externa effekter kan till exempel förekomma i samband med investeringar i miljöinnovation, systemstabilitet, nya och innovativa förnybara tekniker och innovativa åtgärder på efterfrågesidan eller energiinfrastrukturer eller åtgärder för trygg elförsörjning som gynnar många medlemsstater eller ett större antal konsumenter.
- c) Asymmetrisk information: Detta uppstår vanligen på marknader där det finns en skillnad mellan den information som finns tillgänglig för den ena sidan av marknaden och den information som finns tillgänglig för den andra sidan av marknaden. En sådan situation kan till exempel uppstå om externa finansiella investerare saknar information om ett projekts sannolika avkastning och risker. Samma situation kan också uppkomma vid gränsöverskridande infrastruktursamarbete där den ena parten har en informationsnackdel jämfört med den andra parten. Även om risker eller osäkerhet i sig inte leder till marknadsmisslyckanden är problemet med asymmetrisk information kopplat till graden av risk och osäkerhet. Båda tenderar att vara högre för miljöinvesteringar med en i regel längre avskrivningsperiod, vilket leder till ett kortsiktigt tänkande som kan förvärras av finansieringsvillkoren för sådana investeringar, särskilt för små och medelstora företag.
- d) Bristande samordning: Detta kan hindra ett projekts utveckling eller effektiva utformning till följd av motstridiga intressen och incitament bland investerarna, s.k. splittrade incitament, avtalskostnader och ansvarsförsäkringar samt osäkerhet kring samarbetets resultat och näteffekter, t.ex. oavbruten elförsörjning. Sådan bristande samordning kan exempelvis uppstå i förhållandet mellan en fastighetsägare och en hyresgäst när det gäller energieffektiva lösningar. Den bristande samordningen kan förvärras ytterligare av informationsproblem, särskilt i samband med asymmetrisk information. Bristande samordning kan även bero på behovet av att nå en viss kritisk massa innan det är kommersiellt attraktivt att påbörja ett projekt, vilket kan vara en särskilt relevant aspekt i (gränsöverskridande) infrastrukturprojekt.
35. Blotta förekomsten av marknadsmisslyckanden i ett visst sammanhang är emellertid inte tillräcklig för att påvisa nödvändigheten av statligt stöd. Andra politiska strategier och åtgärder kan redan ha införts för att hantera vissa identifierade marknadsmisslyckanden. Exempel på detta är sektorreglering, unionens obligatoriska föroreningsstandarder, leveransskyldigheter, prissättningsmekanismer som unionens system för handel med utsläppsrätter samt kolskatter. Kompletterande åtgärder, inklusive statligt stöd, får endast riktas mot återstående marknadsmisslyckanden, det vill säga de som inte har lösts med hjälp av andra politiska strategier och åtgärder. Det är även viktigt att visa hur statligt stöd kan förstärka befintliga politiska strategier och åtgärder som syftar till att korrigera samma marknadsmisslyckanden. Det är därför svårare att visa att statligt stöd är nödvändigt om det motverkar andra politiska åtgärder som inriktas på samma marknadsmisslyckanden. Medlemsstaten bör därför även identifiera eventuella befintliga strategier och åtgärder som redan är inriktade på reglerings- eller marknadsmisslyckanden.
36. Kommissionen kommer att anse att stöd är nödvändigt om medlemsstaten visar att det motverkar återstående marknadsmisslyckanden på ett effektivt sätt, även med beaktande av andra strategier och åtgärder som redan har införts för att lösa några av de marknadsmisslyckanden som identifierats.
37. Om statligt stöd beviljas för projekt eller verksamheter som, med avseende på deras teknologiska innehåll, risknivå och storlek, liknar dem som redan har genomförts i unionen på marknadsmässiga villkor, kommer kommissionen i princip att förutsätta att det inte finns något marknadsmisslyckande och kräva ytterligare belägg för att styrka behovet av statligt stöd.
38. För att visa att stödet är nödvändigt måste medlemsstaten visa att projektet, eller referensprojektet när det gäller stödordningar, inte skulle utföras utan stöd. Kommissionen kommer att bedöma detta på grundval av den kvantifiering som avses i avsnitt 3.2.1.3 eller en specifik evidensbaserad analys som lämnas in av medlemsstaten för att visa att stödet är nödvändigt.

3.2.1.2 Lämplighet

39. Den stödåtgärd som föreslås måste vara ett lämpligt policyinstrument för att uppnå det avsedda målet med stödet, det vill säga det får inte finnas några mindre snedvridande policy- eller stödinstrument som kan uppnå samma resultat.

3.2.1.2.1 Lämplighet jämfört med alternativa policyinstrument

40. Statligt stöd är inte det enda policyinstrument som medlemsstaterna har tillgång till för att främja ett utökat miljöskydd eller säkerställa en effektiv inre energimarknad. Lämpligare instrument kan finnas tillgängliga, däribland marknadsbaserade instrument eller åtgärder på efterfrågesidan som inbegriper reglering, efterlevnad av principen om energieffektivitet först⁽⁴⁰⁾, offentlig upphandling eller standardisering, såväl som en ökad finansiering av offentlig infrastruktur och allmänna skatteåtgärder. Icke-bindande instrument, t.ex. frivillig miljömärkning och spridning av miljövänlig teknik, kan också spela en viktig roll för att uppnå högre nivåer av miljöskydd⁽⁴¹⁾.
41. Olika åtgärder för att rätta till samma marknadsmisslyckande kan dock motverka varandra. Detta är fallet om en effektiv marknadsbaserad mekanism redan har inrättats för att specifikt hantera problemet med externa effekter, som till exempel unionens utsläppshandelssystem. Ytterligare en stödåtgärd för att hantera samma marknadsmisslyckande riskerar att minska den marknadsbaserade mekanismens effektivitet. Om en stödordning syftar till att hantera återstående marknadsmisslyckanden måste den därför vara utformad på ett sådant sätt att den inte begränsar den marknadsbaserade mekanismens effektivitet.
42. Efterlevnad av principen att förorenaren betalar enligt miljölagstiftningen syftar till att ett marknadsmisslyckande i samband med negativa externa effekter korrigeras. Statligt stöd är därför inte ett lämpligt instrument i det fallet, och kan inte beviljas i den utsträckning stödmottagaren kan hållas ansvarig för föroreningen enligt befintlig unionsrätt eller nationell lagstiftning.

3.2.1.2.2 Lämplighet jämfört med andra stödinstrument

43. Statligt stöd för miljöskydd och energi kan beviljas i olika former. Medlemsstaten bör dock se till att stödet beviljas i den form som sannolikt orsakar minst snedvridning av handel och konkurrens.
44. I detta avseende måste medlemsstaten visa varför andra, potentiellt mindre snedvridande stödformer är mindre lämpliga, såsom förskott med återbetalningsskyldighet jämfört med direkta bidrag, skatteavdrag jämfört med skattelättnader eller stödformer som baseras på finansiella instrument såsom skuldinstrument jämfört med kapitalinstrument, bland annat lågräntelån eller räntesubventioner, statliga garantier eller annan finansiering på förmånliga villkor.
45. Valet av stödinstrument bör vara lämpligt för det marknadsmisslyckande som stödåtgärden är avsedd att korrigeras. Om de faktiska intäkterna är osäkra, till exempel när det gäller energibesparingsåtgärder, kan förskott med återbetalningsskyldighet vara det bäst lämpade stödinstrument.
46. Medlemsstaten måste visa att stödet har en lämplig utformning för att uppnå målet för den åtgärd som stödet är riktat till.

3.2.1.3 Proportionalitet

47. Stöd anses vara proportionerligt om stödbeloppet per stödmottagare begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att utföra det projekt eller den verksamhet som beviljas stöd.

⁽⁴⁰⁾ Enligt denna princip ska medlemsstaterna inom energiplanering, samt i politiska beslut och investeringsbeslut, ta största möjliga hänsyn till alternativa kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder till förmån för effektivare energierfterfrågan och energiförsörjning, framför allt med hjälp av kostnadseffektiva energibesparingar i slutanvändningsledet, initiativ till efterfrågefleksibilitet samt effektivare omvandling, överföring och distribution av energi, varvid målen för de respektive besluten fortfarande uppnås. Se Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

⁽⁴¹⁾ Användning av miljömärkning och miljöpåståenden på produkter kan vara ett annat sätt att ge konsument/ användare möjlighet att fatta välgrundade köpbeslut och att öka efterfrågan på miljövänliga produkter. Om kraftfulla miljömärkningar och sanningsenliga miljöpåståenden är väl utformade, erkända, betrodda och förstås och upplevs som relevanta av konsumenterna kan dessa utgöra ett kraftfullt redskap för att vägleda och forma (konsumenternas) beteenden i riktning mot mer miljövänliga val. Användning av ett märknings-/certifieringssystem med tydliga kriterier, som omfattas av extern kontroll (av tredje part), kommer att bli ett av de effektivaste sätten för företag att visa för konsumenterna och intressenter att de lever upp till högt ställda miljökrav. Mot bakgrund av detta inkluderar kommissionen inte några särskilda regler beträffande utformning och tillverkning av miljövänliga produkter i dessa riktlinjer.

48. Som allmän princip gäller att stöd anses vara begränsat till vad som är absolut nödvändigt för att utföra det projekt eller den verksamhet som beviljas stöd om stödbeloppet motsvarar merkostnaderna netto (*finansieringsunderskottet*) för att uppnå målet med stödåtgärden, jämfört med ett kontrafaktiskt scenario utan stöd. Merkostnaden netto fastställs som skillnaden mellan de ekonomiska intäkterna och kostnaderna (inklusive investering och drift) för det stödmottagande projektet och motsvarande siffror för det alternativa projekt som stödmottagaren rimligen skulle kunna utföra utan stöd.
49. En ingående bedömning av merkostnaden netto kommer inte att krävas om stödbeloppen fastställs genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, eftersom det ger en tillförlitlig uppskattning av det minsta stöd som begärs av de potentiella mottagarna ⁽⁴²⁾. Kommissionen anser därför att stödets proportionalitet säkerställs om följande kriterier är uppfyllda:
- Anbudsförfarandet är konkurrensutsatt, dvs. det är öppet, klart, transparent och icke-diskriminerande, bygger på objektiva kriterier som har fastställts på förhand i enlighet med åtgärdens mål och minimerar risken för strategisk budgivning.
 - Kriterierna har offentliggjorts i tillräckligt god tid före sista dagen för inlämning av ansökningar för att möjliggöra en effektiv konkurrens ⁽⁴³⁾.
 - Budgeten eller volymen med anknytning till anbudsförfarandet utgör en bindande begränsning som innebär att det kan förväntas att inte alla anbudsgivare erhåller stöd. Det förväntade antalet anbudsgivare är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens. Utformningen av anbudsförfaranden med för få sökande under genomförandet av en stödordning korrigeras för att återställa effektiv konkurrens under det efterföljande anbudsförfarandet eller, om det inte är möjligt, så snart som lämpligt.
 - Efterhandsjusteringar av anbudsförfarandets resultat (t.ex. efterföljande förhandlingar om anbudsresultaten eller ransonering) undviks eftersom de kan undergräva effektiviteten hos förfarandets utgång.
50. De urvalskriterier som används för att rangordna anbuderna och, i förlängningen, för att fördela stödet i det konkurrensutsatta anbudsförfarandet bör som allmän regel syfta till att sätta bidraget till åtgärdens huvudmål i direkt eller indirekt förhållande till det stödbelopp som begärs av sökanden. Detta kan exempelvis uttryckas i stöd per miljöskyddsenhet eller stöd per energienhet ⁽⁴⁴⁾. Det kan också vara lämpligt att ta med andra urvalskriterier som varken direkt eller indirekt är kopplade till åtgärdens huvudmål. I sådana fall får dessa andra kriterier endast utgöra högst 30 % av viktningen för alla urvalskriterierna. Medlemsstaten måste motivera det föreslagna tillvägagångssättet och säkerställa att det är lämpligt för de mål som eftersträvas.
51. Om stödet inte beviljas inom ramen för ett konkurrensutsatt anbudsförfarande måste merkostnaden netto fastställas genom en jämförelse mellan lönsamheten i de faktiska och kontrafaktiska scenarierna. För att fastställa finansieringsunderskottet i sådana fall måste medlemsstaten lämna in en kvantifiering, för det faktiska scenariot och ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario, av alla viktiga kostnader och intäkter, stödmottagarnas beräknade vägda genomsnittliga kapitalkostnad för att diskontera framtida kassaflöden samt nettonuvärdet för de faktiska och kontrafaktiska scenarierna, under projektets livstid. Kommissionen kommer att kontrollera om detta kontrafaktiska scenario är realistiskt ⁽⁴⁵⁾. Medlemsstaten måste motivera de antaganden som används för varje aspekt av kvantifieringen och förklara och motivera alla metoder som tillämpas. Den typiska merkostnaden netto kan uppskattas som skillnaden mellan nettonuvärdet för det faktiska scenariot och för det kontrafaktiska scenariot under referensprojektets livstid.

⁽⁴²⁾ Om "anbud utan subvention" kan förekomma bör medlemsstaterna förklara hur proportionaliteten kommer att säkerställas. Anbud utan subvention kan till exempel uppstå om intäkterna från marknaden förväntas stiga över tid och/eller om vinnande budgivare tar emot koncessioner eller andra fördelar vid sidan av prisstöd. Lägsta prisgränser eller pristak som inskränker konkurrensprocessen och underminerar proportionaliteten, även om den är noll, bör undvikas.

⁽⁴³⁾ Sex veckor är tillräckligt i normala fall. För särskilt komplicerade eller nyskapande förfaranden kan tidsfristen behöva förlängas. I motiverade fall, till exempel med enkla eller regelbundna/upprepade förfaranden, kan en kortare tidsfrist vara lämplig.

⁽⁴⁴⁾ Vid bedömningen av miljöskyddsenheter kan medlemsstaterna till exempel utarbeta en metod som tar hänsyn till utsläpp eller andra föroreningar i olika steg av den näringsverksamhet, den projektgenomförandetid eller de kostnader för systemintegration som beviljats stöd. När bidraget till de huvudsakliga målen sätts i förhållande till det begärda stödbeloppet kan medlemsstaterna till exempel väga de olika objektiva kriterierna och på grundval av stödbeloppet per enhet välja ut det vägda genomsnittet av de objektiva kriterierna, eller bland ett begränsat urval anbud med det lägsta stödbeloppet per enhet av de objektiva kriterierna välja ut de anbud som har högst poäng på de objektiva kriterierna. Parametrarna för ett sådant tillvägagångssätt måste kalibreras för att säkerställa att anbudsförfarandet förblir icke-diskriminerande, ändamålsenligt konkurrenskraftigt och återspeglar det ekonomiska värdet.

⁽⁴⁵⁾ Ett kontrafaktiskt scenario där en långsiktig fortsättning av en befintlig verksamhet som inte är miljömässigt hållbar föreslås som alternativ investering/insats kommer inte att betraktas som realistiskt.

52. Ett kontrafaktiskt scenario kan vara att stödmottagaren inte utför någon insats eller investering, eller fortsätter sin verksamhet utan ändringar. Om det finns belegg för att detta är det mest sannolika kontrafaktiska scenariot kan merkostnaden netto approximeras genom projektets negativa nettonuvärde i det faktiska scenariot utan stöd under projektets livstid (med det underförstådda antagandet att nettonuvärdet i det kontrafaktiska scenariot är noll) ⁽⁴⁶⁾. Detta kan i synnerhet vara fallet för infrastrukturprojekt.
53. När det gäller individuellt stöd och individuella ordningar som gynnar ett särskilt begränsat antal stödmottagare måste beräkningarna och prognoserna i punkt 51 presenteras på nivån för projektets detaljerade affärsplan, och för stödordningar på grundval av ett eller flera referensprojekt. Om punkt 52 är tillämplig måste det styrkande underlaget också presenteras på nivån för projektets detaljerade affärsplan, och för stödordningar på grundval av ett eller flera referensprojekt.
54. Under vissa omständigheter kan det vara svårt att identifiera stödmottagarens alla fördelar och kostnader och därmed uppskatta nettonuvärdet i de faktiska och kontrafaktiska scenarierna. Alternativa tillvägagångssätt kan tillämpas för dessa fall enligt beskrivningen i kapitel 4 för särskilda typer av stöd. I dessa fall kan stödet anses vara proportionerligt om stödbeloppet inte överstiger den högsta tillåtna stödnivån.
55. Om inget konkurrensutsatt anbuds förfarande används och osäkerheten kring den framtida kostnads- och intäktsutvecklingen är stor samt om det råder stark informationsasymmetri kan medlemsstaten kräva att modeller för ersättningen införs som inte helt och hållet bygger på reglering på förhand. Dessa modeller bygger snarare på en medelväg av reglering på förhand och i efterhand; alternativt kan återbetalningsmekanismer eller kostnadsövervakningsmekanismer i efterhand införas, samtidigt som man behåller incitamenten för att stödmottagarna ska minimera sina kostnader och utveckla sin verksamhet på ett mer effektivt sätt över tid.

3.2.1.3.1 Kumulering

56. Stöd kan beviljas samtidigt inom ramen för flera stödordningar eller kumuleras med stöd för särskilda ändamål eller stöd av mindre betydelse i förhållande till samma stödberättigande kostnader, under förutsättning att det totala stödbeloppet för ett projekt eller en verksamhet inte leder till överkompensation eller överstiger det maximala stödbelopp som tillåts enligt dessa riktlinjer. Om medlemsstaten tillåter att stöd inom ramen för en åtgärd kumuleras med stöd inom ramen för en annan åtgärd måste den för varje åtgärd ange vilken metod som används för att säkerställa att de villkor som fastställs i denna punkt är uppfyllda.
57. Centralt förvaltd unionsfinansiering som inte står direkt eller indirekt under medlemsstatens kontroll utgör inte statligt stöd. Om sådan unionsfinansiering kombineras med statligt stöd måste det säkerställas att det totala belopp av offentliga finansiering som beviljas med avseende på samma stödberättigande kostnader inte leder till överkompensation.

3.2.1.4 Ö p p e n h e t

58. För att minska de negativa effekterna genom att säkerställa att konkurrenter har tillgång till relevant information om de verksamheter som får stöd, måste den berörda medlemsstaten offentliggöra följande uppgifter i kommissionens modul för stödtransparens ⁽⁴⁷⁾ eller på en övergripande webbplats för statligt stöd på nationell eller regional nivå:

(a) Den fullständiga texten till den godkända stödordningen eller till beslutet om beviljande av individuellt stöd och dess genomförandebestämmelser, eller en länk till texten.

(b) Information om varje individuellt stöd som beviljats tillfälligt eller inom ramen för en stödordning som godkänts på grundval av dessa riktlinjer och som överstiger 100 000 euro ⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁶⁾ I avsikt att undvika att ett alternativt projekt kommer kommissionen att kontrollera att stödbeloppet inte överstiger det minimum som krävs för att det understödda projektet ska vara tillräckligt lönsamt, till exempel genom att göra det möjligt att uppnå en internränta som motsvarar det bransch- eller företagsspecifika riktmärket eller tröskelvärdet för avkastning. För detta ändamål kan man även använda den normala avkastning som krävs av stödmottagaren i andra investeringsprojekt av liknande slag, projektets kapitalkostnader som helhet eller en avkastning som är vanligt förekommande i den berörda branschen. Alla relevanta förväntade kostnader och fördelar under projektets löptid måste beaktas.

⁽⁴⁷⁾ Offentlig sökning i modulen för stödtransparens, tillgänglig på <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sv>.

⁽⁴⁸⁾ Om en medlemsstat lämnar in en vederbörligen motiverad begäran kan undantag göras från detta krav om ett fullständigt och detaljerat offentliggörande skulle undergräva konkurrensen i efterföljande tilldelningsförfaranden, till exempel genom att möjliggöra strategisk budgivning.

59. Medlemsstaterna måste upprätta egna övergripande webbplatser om statligt stöd där den information som krävs enligt detta avsnitt ska offentliggöras på ett sådant sätt att den är lätt att komma åt. Informationen ska offentliggöras i ett kalkylbladsformat som inte skyddas av upphovsrätt och som gör att uppgifterna enkelt kan sökas, hämtas, laddas ner och delas på internet, till exempel i formaten CSV eller XML. Webbsplatsen ska vara tillgänglig för allmänheten utan begränsningar. Användarna ska inte behöva registrera sig för att besöka webbsplatsen.
60. För stödordningar i form av nedsättning av skatter eller skattelikhande avgifter kommer de villkor som fastställs i punkt 58(b) att anses vara uppfyllda om medlemsstaterna offentliggör den begärda informationen om individuella stödbelopp i följande intervall (miljoner euro):
- 0,1–0,5.
 - 0,5–1.
 - 1–2.
 - 2–5.
 - 5–10.
 - 10–30.
 - 30–60.
 - 60–100.
 - 100–250.
 - 250 eller mer.
61. Den information som avses i punkt 58(b) ska offentliggöras inom sex månader från den dag då stödet beviljades eller, om stödet ges i form av skatteförmåner, inom ett år från skattedeklarationens inlämningsdatum⁽⁴⁹⁾. När det gäller otillbörligt men förenligt stöd ska medlemsstaterna säkerställa att denna information offentliggörs i efterhand inom sex månader från den dag då kommissionen fattade beslut om att stödet är förenligt. För att reglerna för statligt stöd ska kunna verkställas enligt fördraget måste informationen vara tillgänglig under minst tio år från den dag då stödet beviljades.
62. Kommissionen kommer att lägga ut länkar till de webbplatser för statligt stöd som avses i punkt 59 på sin egen webbplats.
- 3.2.2 *Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens*
63. Enligt artikel 107.3 c i fördraget får kommissionen förklara stöd för att underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska områden som förenligt, men endast "när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset".
64. Tillämpningen av detta negativa villkor kräver en föregående bedömning av stödets snedvridande effekt på handelsvillkoren. Det ligger i sakens natur att varje stödåtgärd kommer att medföra eller riskera att medföra snedvridningar av konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom stödåtgärder förstärker stödmottagarnas konkurrenskraft även om de är nödvändiga, lämpliga, proportionerliga och transparenta.
65. Stöd för miljöändamål tenderar till sin natur att gynna miljövänliga produkter och tekniker på bekostnad av andra, mer förorenande produkter och tekniker, och denna stödeffekt betraktas i princip inte som en otillbörlig snedvridning av konkurrensen eftersom den är inriktad på marknadsmisslyckanden som gör att stödet är nödvändigt. Stödet för klimatvänliga produkter och tekniker bidrar dessutom till att uppnå den europeiska klimatlagens mål för 2030 och 2050. När det gäller miljöskyddsåtgärder kommer kommissionen därför att ta hänsyn till snedvridande effekter för konkurrenter som också bedriver en miljövänlig verksamhet, även utan stöd.

⁽⁴⁹⁾ Om det inte finns något formellt krav på en årlig deklaration kommer den 31 december det år för vilket stödet beviljades att betraktas som beviljandedatum för kodningsändamål.

66. Kommissionen anser att stödordningar som är öppna för ett bredare urval av möjliga stödmottagare har eller sannolikt kommer att ha en mer begränsad snedvridande effekt på konkurrensen än stöd som är inriktat på ett begränsat antal specifika stödmottagare, framför allt om stödåtgärdens tillämpningsområde omfattar alla konkurrenter som är villiga att erbjuda samma tjänst, produkt eller fördel.
67. Statligt stöd för miljö- och energimål kan ha den oavsiktliga effekten att begränsa marknadsfördelarna för de mest effektiva och innovativa producenterna och samtidigt minska incitamenten för de minst effektiva producenterna att förbättra och omstrukturera sin verksamhet eller lämna marknaden. Detta kan även leda till att mer effektiva eller innovativa konkurrenter hindras från att komma in på marknaden. På längre sikt kan sådana snedvridningar begränsa innovationen, effektiviteten och antagandet av renare teknik. Dessa snedvridande effekter kan vara särskilt viktiga om stödet beviljas för projekt som har en begränsad övergående fördel, men som låser ute renare teknik på längre sikt, inbegripet de projekt som är nödvändiga för att uppnå de medel- och långfristiga klimatmålen i den europeiska klimatlagen. Detta kan till exempel gälla stöd till vissa verksamheter som använder fossila bränslen som ger en omedelbar minskning av utsläppen av växthusgaser men leder till långsammare utsläppsminskningar på längre sikt. Allt annat lika gäller att ju närmare den stödmottagande investeringen är det relevanta måldatumet tidsmässigt, desto större sannolikhet att dess övergående fördelar uppvägs av de möjliga hämmande effekterna för renare teknik. I sin bedömning kommer kommissionen därför att ta hänsyn till sådana möjliga kortsiktiga och långsiktiga effekter på konkurrens och handel.
68. Stöd kan även snedvrیدا konkurrensen genom att stärka eller upprätthålla ett betydande marknadsinflytande för stödmottagaren. Även om stödet inte direkt förstärker ett betydande marknadsinflytande kan detta ske indirekt genom att befintliga konkurrenter avskräcks från att utöka sin verksamhet eller tvingas att lämna marknaden, eller genom att nya konkurrenter avskräcks från att komma in på marknaden. Detta måste beaktas, i synnerhet om stödåtgärden är inriktad på ett begränsat antal specifika stödmottagare eller om etablerade aktörer lyckades vinna marknadsinflytande före avregleringen av marknaden, vilket i vissa fall gäller för energimarknaderna. Detta är också relevant i konkurrensutsatta anbudsförfaranden på framväxande marknader, om det finns risk för att en aktör med stark marknadsställning lyckas med huvuddelen av sina bud och förhindrar att nya aktörer kommer in på marknaden.
69. Förutom snedvridningar på produktmarknaderna kan stöd även påverka handeln och valet av plats. Dessa snedvridningar kan uppstå bland medlemsstaterna, antingen när företag konkurrerar över gränserna eller när de överväger att använda sina investeringar på annat håll. Stöd som syftar till att upprätthålla näringsverksamheten i en region eller locka bort den från andra regioner inom den inre marknaden kan orsaka att verksamheter eller investeringar flyttas från en region till en annan utan nettomiljöeffekter. Kommissionen kommer att kontrollera att stödet inte leder till några uppenbara negativa effekter för konkurrens och handel. Till exempel kommer stöd för miljö- och energiändamål som endast leder till att en näringsverksamhet lokaliseras på annat håll utan att förbättra den befintliga nivån på miljöskyddet i medlemsstaterna inte att anses förenligt med den inre marknaden.
70. Kommissionen kommer att godkänna åtgärder enligt dessa riktlinjer under högst tio år, men denna period kan i vissa fall vara begränsad (se punkt 76). Om en medlemsstat vill förlänga åtgärdens varaktighet utöver maxperioden kan den anmäla stödåtgärden på nytt. Detta innebär att stöd kan beviljas inom ramen för godkända åtgärder under högst tio år från dagen för anmälan av kommissionens beslut om att stödet är förenligt.

3.3 Vägning av de positiva effekterna av stödet mot de negativa effekterna på konkurrens och handel

71. Som ett sista steg kommer kommissionen att väga stödåtgärdens identifierade negativa effekter på konkurrens- och handelsvillkoren mot det planerade stödets positiva effekter på den understödda näringsverksamheten, inklusive dess bidrag till miljöskyddet och målen för energipolitiken samt, i synnerhet, dess bidrag till övergången mot en miljömässigt hållbar verksamhet och till uppnåendet av de rättsligt bindande målen i den europeiska klimatlagen och unionens energi- och klimatmål för 2030.

72. I samband med denna vägning kommer kommissionen att lägga särskild uppmärksamhet på artikel 3 i förordning (EU) 2020/852, däribland principen om att *inte orsaka betydande skada* ⁽⁵⁰⁾, eller andra jämförbara metoder. Som en del av bedömningen av de negativa effekterna på konkurrens och handel kommer kommissionen dessutom, i relevanta fall, att ta hänsyn till negativa externa effekter av den verksamhet som beviljats stöd om sådana externa effekter påverkar konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna negativt i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset genom att skapa eller förvärva ineffektiviteter på marknaden, framför allt sådana externa effekter som kan förhindra uppnåendet av klimatmålen i unionsrätten ⁽⁵¹⁾.
73. Kommissionen kommer endast att anse att stödåtgärden är förenlig med den inre marknaden om de positiva effekterna uppväger de negativa effekterna. I de fall då den föreslagna stödåtgärden inte kopplas till ett väl identifierat marknadsmisslyckande på ett lämpligt och proportionerligt sätt, till exempel på grund av fördelens övergående karaktär och de långvariga snedvridningar detta innebär enligt vad som fastställs i punkt 67, kommer de negativa snedvridande effekterna på konkurrensen att tendera att uppväga de positiva effekterna av åtgärden. Kommissionen kommer därför sannolikt att dra slutsatsen att den föreslagna stödåtgärden är oförenlig.
74. Åtgärder som direkt eller indirekt inbegriper stöd till fossila bränslen, i synnerhet de mest förorenande fossila bränslena, skapar sannolikt inte några positiva miljöeffekter, och de har ofta betydande negativa effekter eftersom de kan öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden. Detsamma gäller åtgärder som inbegriper nya investeringar i naturgas, såvida det inte kan påvisas att det inte finns någon inläsnings effekt ⁽⁵²⁾. Detta gör i princip att en positiv balans för sådana åtgärder är osannolik, vilket förklaras närmare i kapitel 4.
75. Kommissionen kommer i regel att se positivt på åtgärder som föreslås av medlemsstaterna för att underlätta deltagandet av små och medelstora företag och i tillämpliga fall gemenskaper för förnybar energi i konkurrenssutsatta anbudsförfaranden, under förutsättning att de positiva effekterna av att säkerställa deras deltagande uppväger de möjliga snedvridande effekterna.
76. Följande ytterligare faktorer ska beaktas för att fastställa den totala balansen för vissa kategorier av stödordningar i vissa fall:
- a) Ett krav på efterhandsutvärdering enligt beskrivningen i kapitel 5; i sådana fall får kommissionen begränsa stödordningarnas giltighetstid (vanligtvis till fyra år eller kortare tid) med möjlighet till förlängning genom en ny anmälan.
 - b) Ett krav – i frånvaro av ett konkurrenssutsatt anbudsförfarande – på att göra en individuell anmälan av stödprojekt av en viss storlek eller att uppges vissa egenskaper.
 - c) Ett krav på att stödåtgärderna ska ha en tidsbegränsning.

4. KATEGORIER AV STÖD

4.1 Stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp, däribland stöd till förnybar energi och energieffektivitet

4.1.1 Logisk grund

77. Unionen har fastställt bindande och ambitiösa mål för att minska växthusgasutsläppen fram till 2030 och 2050 i den europeiska klimatlagen. I förordning (EU) 2018/1999 har unionen fastställt sina energi- och klimatmål för 2030. I energieffektivitetsdirektivet har unionen fastställt bindande energieffektivitetsmål för 2030. Statligt stöd kan vara nödvändigt för att bidra till uppnåendet av dessa mål och tillhörande nationella bidrag.

⁽⁵⁰⁾ Efterlevnaden av principen om att *inte orsaka betydande skada* har redan verifierats och anses vara uppfylld för åtgärder som är identiska med åtgärderna inom ramen för planerna för återhämtning och resiliens som godkänts av rådet.

⁽⁵¹⁾ Detta skulle även kunna vara fallet om stödet snedvrider driften av ekonomiska instrument som har införts för att internalisera sådana externa effekter (t.ex. genom att påverka prissignaler som ges av EU:s utsläppshandelssystem eller ett liknande instrument).

⁽⁵²⁾ Detta kan till exempel baseras på en nationell plan för minskade koldioxidutsläpp med bindande mål och/eller omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att införa teknik för minskade koldioxidutsläpp, såsom CCS/CCU, eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål. För att uppnå unionens klimatmål för 2030 och 2050 måste det finnas en tydligt nedåtgående trend vad gäller alla fossila bränslen, inklusive naturgas. I kommissionens konsekvensbedömning för klimatmålsplanen för 2030 förklaras att den oförminskade användningen av naturgas fram till 2050 kommer att bli oförenlig med klimatneutralitetsmålet, och användningen av den [måste] minskas med 66–71 % jämfört med 2015 (SWD(2020) 176 final).

4.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

78. I avsnitt 4.1 fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder som är inriktade på energi från förnybara källor, inklusive stöd för produktion av förnybar energi eller syntetiska bränslen som framställts med förnybar energi. Här fastställs även bestämmelser om förenlighet för stödåtgärder med en mängd olika tekniker som i första hand är inriktade på att minska utsläppen av växthusgaser ⁽⁵³⁾.

4.1.2.1 Stöd till förnybar energi

79. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder för att stödja alla typer av förnybar energi.
80. Stöd för biodrivmedel, flytande bibränslen, biogas (inklusive biometan) och biomassabränslen kan endast godkännas i den mån de bränslen som får stöd uppfyller de kriterier för hållbarhet och minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i direktiv (EU) 2018/2001 och dess genomförandeakter eller delegerade akter.
81. Stöd till produktion av energi från avfall kan anses vara förenligt inom ramen för detta avsnitt i den mån produktionen är begränsad till avfall som uppfyller definitionen av förnybara energikällor.
82. Stöd till produktion av förnybar vätgas ⁽⁵⁴⁾ kan bedömas inom ramen för detta avsnitt.

4.1.2.2 Annat stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp samt energieffektivitet

83. Alla tekniker som bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser är i princip stödberättigade, däribland stöd för produktion av koldioxidsnål energi eller syntetiska bränslen som framställs med koldioxidsnål energi, stöd för att öka energieffektiviteten inklusive högeffektiv kraftvärme, stöd för CCS/CCU, stöd för efterfrågeflexibilitet och energilagring om detta medför minskade utsläpp samt stöd för att minska eller undvika utsläpp till följd av industriprocesser, bland annat behandlingen av råvaror. Det omfattar även stöd för upptag av växthusgaser från miljön. Detta avsnitt gäller inte åtgärder vilkas främsta mål inte är minskning eller upptag av växthusgasutsläpp. Om en åtgärd bidrar till att både minska utsläppen av växthusgaser och förhindra eller minska utsläppen av andra föroreningar bedöms åtgärdens förenlighet på grundval av detta avsnitt eller avsnitt 4.5, beroende på vilket av de två målen som är dominerande.
84. I detta avsnitt behandlas även särskilda infrastrukturprojekt (däribland för vätgas, andra gaser med låga koldioxidutsläpp och koldioxid för lagring/användning) som inte omfattas av definitionen av energiinfrastruktur, såväl som projekt som inbegriper särskild infrastruktur och/eller energiinfrastruktur i kombination med antingen produktion eller förbrukning/användning.
85. I den mån stödet underlättar investeringar för att förbättra energiprestandan i samband med industriverksamhet är detta avsnitt även tillämpligt på stöd till små och medelstora företag och små midcap-företag som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan för att underlätta avtal om energiprestanda i den mening som avses i artikel 2.27 i direktiv 2012/27/EU.
86. Stöd till produktion av energi från avfall kan anses vara förenligt inom ramen för detta avsnitt i den mån det endast rör sig om avfall som används för att driva anläggningar som uppfyller definitionen av högeffektiv kraftvärme.
87. Stöd till produktion av koldioxidsnål vätgas kan bedömas inom ramen för detta avsnitt.
88. Stöd till elektrifiering med användning av förnybar och/eller koldioxidsnål el, bland annat för uppvärmnings- och industriprocesser, kan också bedömas inom ramen för detta avsnitt.

⁽⁵³⁾ Det omfattar investeringar i både befintliga och nya tillgångar.

⁽⁵⁴⁾ Detta inbegriper elektrolysanläggningar på elnätet som ingått avtal om köp av förnybar el med ekonomiska aktörer som producerar förnybar el som uppfyller villkoren i den delegerade förordning från kommissionen som antogs i enlighet med artikel 27.3 i direktiv (EU) 2018/2001.

4.1.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.1.3.1 Stödets nödvändighet

89. Punkterna 34–37 gäller inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser. Medlemsstaten ska identifiera de politiska åtgärder som redan har införts för att minska växthusgasutsläppen. Även om unionens utsläppshandels-system och tillhörande politiska strategier och åtgärder internaliserar en del av kostnaderna för växthusgasutsläppen är det dock inte säkert att dessa kostnader internaliseras fullt ut.
90. Medlemsstaten bör visa att stöd behövs för de föreslagna verksamheterna i enlighet med punkt 38, med beaktande av den kontrafaktiska situationen ⁽⁵⁵⁾ såväl som relevanta kostnader och intäkter, inklusive kostnader och intäkter kopplade till utsläppshandelsystemet och tillhörande politiska strategier och åtgärder som anges i punkt 89. Om osäkerheten är stor när det gäller den framtida marknadsutvecklingen för en stor del av nyttokalkylen (till exempel vid investeringar i förnybar energi om intäkterna från el inte kopplas till kostnaderna för insatsvaror) kan stöd i form av en viss garanterad ersättning för att begränsa exponeringen mot negativa scenarier anses vara nödvändigt för att säkerställa att den privata investeringen äger rum. I sådana fall kan begränsningar av lönsamheten och/eller återbetalningskrav med koppling till möjliga positiva scenarier vara nödvändiga för att säkerställa proportionaliteten.
91. Om medlemsstaten visar att det finns ett behov av stöd enligt punkt 90 förutsätter kommissionen att det finns ett återstående marknadsmisslyckande som kan åtgärdas genom stöd för minskning av koldioxidutsläppen, om den inte har bevis för motsatsen.
92. För stödordningar som tillämpas under mer än tre år måste medlemsstaten bekräfta att den kommer att uppdatera sin analys av relevanta kostnader och intäkter åtminstone vart tredje år eller, för stödordningar med mindre frekvent beviljande av stöd, säkerställa att stödet fortfarande är nödvändigt för varje kategori av behöriga stödmottagare innan stöd beviljas. Om det inte längre krävs något stöd för en kategori av stödmottagare bör den kategorin avsläpnas innan ytterligare stöd beviljas ⁽⁵⁶⁾.

4.1.3.2 Lämplighet

93. Avsnitt 3.2.1.2 gäller inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser. Kommissionen utgår från att statligt stöd i princip kan vara en lämplig åtgärd för att uppnå målen om minskade koldioxidutsläpp, med tanke på att andra politiska instrument ofta inte är tillräckliga för att uppnå dessa mål, under förutsättning att alla andra villkor för förenlighet är uppfyllda. Eftersom minskningen av koldioxidutsläppen är en stor och brådskande utmaning kan en rad olika instrument användas, däribland direktstöd.
94. Stöd för att underlätta avtal om energiprestanda, enligt vad som avses i punkt 85, får endast ha formen av
- a) ett lån eller en garanti till den leverantör som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan enligt ett avtal om energiprestanda, eller
 - b) en finansiell produkt som syftar till att refinansiera den berörda leverantören (t.ex. faktorisering eller förverkande).

4.1.3.3 Stödberättigande

95. Koldioxidminskande åtgärder med inriktning på specifika verksamheter som konkurrerar med andra osubventionerade verksamheter kan förväntas leda till större snedvridningar av konkurrensen jämfört med åtgärder som är öppna för alla konkurrerande verksamheter. Medlemsstaterna bör därför ge skäl till åtgärder som inte omfattar alla konkurrerande tekniker och projekt – till exempel alla projekt som verkar på elmarknaden eller alla företag som producerar hållbara produkter och som har teknisk kapacitet att bidra till en effektiv minskning av växthusgasutsläppen ⁽⁵⁷⁾. Dessa skäl bör utgå från objektiva överväganden, till exempel med koppling till effektivitet, kostnader eller andra relevanta omständigheter. Sådana skäl får grundas på bevisning som samlats in vid de offentliga samråd som avses i avsnitt 4.1.3.4 i tillämpliga fall.

⁽⁵⁵⁾ Den kontrafaktiska situationen motsvarar den verksamhet som skulle ha utförts av stödmottagaren i avsaknad av stöd. I vissa fall med minskade koldioxidutsläpp kan detta innebära en investering i ett mindre miljövänligt alternativ. Andra fall där investeringar saknas eller är försenade kan till exempel innebära operativa beslut som skulle ge en mindre miljömässig fördel, till exempel en fortsatt drift av befintliga anläggningar på plats och/eller inköp av energi.

⁽⁵⁶⁾ Detta påverkar inte rätten att erhålla stöd som redan beviljats (t.ex. för ett tioårskontrakt).

⁽⁵⁷⁾ Kommissionen kommer i regel inte att kräva att åtgärderna öppnas över gränserna, även om detta kan bidra till att minska eventuella konkurrensproblem.

96. Kommissionen kommer att bedöma de angivna skälen och kommer exempelvis att anse att ett mer begränsat stödberättigande inte snedvrider konkurrensen på ett otillbörligt sätt om
- a) en åtgärd inriktas på ett särskilt sektorspecifikt eller teknikbaserat mål som fastställts i unionsrätten ⁽⁵⁸⁾, t.ex. en stödordning för förnybar energi eller energieffektivitet ⁽⁵⁹⁾,
 - b) en åtgärd särskilt syftar till att stödja demonstrationsprojekt,
 - c) en åtgärd syftar till att inte bara minska koldioxidutsläppen, utan även förbättra luftkvaliteten eller minska andra föroreningar,
 - d) en medlemsstat fastställer skäl att anta att stödberättigade sektorer eller innovativa tekniker har potential att ge ett väsentligt och kostnadseffektivt bidrag till miljöskyddet och en djupgående minskning av koldioxidutsläpp på längre sikt,
 - e) en åtgärd behöver uppnå en diversifiering som är nödvändig för att undvika att förvärta problem kopplade till nätstabiliteten ⁽⁶⁰⁾,
 - f) ett mer selektivt tillvägagångssätt kan förväntas leda till lägre kostnader för att uppnå miljöskyddet (till exempel genom sänkta kostnader för systemintegrering som en följd av diversifiering, även mellan förnybara energikällor, som även skulle kunna omfatta efterfrågeflexibilitet och/eller lagring) och/eller leda till mindre snedvridding av konkurrensen,
 - g) ett projekt har valts ut efter en öppen anbudsinfördran för att utgöra en del av ett större integrerat gränsöverskridande projekt som gemensamt utformats av flera medlemsstater och som är tänkt att bidra väsentligt till miljöskydd av gemensamt intresse för unionen, och som antingen tillämpar innovativ teknik som är ett resultat av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet som bedrivits av stödmottagaren eller någon annan enhet, förutsatt att den förstnämnda förvärvar rätten att använda resultaten av den tidigare forskningen, utvecklingen och innovationen eller är bland de första som använder den innovativa tekniken inom sin sektor.
97. Medlemsstaterna ska regelbundet se över reglerna för stödberättigandet och tillhörande regler för att säkerställa att alla skäl som uppgetts för att motivera ett mer begränsat stödberättigande fortsätter att gälla under varje stödordnings hela livstid, dvs. att varje begränsning av stödberättigandet fortfarande kan motiveras om nya tekniker eller metoder utvecklas eller om fler uppgifter blir tillgängliga.

4.1.3.4 Offentligt samråd

98. Avsnitt 4.1.3.4 ska tillämpas från den 1 juli 2023.
99. Innan stödet anmäls ska medlemsstaterna, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall, genomföra ett offentligt samråd om konsekvenserna för konkurrensen och proportionaliteten hos de åtgärder som ska anmälas enligt detta avsnitt. Samrådsskyldigheten gäller inte ändringar av redan godkända åtgärder som inte påverkar deras tillämpningsområde eller stödberättigande eller förlänger deras varaktighet längre än tio år efter anmälan av det ursprungliga beslutet från kommissionen om att stödet är förenligt, och inte heller i de fall som avses i punkt 100. För att avgöra om en åtgärd är motiverad, med beaktande av kriterierna i dessa riktlinjer, krävs följande typer av offentliga samråd ⁽⁶¹⁾:

⁽⁵⁸⁾ Till exempel för förnybar vätgas i tillämpliga fall.

⁽⁵⁹⁾ Stödberättigandet bör i sådana fall endast begränsas i linje med relevanta definitioner om sådana ingår i den sektorspecifika lagstiftningen. Exempelvis bör en stödordning som utformats för att uppfylla unionens överordnade mål för förnybar energi vara öppen för all teknik som uppfyller definitionen av förnybara energikällor i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 8), samtidigt som en stödordning som utformats för att uppfylla unionens delmål bör vara öppen för all teknik som kan bidra till att uppnå det delmålet. Medlemsstaterna får emellertid även begränsa tillämpningsområdet för sina stödåtgärder ytterligare, däribland till vissa typer av förnybara energikällor, på grundval av de andra objektiva kriterier som förtecknas i punkterna 96(b)–(g).

⁽⁶⁰⁾ I fall som inbegriper regionalt stöd bör medlemsstaten kunna visa att stödtjänster och regler för omdirigering möjliggör en effektiv användning och lagring av förnybara energikällor, tillgodoser efterfrågan på energi och gynnar val av plats och tekniska lösningar som bidrar till nätets stabilitet i linje med förordning (EU) 2019/943 och direktiv (EU) 2019/944. Om medlemsstaten identifierar ett lokalt problem med försörjningssäkerheten som inte kan lösas på medellång sikt (t.ex. inom 5–10 år) genom förbättringar av marknadens utformning eller tillräcklig förstärkning av nätet bör en åtgärd för att lösa detta problem utformas och bedömas enligt avsnitt 4.8.

⁽⁶¹⁾ Medlemsstaterna får använda befintliga nationella samrådsförfaranden när det gäller dessa krav. Så länge samråden omfattar de punkter som ingår i dessa riktlinjer och utförs under hela den tid som krävs behövs inte något separat samråd. Ett separat samråd krävs inte heller för de ärenden som avses i punkt 96(g).

- a) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är minst 150 miljoner euro per år ska ett offentligt samråd anordnas under minst sex veckor och omfatta följande punkter:
- i) Stödberättigande.
 - ii) Metod och uppskattning av subvention per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter ⁽⁶²⁾ som undviks (per projekt eller referensprojekt).
 - iii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
 - iv) Huvudsakliga parametrar för tilldelningen av stödet ⁽⁶³⁾, bland annat för främjande av konkurrens mellan olika typer av stödmottagare ⁽⁶⁴⁾.
 - v) De huvudsakliga antaganden som ligger till grund för den kvantifiering som används för att påvisa stimulans-effekten, nödvändigheten och proportionaliteten.
 - vi) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion eller industriell produktion kan få stöd, vilka skyddsåtgärder som föreslås för att säkerställa förenligheten med unionens klimatmål (se punkt 129).
- b) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är mindre än 150 miljoner euro per år ska ett offentligt samråd anordnas under minst fyra veckor och omfatta följande punkter:
- i) Stödberättigande.
 - ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.
 - iii) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion eller industriell produktion kan få stöd, vilka skyddsåtgärder som föreslås för att säkerställa förenligheten med unionens klimatmål (se punkt 129).
100. Inget offentligt samråd krävs för åtgärder som omfattas av punkt 99(b) om konkurrensutsatta anbudsförfaranden används och om åtgärden inte stöder investeringar i generering eller produktion av energi, eller andra verksamheter, som baseras på fossila bränslen.
101. Frågeformulären för samrådet ska publiceras på en offentlig webbplats. Medlemsstaterna måste redovisa resultatet av samrådet med en sammanfattning och svar på de synpunkter som tagits emot. Detta bör omfatta en förklaring av hur de möjliga negativa effekterna på konkurrensen har minimerats genom den föreslagna åtgärdens tillämpningsområde eller stödberättigande. Medlemsstaterna ska tillhandahålla en länk till sitt svar på samrådet som en del av ansökan om stödåtgärder enligt detta avsnitt.
102. I exceptionella och vederbörligen motiverade fall kan kommissionen överväga alternativa metoder för samråd, under förutsättning att de berörda parternas synpunkter beaktas i (det fortsatta) genomförandet av stödet. I sådana fall kan det hända att de alternativa metoderna måste kombineras med korrigerande åtgärder för att minska möjliga snedvridande effekter av åtgärden.

4.1.3.5 Proportionalitet

103. Stöd för att minska utsläppen av växthusgaser bör i allmänhet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbuds-förfarande enligt beskrivningen i punkterna 49 och 50 så att målen för åtgärden ⁽⁶⁵⁾ kan uppnås på ett proportionerligt sätt som minimerar snedvridningen av konkurrensen och handeln. Budgeten eller volymen med anknytning till anbuds-förfarandet utgör en bindande begränsning som innebär att det kan förväntas att inte alla anbudsgivare erhåller stöd. Det förväntade antalet anbudsgivare är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens.

⁽⁶²⁾ Koldioxidekvivalent (CO₂e) är ett mått som används för att jämföra utsläpp från olika växthusgaser på grundval av deras globala uppvärmningspotential, genom att omvandla mängder av andra gaser till motsvarande mängd koldioxid med samma globala uppvärmningspotential.

⁽⁶³⁾ Exempelvis leveranstid mellan det konkurrensutsatta förfarandet och leveransperioden samt anbuds- och prissättningsregler.

⁽⁶⁴⁾ Till exempel om avtalen är olika långa eller om det finns olika metoder för att beräkna beloppet för den stödberättigade kapaciteten/produktionen från olika typer av teknik eller olika metoder för att beräkna eller betala bidragen.

⁽⁶⁵⁾ Till exempel uppnåendet av medlemsstatens mål för minskning av koldioxidutsläppen.

Utformningen av anbudsförfaranden med för få sökande under genomförandet av en stödordning korrigeras för att återställa effektiv konkurrens under det efterföljande anbudsförfarandet eller, om det inte är möjligt, så snart som det är lämpligt ⁽⁶⁶⁾.

104. Anbudsförfarandet bör i princip vara öppet för alla behöriga stödmottagare för att möjliggöra en kostnadseffektiv fördelning av stödet och minska snedvridningarna av konkurrensen. Förfarandet kan emellertid begränsas till en eller flera särskilda kategorier av stödmottagare om det finns bevis, däribland relevanta bevis som samlats in vid det offentliga samrådet, som till exempel visar att
 - a) ett enskilt förfarande som är öppet för alla behöriga stödmottagare inte skulle leda till ett optimalt resultat eller inte skulle göra det möjligt att uppnå åtgärdens mål – en motivering som kan hänvisa till kriterierna i punkt 96,
 - b) det finns en väsentlig avvikelse mellan de budgivningsnivåer som olika kategorier av stödmottagare förväntas erbjuda (detta är vanligen fallet om de förväntade konkurrensutsatta budgivningsnivåerna – på grundval av den analys som krävs enligt punkt 90 – avviker med mer än 10 %); i sådana fall får separata konkurrensutsatta budgivningsprocesser användas så att kategorier av stödmottagare med liknande kostnader konkurrerar med varandra.
105. Om en medlemsstat förlitar sig på undantagen i punkt 104 (b) för en stödordning som kommer att löpa under mer än tre år bör den analys som krävs enligt punkt 92 även omfatta huruvida de undantagen fortfarande gäller. Framför allt måste medlemsstaterna bekräfta att sådana stödordningar kommer att anpassas efterhand för att säkerställa att tekniker där buden förväntas ligga inom 10 % från varandra omfattas av samma konkurrensutsatta anbudsförfarande. Medlemsstaterna får även välja att anordna separata anbudsförfaranden om den uppdaterade analys som avses i punkt 92 visar att kostnaderna har börjat avvika så mycket att anbudet varierar med mer än 10 %.
106. Om den analys som krävs enligt punkt 90 visar att det kan finnas en väsentlig avvikelse mellan de budgivningsnivåer som olika kategorier av stödmottagare förväntas erbjuda bör medlemsstaterna ta hänsyn till risken för överkompensation av billigare teknik. Detta kommer även att beaktas vid kommissionens bedömning. I vissa fall kan anbuds begränsningar krävas för att begränsa det högsta anbudet från enskilda anbudsgivare i särskilda kategorier. Anbudsbegränsningar bör motiveras med hänvisning till den kvantifiering för referensprojekt som avses i punkterna 51, 52 och 53.
107. Undantag från kravet att tilldela stöd och fastställa stödnivån genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kan vara motiverade om det finns bevis, däribland bevis som samlats in under det offentliga samrådet, på att följande gäller:
 - a) Om det saknas tillräckligt med potentiella anbud eller ett tillräckligt antal potentiella budgivare för att säkerställa konkurrensen måste medlemsstaten visa att det inte är möjligt att öka konkurrensen genom att minska budgeten eller underlätta deltagandet i budgivningsprocessen (till exempel genom att identifiera ytterligare mark för exploatering eller anpassa kraven på förhandskvalificering) beroende på vad som är tillämpligt.
 - b) Stödmottagarna är små projekt enligt följande definition:
 - i) Projekt för generering eller lagring av elektricitet – projekt med installerad kapacitet som understiger eller är lika med 1 MW.
 - ii) Förbrukning av elektricitet – projekt med maximalt behov som understiger eller är lika med 1 MW.

⁽⁶⁶⁾ En sådan bindande begränsning kan uppnås på en rad olika kompletterande sätt, inbegripet åtgärder för att lindra eventuella begränsningar på utbudssidan, justera volymen så att den återspeglar det sannolikt tillgängliga utbudet vid en viss tidpunkt och/eller ändra andra inslag i utformningen av anbudsförfarandet (t.ex. kriterier för stödberättigande för deltagande) i syfte att uppnå målet för åtgärden (t.ex. medlemsstaternas mål om minskade koldioxidutsläpp) på ett proportionerligt sätt som minimerar snedvridningen av konkurrensen och handeln. Samtidigt som medlemsstaterna värnar om proportionalitet och konkurrenskraft kan de också beakta investernas berättigade förväntningar.

- iii) Teknik för värme- och gasproduktion – projekt med installerad kapacitet eller motsvarande som understiger eller är lika med 1 MW.
 - iv) Projekt där 100 % ägs av små eller medelstora företag eller drivs av en gemenskap för förnybar energi – projekt med installerad kapacitet eller maximalt behov som är lika med eller understiger 6 MW.
 - v) Projekt som är helägda av små företag och mikroföretag eller av gemenskaper för förnybar energi endast för vindkraft och som är lika med eller understiger 18 MW installerad kapacitet.
 - vi) Energieffektivitetsåtgärder som inte innefattar energiproduktion som gynnar små och medelstora företag, om stödmottagarna erhåller mindre än 300 000 euro per projekt.
- c) Enskilda projekt som uppfyller båda följande villkor:
- i) Projektet har valts ut efter en öppen anbudsinfordran för att utgöra en del av ett större integrerat gränsöverskridande projekt som gemensamt utformats av flera medlemsstater och som är tänkt att bidra väsentligt till miljöskydd av gemensamt intresse för unionen.
 - ii) Projektet tillämpar antingen innovativ teknik som är ett resultat av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet som bedrivits av stödmottagaren eller någon annan enhet, förutsatt att den förstnämnda förvärvar rätten att använda resultaten av den tidigare forskningen, utvecklingen och innovationen eller är bland de första som använder den innovativa tekniken inom sin sektor.
108. Medlemsstaterna får även använda konkurrensbaserade certifikat eller system för leverantörens skyldighet för att fastställa stödbeloppet och tilldela stöd under förutsättning att
- a) efterfrågan inom stödordningen är lägre än den potentiella tillgången,
 - b) det uppköpspris eller påföljdspris som tillämpas på en konsument eller leverantör som inte har köpt det antal certifikat som krävs (dvs. det högsta pris som skulle betalas för stöd) fastställs på en tillräckligt hög nivå för att skapa incitament för efterlevnaden av skyldigheten; påföljdspriset bör dock baseras på den kvantifiering som avses i punkterna 51, 52 och 53 för att undvika att en alltför hög nivå leder till överkompensation,
 - c) medlemsstaterna tar hänsyn till de uppgifter om stöd som redan har tagits emot i form av dokumentationen från massbalanssystemet enligt artikel 30 i direktiv (EU) 2018/2001 om stödordningarna inbegriper stöd till biobränslen, flytande biobränslen och biomassa-bränslen, för att undvika överkompensation.
109. Medlemsstaterna får även utforma stödordningar som är inriktade på koldioxidminskning eller energieffektivitet i form av nedsättning av skatter eller skattelikhande avgifter som används för att finansiera miljöpolitiska mål. Ett konkurrensutsatt anbuds-förfarande är inte obligatoriskt för sådana ordningar. Sådant stöd måste emellertid i princip beviljas på samma sätt för alla stödberättigade företag inom samma näringsverksamhetssektor som är i samma eller liknande faktiska situation när det gäller stödåtgärdens syften eller mål. Den medlemsstat som anmäler stödet måste införa en årlig övervakningsmekanism för att verifiera att stödet fortfarande är nödvändigt. Detta avsnitt omfattar inte nedsättningar av skatter eller avgifter som avspeglar de väsentliga kostnaderna för tillhandahållande av energi eller tillhörande tjänster. Till exempel ingår inte nedsättningar av nätavgifter eller avgifter för att finansiera kapacitetsmekanismer i tillämpningsområdet för detta avsnitt.
110. Om en nedsättning av skatten eller den skattelikhande avgiften leder till sänkta återkommande driftskostnader får stödbeloppet inte överstiga skillnaden mellan kostnaderna för det miljövänliga projektet och för det mindre miljövänliga kontrafaktiska scenariot. Om det miljövänligare projektet eller den miljövänligare verksamheten kan leda till möjliga kostnadsbesparingar eller ytterligare intäkter måste dessa beaktas när stödets proportionalitet fastställs.
111. När medlemsstaterna utformar stödordningar måste de ta hänsyn till de uppgifter om stöd som redan har tagits emot i form av dokumentationen från massbalanssystemet enligt artikel 30 i direktiv (EU) 2018/2001.
112. Om koncessioner eller andra förmåner beviljas som en del av stödåtgärderna – däribland rätten att använda mark, havsbotten eller floder eller rätten att ansluta sig till infrastruktur – måste medlemsstaterna säkerställa att sådana koncessioner tilldelas på grundval av objektiva och transparenta kriterier kopplade till målen med stödåtgärden (se punkt 50).

113. Om stödet har formen av ett prioriterat lån till den leverantör som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan enligt ett avtal om energiprestanda bör låneinstrumenten säkerställa en betydande andel saminvestering av de kommersiella institut som tillhandahåller lånefinansiering. Detta förutsätts vara fallet om andelen inte är mindre än 30 % av värdet på leverantörens underliggande portfölj av avtal om energiprestanda. Återbetalningen från leverantören av åtgärder för förbättring av energiprestandan måste åtminstone motsvara lånets nominella värde. Om stödet beviljas i form av en garanti får den statliga garantin inte överstiga 80 % av det underliggande lånets kapitalbelopp, och förlusterna ska bäras proportionellt och enligt samma villkor av kreditinstitutet och staten. Det garanterade beloppet måste minska proportionellt och på ett sådant sätt att garantin aldrig täcker mer än 80 % av det utestående lånet. Det statliga lånet eller den statliga garantin till leverantören av åtgärder för förbättring av energiprestandan ska begränsas till högst 10 år.

4.1.4 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

114. Bortsett från punkt 70 gäller avsnitten 3.2.2 och 3.3 inte åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser.
115. Denna punkt gäller från och med den 1 juli 2023. Subventionen per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter som undviks måste uppskattas för varje projekt eller – om det rör sig om stödordningar – varje referensprojekt, och antagandena och metoderna för den beräkningen ska redovisas. I den mån det är möjligt bör uppskattningen fastställa verksamhetens nettominskning av utsläpp, med beaktande av utsläpp som skapas eller minskas under livscykel. En kortsiktig och långsiktig samordning med andra relevanta strategier och åtgärder, däribland unionens utsläppshandelsystem, bör också övervägas. För att kunna jämföra kostnaderna för olika miljöskyddsåtgärder bör metoden i princip vara likvärdig för alla åtgärder som främjas av en medlemsstat⁽⁶⁷⁾.
116. För att ge positiva miljöeffekter genom minskade koldioxidutsläpp får stödet inte bara göra att utsläppen flyttas från en sektor till en annan, utan det måste ge en total minskning av växthusgasutsläppen.
117. För att undvika risken för dubbla subventioner och säkerställa att minskningen av växthusgasutsläpp verifieras måste stöd för minskning av koldioxidutsläpp från industriell verksamhet leda till en minskning av de utsläpp som härrör direkt från den berörda industriverksamheten. Stöd för förbättring av energieffektiviteten i industriell verksamhet måste leda till en förbättring av energieffektiviteten i stödmottagarnas verksamheter.
118. Genom undantag från kravet i den sista meningen i punkt 117 kan förbättringar av energieffektiviteten i samband med industriverksamhet få stöd som beviljats för att underlätta avtal om energiprestanda.
119. Om stödet för att underlätta avtal om energiprestanda inte beviljas som resultat av ett konkurrensutsatt anbuds-förfarande ska statligt stöd i princip beviljas på samma sätt för alla stödberättigade företag som verkar i samma näringsverksamhetssektor och som befinner sig i samma eller en liknande faktisk situation med avseende på stödåtgärdens syften eller mål.
120. För att inte en budget ska tilldelas projekt som inte genomförs, vilket skulle kunna förhindra att nya aktörer kommer in på marknaden, ska medlemsstaterna visa att rimliga åtgärder kommer att vidtas för att säkerställa att projekt som beviljas stöd faktiskt kommer att genomföras, till exempel fastställande av tydliga tidsfrister för projektets genomförande, kontroller av projektets genomförbarhet som en del av förhandsurvalet för mottagande av stöd, krav på att deltagarna betalar säkerheter eller övervakning av projektets utveckling och utformning. Medlemsstaterna får emellertid bevilja mer flexibilitet när det gäller kraven på förkvalificering för projekt som utvecklats och som till 100 % ägs av små eller medelstora företag eller av gemenskaper för förnybar energi för att undanröja eventuella hinder för deras deltagande⁽⁶⁸⁾.

⁽⁶⁷⁾ Principerna för den beräkning av minskade växthusgasutsläpp som används för EU:s innovationsfond utgör en användbar referenspunkt och finns tillgängliga på https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/2021/call-annex_c_innovfund-lsc-2021_en.pdf. Om elektricitet används som insatsvara måste emellertid utsläppen i samband med framställning av denna elektricitet beaktas i den metod som används. Medlemsstaterna får välja att använda subventionsnivån per ton av utsläpp som undviks räknat i koldioxidekvivalenter som urvalskriterium i sina stödåtgärder, men är inte skyldiga att göra det.

⁽⁶⁸⁾ Såsom anges i punkt 75 kommer kommissionen i regel att vara positiv till andra åtgärder som föreslås av medlemsstaterna för att underlätta deltagandet av små och medelstora företag eller gemenskaper för förnybar energi i konkurrensutsatta anbuds-förfaranden, under förutsättning att de positiva effekterna av att säkerställa deras deltagande uppväger de möjliga snedvridande effekterna.

121. Stöd för minskning av koldioxidutsläpp kan ha många olika former, däribland förskottsbidrag och avtal för pågående stödbetalningar, t.ex. CFD-kontrakt⁽⁶⁹⁾. Stöd som täcker kostnader som främst är kopplade till drift snarare än investeringar bör endast användas om medlemsstaten kan visa att detta leder till fler miljövänliga driftsbeslut.
122. Om stödet i första hand behövs för att täcka kortsiktiga variabla kostnader, t.ex. kostnader för biomassabränslen eller elektricitet, och betalas ut under perioder som överstiger ett år, bör medlemsstaterna bekräfta att de produktionskostnader som stödbeloppet baseras på övervakas och att stödbeloppet uppdateras minst en gång per år.
123. Stödet ska vara utformat så att det förhindrar en otillbörlig snedvridning av marknadens effektiva funktion och, i synnerhet, bevarar effektiva driftsincitament och prissignaler. Stödmottagarna bör till exempel förbli exponerade för prisvariation och marknadsrisk, såvida inte detta gör det svårare att uppnå åtgärdens mål. Framför allt bör stödmottagarna inte uppmuntras att erbjuda sin produktion till priser under marginalkostnaderna, och de får inte ta emot stöd för produktion under perioder då produktionens marknadsvärde är negativt⁽⁷⁰⁾.
124. Kommissionen kommer att göra en bedömning från fall till fall för åtgärder som inbegriper särskilda infrastrukturprojekt. I sin bedömning kommer kommissionen bland annat att ta hänsyn till infrastrukturens storlek i förhållande till den relevanta marknaden, åtgärdens inverkan på sannolikheten för ytterligare marknadsbaserade investeringar, i vilken utsträckning infrastrukturen inledningsvis är avsedd för en enskild användare eller en grupp av användare och huruvida det finns en trovärdig plan eller ett fast åtagande för anslutning till ett större nät, varaktigheten för eventuella undantag från lagstiftningen om den inre marknaden, den relevanta marknadens struktur samt stödmottagarnas ställning på den marknaden.
125. Om infrastrukturen inledningsvis endast har anslutningar till ett begränsat antal användare kan den snedvridande effekten mildras om den ingår i en plan för att utveckla ett större unionsnät på grundval av följande kriterier:
- a) Ansvaret för infrastrukturen bör skiljas från all annan verksamhet, och kostnaderna för åtkomst och användning bör redovisas öppet.
 - b) Såvida det inte undergräver uppnåendet av stödets mål bör stödet vara förenat med åtagandet att öppna upp infrastrukturen⁽⁷¹⁾ för tredje parter på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor (däribland offentliga anbudsinfordringar för anslutningsförfrågningar på likvärdiga villkor).
 - c) Den fördel som stödmottagarna får fram till dess att en sådan bredare utveckling äger rum kan behöva kompenseras, till exempel genom att bidra till den fortsatta utbyggnaden av nätet.
 - d) Den fördel som erhålls av de berörda användarna kan behöva begränsas och/eller delas med andra aktörer.
126. För att undvika att målet med åtgärden eller andra av unionens miljöskydds mål undergrävs får incitament inte skapas för produktion av energi som ersätter mindre förorenande energislag. Om till exempel kraftvärme baserad på icke-förnybara källor får stöd, eller om energiproduktion från biomassa får stöd, får detta, så långt det är möjligt, inte skapa incitament att generera el eller värme vid tidpunkter då detta skulle innebära en inskränkning av förnybara energikällor med nollföroreningar av luften.

⁽⁶⁹⁾ Ett CFD-kontrakt ger stödmottagaren rätt till en betalning som motsvarar skillnaden mellan ett fast lösenpris och ett referenspris – t.ex. ett marknadspris, per produktionsenhet. De har använts för elproduktionsåtgärder under de senaste åren, men kan även involvera ett referenspris kopplat till utsläppshandelssystemet, dvs. differenskontrakt. Sådana differenskontrakt kan vara ett användbart verktyg för att marknadsföra banbrytande teknik som kan vara nödvändig för att uppnå en koldioxidminskning inom industrin. CFD-kontrakt kan även involvera återbetalningar från stödmottagare till skattebetalare eller konsumenter för perioder då referenspriset överskrider lösenpriset.

⁽⁷⁰⁾ Småskaliga anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor kan gynnas av direkt prisstöd som omfattar de fullständiga kostnaderna för driften och för vilket det inte krävs att de säljer sin el på marknaden, i enlighet med undantaget i artikel 4.3 i direktiv (EU) 2018/2001. Anläggningar anses vara småskaliga om deras kapacitet är lägre än det tillämpliga tröskelvärdet i artikel 5 i förordning (EU) 2019/943.

⁽⁷¹⁾ Detta avser de tillgångar som anges i punkt 19(36).

127. Stöd för minskning av koldioxidutsläpp kan snedvrیدا konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar den bredare utvecklingen av en marknad för och användningen av renare lösningar. Kommissionen kommer därför även att kontrollera att stödåtgärden inte stimulerar eller förlänger förbrukningen av fossila bränslen och fossil energi ⁽⁷²⁾, och därmed hindrar utvecklingen av renare alternativ och avsevärt begränsar investeringens övergripande miljönytta. Medlemsstaterna bör förklara hur de tänker undvika denna risk, till exempel genom bindande åtaganden att i första hand använda förnybara bränslen eller bränslen med låga koldioxidutsläpp, eller fasa ut fossila energilag.
128. Kommissionen konstaterar att vissa stödåtgärder har negativa effekter på konkurrens och handel som sannolikt inte kan uppvägas. I synnerhet kan vissa stödåtgärder förvärра marknadsmisslyckanden och skapa ineffektivitet, vilket påverkar konsumenterna och den sociala välfärden. Till exempel kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i energi- eller industriproduktion med de mest förorenande fossila bränslena, däribland kol, diesel, brunkol, olja, torv och oljeskiffer, öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden. De kommer inte att anses ha några positiva miljöeffekter med tanke på att sådana bränslen inte är förenliga med unionens klimatmål.
129. På liknande sätt kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i energi- eller industriproduktion med naturgas minska utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar på kort sikt, men samtidigt förvärра de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. För att naturgasinvesteringar ska anses ha positiva miljöeffekter måste medlemsstaterna kunna förklara hur de kommer att säkerställa att investeringarna bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050. Medlemsstaterna måste i synnerhet förklara hur en inlåsning av denna gaseldade energiproduktion eller gaseldade produktionsutrustning kommer att undvikas. Detta kan till exempel baseras på en nationell plan för minskade koldioxidutsläpp med bindande mål och/eller omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att införa teknik för minskade koldioxidutsläpp, såsom CCS/CCU, eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål. Åtagandena bör omfatta ett eller flera trovärdiga delmål för minskning av utsläppen för att uppnå klimatneutralitet senast 2050.
130. Framställning av biobränslen från foder- och livsmedelsgrödor kan skapa en ökad efterfrågan på mark och leda till att områden med stora kollager, som skogar, våtmarker och torvmark, omvandlas till jordbruksmark, vilket leder till ytterligare växthusgasutsläpp. Detta är skälet till att direktiv (EU) 2018/2001 omfattar en begränsning av mängden biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen från foder- och livsmedelsgrödor som kan räknas med avseende på målen för förnybar energi. Kommissionen anser att vissa stödåtgärder kan förvärра indirekta negativa externa miljöeffekter. Kommissionen kommer därför i princip att anse att statligt stöd för biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen som överstiger de tak för fastställande av stödberättigande för beräkningen av den slutliga energianvändningen brutto från förnybara källor i den berörda medlemsstaten, i enlighet med artikel 26 i direktiv (EU) 2018/2001, sannolikt inte ger positiva effekter som kan uppväga de negativa effekterna av åtgärden.
131. Om risker för ytterligare snedvridning av konkurrensen identifieras, eller om åtgärderna är särskilt nyskapande eller svåröverskådliga, får kommissionen införa villkor enligt punkt 76.
132. För individuella stödåtgärder eller stödordningar som gynnar ett särskilt begränsat antal stödmottagare eller en befintlig stödmottagare bör medlemsstaterna dessutom kunna visa att den föreslagna stödåtgärden inte kommer att leda till snedvridningar av konkurrensen, till exempel genom ökad marknadsmakt. Även om stödet inte direkt ökar marknadsmakten kan detta ske indirekt genom att befintliga konkurrenter avskräcks från att utöka sin verksamhet eller förmås att lämna marknaden, eller genom att nya konkurrenter avskräcks från att komma in på marknaden. När kommissionen bedömer de negativa effekterna av de stödåtgärderna kommer den att inrikta sin analys av den överblickbara påverkan stödet kan ha på konkurrensen mellan företagen på den berörda produktmarknaden, såväl som i föregående eller efterföljande marknadsled i förekommande fall, och på risken för överkapacitet. Kommissionen kommer även att utvärdera de möjliga negativa effekterna på handeln, däribland risken för att medlemsstaterna kapploper om stöd i samband med valet av placeringsort.

⁽⁷²⁾ Inklusive koldioxidsnåla bränslen från icke-förnybara källor och energibärare som inte medför utsläpp från avgasröret, utan produceras i en koldioxidintensiv process.

133. Om stödet beviljas utan ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, och om åtgärden gynnar ett särskilt begränsat antal stödmottagare eller en befintlig stödmottagare, får kommissionen kräva att medlemsstaten säkerställer att stödmottagaren sprider den know-how som erhållits som resultat av det understödda projektet för att påskynda införandet av de framgångsrikt demonstrerade teknikerna.
134. Under förutsättning att alla andra förenlighetsvillkor är uppfyllda kommer kommissionen vanligtvis att anta att koldioxidbegränsande åtgärder skapar en positiv balans (dvs. de positiva effekterna uppväger snedvridningarna av den inre marknaden) tack vare deras bidrag för att begränsa klimatförändringar, vilket anges som ett miljömål i förordning (EU) 2020/852, och/eller deras bidrag för att uppfylla unionens energi- och klimatmål, så länge det inte finns några tydliga indikationer på bristande efterlevnad av principen om att *inte orsaka betydande skada* ⁽⁷³⁾. Om ovanstående antagande inte är tillämpligt kommer kommissionen att bedöma huruvida de positiva effekterna (däribland efterlevnaden av punkterna i avsnitt 4.1.4 och eventuella åtaganden enligt punkt 129) generellt sett uppväger de negativa konsekvenserna för den inre marknaden.

4.2 Stöd för förbättring av byggnaders energi- och miljöprestanda

4.2.1 Bakgrund till stödet

135. Åtgärder som syftar till att förbättra byggnaders energi- och miljöprestanda inriktas på negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament för att uppnå mål för energibesparingar och för minskade utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar. Utöver de allmänna marknadsmisslyckanden som anges i kapitel 3 kan särskilda marknadsmisslyckanden uppstå på området energi- och miljöprestanda i byggnader. Om till exempel renovering övervägs är åtgärderna för energi- och miljöprestanda vanligen till nytta inte bara för fastighetsägaren, som i normala fall bär renoveringskostnaderna, utan även för hyresgästerna. Kommissionen anser därför att statligt stöd kan behövas för att främja investeringar i syfte att förbättra byggnaders energi- och miljöprestanda.

4.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

136. Stöd kan beviljas för förbättring av byggnaders energieffektivitet.
137. Ett sådant stöd kan kombineras med stöd för någon eller samtliga av följande åtgärder:
- Installation av integrerade lokala anläggningar för förnybar energi som genererar elektricitet, värme eller kyla.
 - Installation av utrustning för lagring av den energi som genereras av de integrerade anläggningarna för förnybar energi.
 - Uppförande och installation av laddningsinfrastruktur för byggnadens användare och tillhörande infrastruktur, såsom ledningar, där parkeringsplatserna är belägna antingen inne i byggnaden eller fysiskt gränsar till byggnaden.
 - Installation av utrustning för digitalisering av byggnadens miljö- och energimässiga förvaltning och kontroll, särskilt för att öka dess smarta beredskap, inbegripet passiv intern kabeldragning eller strukturerad kabeldragning för datanät och den tillhörande delen av det passiva nätet på den fastighet som byggnaden tillhör, men med undantag för ledningar eller kabeldragning för datanät utanför fastigheten.
 - Andra investeringar för att förbättra byggnadens energi- eller miljöprestanda, däribland investeringar i gröna tak och utrustning för återvinning av regnvatten.
138. Stöd kan även beviljas för förbättring av energiprestandan hos värme- eller kylutrustning inuti byggnaden. Stöd till värme- eller kylutrustning som är direkt ansluten till system för fjärrvärme och fjärrkyla kommer att bedömas enligt de tillämpliga villkor för stöd till fjärrvärme och fjärrkyla som fastställs i avsnitt 4.10. Stöd för förbättring av energieffektiviteten i tillverkningsprocesser och till energigenererande utrustning som används för att driva maskiner kommer att bedömas enligt de tillämpliga villkor för stöd för minskning och upptag av växthusgasutsläpp som fastställs i avsnitt 4.1.

⁽⁷³⁾ Efterlevnaden av principen *orsaka inte betydande skada* har redan verifierats och anses vara uppfylld för åtgärder som är identiska med åtgärderna inom ramen för planerna för återhämtning och resiliens som godkänts av rådet.

139. Stödet måste medföra följande:

- a) När det gäller renovering av befintliga byggnader måste stödet medföra förbättringar av energiprestandan som leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 20 % jämfört med situationen före investeringen, eller – om förbättringarna är en del av en renovering i flera steg – en minskning av det primära energibehovet på minst 30 % jämfört med situationen före investeringen, under en femårsperiod.
- b) När det gäller renoveringsåtgärder såsom installation eller byte av bara en typ av byggnadselement ⁽⁷⁴⁾, i den mening som avses i artikel 2.9 i direktiv 2010/31/EU, en minskning av det primära energibehovet på minst 10 % jämfört med situationen före investeringen, förutsatt att medlemsstaten kan visa att åtgärden på stödordningsnivå överlag har en betydande inverkan vad gäller minskat primärt energibehov.
- c) När det gäller nya byggnader måste stödet medföra förbättringar av energiprestandan som åtminstone leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 10 % jämfört med det tröskelvärde som fastställts för nära-nollenergibygnader i nationella åtgärder för genomförande av direktiv 2010/31/EU.

140. Stöd för förbättring av byggnaders energiprestanda kan även beviljas små och medelstora företag och små midcap-företag som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan för att underlätta avtal om energiprestanda i den mening som avses i artikel 2.27 i direktiv 2012/27/EU.

4.2.3 Stimulanseffekt

141. Kraven i punkterna 142 och 143 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.

142. Kommissionen anser i princip att stöd till projekt med en återbetalningsperiod ⁽⁷⁵⁾ på mindre än fem år inte har någon stimulanseffekt. Medlemsstaten får emellertid lägga fram bevis för att visa att stöd behövs för att uppmuntra ett förändrat beteende, även när det gäller projekt med kortare återbetalningsperiod.

143. Om företag enligt unionsrätten är skyldiga att uppfylla miniminormer för energiprestanda som motsvarar unionsnormerna kommer stöd för alla investeringar som är nödvändiga för att företagen ska uppfylla dessa normer att anses ha en stimulanseffekt, under förutsättning att stödet beviljas innan kraven blir obligatoriska för det berörda företaget ⁽⁷⁶⁾. Medlemsstaten måste se till att stödmottagarna tillhandahåller en utförlig renoveringsplan och en tidsplan som visar att den renovering som beviljats stöd åtminstone är tillräcklig för att uppfylla dessa miniminormer för energiprestanda.

4.2.4 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.2.4.1 Lämplighet

144. Kravet i punkt 145 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.

145. Stöd för att underlätta avtal om energiprestanda kan ha formen av ett lån eller en garanti till den leverantör som erbjuder åtgärder för förbättring av energiprestandan enligt ett avtal om energiprestanda, eller bestå av en finansiell produkt som syftar till att finansiera leverantören (t.ex. faktorisering eller förverkande).

4.2.4.2 Proportionalitet

146. De stödberättigande kostnaderna motsvarar de investeringskostnader som är direkt kopplade till uppnåendet av en högre nivå av energi- eller miljöprestanda.

147. Stödnivån får inte överstiga 30 % av de stödberättigande kostnaderna för åtgärder som anges i punkt 139(a) och (c). För åtgärder som anges i punkt 139(b) får stödnivån inte överstiga 25 %. Om stöd till investeringar som gör att företag kan uppfylla miniminormer för energiprestanda som motsvarar unionsnormerna beviljas mindre än 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft får stödnivån inte överstiga 20 % av de stödberättigande kostnaderna för åtgärder som anges i punkt 139(a) och (c) eller 15 % av de stödberättigande kostnaderna för åtgärder som anges i punkt 139(b).

⁽⁷⁴⁾ Sådana investeringar kan till exempel avse byte av fönster eller pannor i byggnaden eller inriktas på väggisolering.

⁽⁷⁵⁾ Återbetalningsperioden är den tid som behövs för att ersätta kostnaden för en investering (utan stöd).

⁽⁷⁶⁾ Detta gäller samtliga fall där stöd beviljas för att ge företag möjlighet att uppfylla miniminormer avseende energiprestanda som motsvarar unionsnormerna innan de blir obligatoriska för det berörda företaget, oavsett om det finns tidigare unionsnormer som redan har trätt i kraft.

148. När det gäller stöd som beviljas för förbättring av befintliga byggnaders energiprestanda får stödnivån höjas med 15 procentenheter om förbättringen av energiprestandan leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 40 %. Denna höjning av stödnivån är emellertid inte tillämplig om projektet, även om det leder till en minskning av det primära energibehovet på minst 40 %, inte förbättrar byggnadens energiprestanda över den nivå som föreskrivs genom miniminormer för energiprestanda som motsvarar unionsnormer som träder i kraft inom 18 månader.
149. Stödnivån får höjas med 20 procentenheter för stöd som beviljas små företag eller med 10 procentenheter för stöd som beviljas medelstora företag.
150. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
151. Beroende på åtgärdens specifika karaktär kan medlemsstaten även visa, baserat på en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 48, 51 och 52, att ett högre stödbelopp är nödvändigt. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 51 och 52. Om stöd till investeringar som gör att företag kan uppfylla miniminormer för energiprestanda som motsvarar unionsnormerna beviljas mindre än 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft får det maximala stödbeloppet inte överstiga 70 % av finansieringsunderskottet.
152. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med de kriterier som fastställs i punkterna 49 och 50 anses stödbeloppet vara proportionerligt. Om stöd till investeringar som gör att företag kan uppfylla miniminormer för energiprestanda som motsvarar unionsnormerna beviljas mindre än 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft måste medlemsstaten säkerställa att risken för överkompensation hanteras på ett lämpligt sätt, till exempel genom anbuds begränsningar.
153. Stöd som beviljas i form av finansiella instrument omfattas inte av de högsta stödnivåer som fastställs i punkterna 147–151. Om stödet beviljas i form av en garanti bör garantin inte överstiga 80 % av det underliggande lånet. Om stödet beviljas i form av ett lån måste fastighetsägarens återbetalning till fonden för energieffektivitet och förnybar energi eller någon annan finansiell intermediär åtminstone motsvara lånets nominella värde.

4.2.4.3 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

154. Kraven i punkterna 155–157 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
155. Stöd till investeringar i utrustning som drivs med naturgas för att förbättra byggnaders energieffektivitet kan leda till en minskning av energibehovet på kort sikt men samtidigt förvärma de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar. Stöd för installation av utrustning som drivs med naturgas kan snedvräta konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det ersätter investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar utvecklingen av en marknad för renare tekniker och deras användning. De positiva effekterna av åtgärder som skapar sådana ersättnings- eller inläsningseffekter uppväger sannolikt inte de negativa effekterna på konkurrensen. Som en del av sin bedömning kommer kommissionen att överväga huruvida utrustningen som drivs med naturgas ersätter energiutrustning som drivs med de mest förorenande fossila bränslena, som olja och kol.
156. Alternativ till energiutrustning som drivs med förorenande fossila bränslena, t.ex. olja och kol, finns redan tillgängliga på marknaden. I detta sammanhang anses stöd för installation av energieffektiv energiutrustning som drivs med sådana bränslen inte ge samma positiva effekter som stöd för installation av renare energiutrustning. För det första motverkas den marginella förbättring som uppnås tack vare det minskade energibehovet av de högre utsläppen av koldioxid vid användning av fossila bränslen. För det andra medför beviljandet av stöd för installation av energiutrustning som drivs med fasta eller flytande fossila bränslen en betydande risk för inläsning av fossila tekniker och undanträngning av investeringar i renare och mer innovativa alternativ som finns tillgängliga på marknaden genom att minska efterfrågan på energiutrustning som inte drivs med fasta eller flytande fossila bränslen. Detta skulle även hindra en ytterligare utveckling av marknaden för tekniker som inte baseras på fossila bränslen. Kommissionen anser därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd till energiutrustning som drivs med fasta eller flytande fossila bränslen sannolikt inte kommer att kompenseras.

157. Om stödet beviljas i form av ett anslag, eget kapital, en garanti eller ett lån till en fond för energieffektivitet och förnybar energi eller någon annan finansiell intermediär kommer kommissionen att kontrollera att det finns villkor som säkerställer att fonden för energieffektivitet och förnybar energi eller den andra finansiella intermediären inte får någon otillbörlig fördel och att den tillämpar en kommersiellt sund investeringsstrategi för genomförandet av stödåtgärden för energiprestanda. Framför allt måste följande villkor vara uppfyllda:
- Finansiella intermediärer eller fondförvaltare ska väljas genom ett öppet, transparent och icke-diskriminerande förfarande som utformats i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell lagstiftning.
 - Det ska finnas villkor som säkerställer att finansiella intermediärer, däribland fonder för energieffektivitet och förnybar energi, förvaltas på kommersiell grund och kommer att säkerställa vinstdrivna finansieringsbeslut.
 - Förvaltare av fonder för energieffektivitet och förnybar energi eller andra finansiella intermediärer ska i största möjliga utsträckning föra fördelen vidare till de slutliga stödmottagarna (fastighetsägaren/fastighetsägarna eller hyresgästen/hyresgästerna) i form av större finansieringsvolym, lägre krav på säkerhet, lägre garantipremier eller lägre räntor.

4.3 Stöd för ren mobilitet

158. I avsnitt 4.3.1 och 4.3.2 fastställs de villkor enligt vilka statligt stöd för vissa investeringar för att minska eller undvika utsläpp av koldioxid och andra föroreningar från luft-, väg-, järnvägs-, vattenvägs- och sjötransport kan underlätta utvecklingen av en näringsverksamhet på ett miljövänligt sätt, utan negativ inverkan på handelsvillkoren i en omfattning som strider mot unionens gemensamma intresse.
159. Dessa riktlinjer omfattar inte stöd för investeringar i lätta och tunga vägfordon som drivs med gas (framför allt LNG, CNG och biogas) och i den relevanta infrastrukturen för tankning av gas för vägtrafik, undantaget LNG-infrastruktur som endast används för tankning av tunga vägfordon. På grundval av det nuvarande skedet i marknadsutvecklingen förväntas denna teknik ha en betydligt lägre potential att bidra till begränsning av klimatförändringar och minskning av luftföroreningar jämfört med renare och mer innovativa alternativ och förväntas därmed snedvrیدا konkurrensen på ett otillbörligt sätt genom att ersätta investeringar i sådana renare alternativ och medföra en inlåsning av mobilitetslösningar som inte är i linje med målen för 2030 och 2050.

4.3.1 Stöd för förvärv och leasing av rena fordon och ren mobil serviceutrustning samt för eftermontering av fordon och mobil serviceutrustning

4.3.1.1 Bakgrund till stödet

160. För att uppnå unionens rättsligt bindande klimatneutralitetsmål för 2050 infördes genom meddelandet om den europeiska gröna given målet att senast 2050 minska transportutsläppen med åtminstone 90 % jämfört med 1990 års nivåer. I meddelandet om en strategi för hållbar och smart mobilitet ⁽⁷⁷⁾ fastställs riktlinjer för hur målet ska uppnås genom utfasning av fossila bränslen för både enskilda transportslag och för hela transportkedjan ⁽⁷⁸⁾.
161. Även om de befintliga politiska strategierna kan ge incitament till användning av rena fordon, genom att bindande koldioxidutsläppsmål fastställs för tillverkarnas nya vägfordonspark ⁽⁷⁹⁾, att de externa effekterna på klimat och miljö internaliseras ⁽⁸⁰⁾ eller att efterfrågan på fordon ökar genom offentlig upphandling ⁽⁸¹⁾, är de inte alltid tillräckliga för att hantera de marknadsmisslyckanden som påverkar den berörda sektorn fullt ut. Trots befintliga politiska strategier kan vissa marknadshinder och marknadsmisslyckanden förbli olösta, bland annat de rena fordonens priser jämfört med konventionella fordon, den begränsade tillgången till laddnings- eller tankningsinfrastruktur och förekomsten av externa miljöeffekter. Medlemsstaterna får därför bevilja stöd för att hantera sådana återstående marknadsmisslyckanden och uppmuntra utvecklingen av en ren mobilitetssektor.

⁽⁷⁷⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Strategi för hållbar och smart mobilitet – att sätta EU-transporterna på rätt spår för framtiden*, COM/2020/789 final.

⁽⁷⁸⁾ I meddelandet föreskrivs bland annat ambitionerna att det senast 2030 ska finnas minst 30 miljoner utsläppsfria bilar och 80 000 utsläppsfria lastbilar i drift och att nästan alla bilar, lätta lastbilar, bussar och nya tunga fordon ska vara utsläppsfria senast 2050.

⁽⁷⁹⁾ Förordning (EU) 2019/1242 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/631 av den 17 april 2019 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon och om upphävande av förordningarna (EG) nr 443/2009 och (EU) nr 510/2011 (EUT L 111, 25.4.2019, s. 13).

⁽⁸⁰⁾ Till exempel genom Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (EGT L 187, 20.7.1999, s. 42) och unionens utsläppshandelssystem.

⁽⁸¹⁾ Exempelvis genom direktiv 2009/33/EG.

4.3.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

162. Stöd kan beviljas för förvärv och leasing av nya eller begagnade rena fordon och för förvärv och leasing av ren mobil serviceutrustning.
163. Stöd kan även beviljas för eftermontering, ombyggnad och anpassning av fordon eller mobil serviceutrustning
- (a) om stödet gör att de kan klassificeras som rena fordon eller ren mobil serviceutrustning, eller
 - (b) om stödet är nödvändigt för att sjöfartyg och luftfartyg ska kunna drivas, helt eller i större utsträckning, med syntetiska bränslen, däribland förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung, vid sidan av, eller som alternativ till, fossilbaserade bränslen, eller
 - (c) om stödet är nödvändigt för att fartyg ska kunna drivas genom vindframdrivning.

4.3.1.3 Stimulanseffekt

164. Villkoren i punkterna 165–169 tillämpas utöver villkoren i avsnitt 3.1.2.
165. Medlemsstaten måste redovisa ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario i frånvaro av stödet. Ett kontrafaktiskt scenario motsvarar en investering med samma kapacitet, livslängd och, i tillämpliga fall, andra relevanta tekniska egenskaper som den miljövänliga investeringen. Om investeringen gäller förvärv eller leasing av rena fordon eller ren mobil serviceutrustning motsvarar det kontrafaktiska scenariot i regel förvärv eller leasing av fordon eller mobil serviceutrustning i samma kategori och med samma kapacitet som åtminstone uppfyller unionsnormerna, i förekommande fall, och som skulle förvärvas eller leasas utan stödet.
166. Det kontrafaktiska scenariot kan motsvara underhåll av ett befintligt fordon eller befintlig mobil serviceutrustning som är i drift under en period som motsvarar den miljövänliga investeringens livstid. I sådana fall bör hänsyn tas till de diskonterade underhålls-, reparations- och moderniseringskostnaderna under samma period.
167. I andra fall, där det kontrafaktiska scenariot gäller en senare ersättning av fordonet eller den mobila serviceutrustningen, bör det diskonterade värdet av fordonet eller den mobila serviceutrustningen beaktas och skillnaden i den respektive ekonomiska livslängden för utrustningen jämnas ut. Detta tillvägagångssätt kan vara särskilt relevant för fordon som har en längre ekonomisk livslängd, till exempel sjöfartyg, rullande järnvägsmateriel eller luftfartyg.
168. När det gäller fordon eller mobil serviceutrustning som omfattas av leasingavtal ska det diskonterade värdet av leasingen av det rena fordonet eller den rena mobila serviceutrustningen jämföras med det diskonterade värdet av leasingen av det mindre miljövänliga fordonet eller den mindre miljövänliga mobila serviceutrustning som skulle ha använts i avsaknad av stöd.
169. Om investeringen gäller eftermontering av ett befintligt fordon eller befintlig mobil serviceutrustning för att förbättra dess miljöprestanda (till exempel eftermontering av reningssystem) kan de stödberättigande kostnaderna motsvara de totala investeringskostnaderna.

4.3.1.4 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.3.1.4.1 Lämplighet

170. Kraven i punkt 171 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
171. Vid kontrollen av lämpligheten av alternativa policyinstrument bör hänsyn tas till potentialen av andra typer av insatser än statligt stöd för att stimulera utvecklingen av marknaden för ren mobilitet och deras förväntade effekter jämfört med den föreslagna åtgärdens effekter. Sådana andra typer av insatser kan omfatta införandet av allmänna åtgärder som syftar till att främja inköp av rena fordon, till exempel program för miljöbonusar eller skrotning av fordon eller inrättande av lågutsläppszoner i den berörda medlemsstaten.

4.3.1.4.2 Proportionalitet

172. Stödet får inte överstiga den kostnad som är nödvändig för att underlätta utvecklingen av näringsverksamheten i fråga på ett sätt som ökar nivån av miljöskydd (dvs. genom övergången från konventionella fordon till rena fordon och ren mobil serviceutrustning) jämfört med det kontrafaktiska scenariot utan stöd. Det statliga stödet kan anses vara proportionerligt om de villkor som fastställs i punkterna 173–181 är uppfyllda.

173. Som en allmän regel måste stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med kriterierna i punkterna 49 och 50.
174. Om andra kriterier än det stödbelopp som begärs av sökanden inkluderas i samband med det konkurrensutsatta anbudsförfrandet är punkt 50 tillämplig. Urvalskriterierna kan till exempel gälla investeringens förväntade miljöfördelar räknat i minskade koldioxidkvalenter eller andra föroreningar under hela dess livslängd. För att underlätta identifieringen av miljöfördelarna får medlemsstaten i sådana fall kräva att sökandena anger den förväntade utsläppsminskningen till följd av investeringen jämfört med utsläppsnivån för ett jämförbart fordon som uppfyller unionsnormerna. Miljökritierier som används i det konkurrensutsatta anbudsförfrandet får även omfatta överväganden angående livscykeln, till exempel inverkan på miljön i samband med hanteringen av den uttjänta produkten.
175. Det konkurrensutsatta anbudsförfrandet måste utformas så att det finns tillräckliga incitament för sökande att lämna in anbud för projekt rörande förvärv av utsläppsfria fordon, vilka i regel är dyrare än mindre miljövänliga alternativ, i den mån dessa finns tillgängliga för det aktuella transportslaget. Däri ingår att säkerställa att tillämpningen av urvalskriterierna inte leder till att de projekten missgynnas jämfört med andra rena fordon som inte klassificeras som utsläppsfria fordon. Miljökritierier kan till exempel utformas som premier som gör att en högre poäng kan tilldelas projekt som medför miljöfördelar utöver de som härrör från kraven för stödberättigande eller stödåtgärdens primära mål. I vissa fall kan anbuds begränsningar krävas för att begränsa det högsta anbudet från enskilda anbudsgivare i särskilda kategorier. Anbudsbegränsningar bör motiveras med hänvisning till den kvantifiering för referensprojekt som avses i punkterna 51, 52 och 53.
176. Genom undantag från punkterna, 173–175 får stöd beviljas utan ett konkurrensutsatt anbudsförfarande
- a) om det förväntade antalet deltagare inte är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens eller undvika strategisk budgivning,
 - b) om medlemsstaten på ett tillfredsställande sätt kan motivera att ett konkurrensutsatt anbudsförfarande, enligt beskrivningen i punkterna 49 och 50, inte är lämpligt för att säkerställa stödets proportionalitet och att användningen av de alternativa metoderna i punkterna 177–180 inte skulle öka risken för otillbörliga snedvridningar av konkurrensen⁽⁸²⁾, beroende på åtgärdens egenskaper eller egenskaperna hos de berörda sektorerna eller transportslagen, eller
 - c) om stödet beviljas för förvärv eller leasing av fordon som är avsedda att användas av företag som är verksamma inom sektorn för offentliga persontransporter på väg, järnväg och vattenvägar.
177. I de fall som avses i punkt 176 kan stödet anses vara proportionerligt om det inte överstiger 40 % av de stödberättigande kostnaderna. Stödnivån får höjas med 10 procentenheter för fordon med nollutsläpp och med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
178. De stödberättigande kostnaderna är merkostnaderna netto för investeringen. Dessa beräknas som skillnaden mellan, å ena sidan, den totala ägandekostnaden för det rena fordon som ska förvärvas eller leasas med hjälp av stödet och, å andra sidan, den totala ägandekostnaden i det kontrafaktiska scenariot. Kostnader som inte är direkt kopplade till målet att uppnå en högre nivå av miljöskydd är inte stödberättigande.
179. När det gäller eftermontering av fordon och mobil serviceutrustning, i enlighet med punkt 169, kan de stödberättigande kostnaderna vara de totala kostnaderna för eftermonteringen, under förutsättning att fordonen eller den mobila serviceutrustningen i det kontrafaktiska scenariot har samma ekonomiska livslängd utan eftermonteringen.
180. Beroende på åtgärdens specifika karaktär kan medlemsstaten även visa, baserat på en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 48, 51 och 52, att ett högre stödbelopp är nödvändigt. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 55. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 51 och 52.

⁽⁸²⁾ Detta kan visas genom att säkerställa att stödet beviljas på ett öppet och icke-diskriminerande sätt och att möjliga berörda parter får tillräcklig information om åtgärdens tillämpningsområde och stödets eventuella villkor.

181. När det gäller individuellt stöd måste stödbeloppet fastställas på grundval av en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 48, 51 och 52. I dessa fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 55.

4.3.1.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

182. Kraven i punkterna 183–189 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.

183. Kommissionen anser att stöd till investeringar i fordon och mobil serviceutrustning som drivs med naturgas kan leda till en minskning av utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar på kort sikt, men förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt, jämfört med alternativa investeringar. Stöd för förvärv av fordon och mobil serviceutrustning som drivs med naturgas kan snedvrیدا konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det tränger undan investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar utvecklingen av en marknad för renare tekniker och deras användning. I dessa fall anser kommissionen därför att de negativa effekterna av stöd för förvärv av fordon och mobil serviceutrustning som drivs med naturgas sannolikt inte kommer att kompenseras.

184. Stöd för förvärv eller leasing av fordon för vattenvägstransport som drivs med CNG eller LNG och mobil serviceutrustning anses emellertid inte skapa några långsiktiga inlåsnings effekter eller tränga undan investeringar i renare teknik om medlemsstaten kan visa att renare alternativ inte finns lätt tillgängliga på marknaden och inte förväntas bli tillgängliga på kort sikt⁽⁸³⁾.

185. Alternativ till fordon som drivs med de mest förorenande fossila bränslena, t.ex. diesel, bensin eller gasol (LPG), finns redan tillgängliga på marknaden för användning vid vägtransport, transport på vattenvägar och järnvägs-transport. Beviljandet av stöd för dessa fordon medför en betydande risk för inlåsnings effekter av konventionella tekniker och undanträngning av investeringar i renare alternativ som finns tillgängliga på marknaden genom att styra efterfrågan bort från mer miljövänliga fordon. Detta skulle även hindra en ytterligare utveckling av marknaden för tekniker som inte baseras på fossila bränslen. I detta sammanhang anses stöd för förvärv eller leasing av dessa fordon därför inte ge samma positiva effekter som stöd för förvärv eller leasing av rena fordon med lägre direkta koldioxidutsläpp (vid avgasrör), även om fordonen är av senare modell och är bättre än unionsnormerna i tillämpliga fall. Kommissionen anser därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd för fordon som använder de mest förorenande fossila bränslena, såsom diesel, bensin eller LPG, sannolikt inte kommer att kompenseras.

186. Luftfartyg med nollutsläpp som drivs med antingen elektricitet eller vätgas förväntas inte bli tillgängliga på marknaden på kort sikt. På den grundvalen anser kommissionen att de negativa effekterna av statligt stöd för andra rena luftfartyg än luftfartyg med nollutsläpp kan uppvägas av dess positiva effekter om det bidrar till att nya, mer effektiva och betydligt mer miljövänliga luftfartyg införs eller får en snabbare spridning på marknaden, i linje med klimatneutralitetsmålet och utan inlåsnings effekter av viss typ av teknik eller undanträngning av investeringar i renare alternativ.

187. När det gäller lufttransport kan kommissionen, när det är lämpligt för att mildra stödets effekter, bland annat med avseende på stödmottagarens marknadsställning, eller för att öka de positiva effekterna av åtgärden, kräva att stödmottagaren avvecklar ett motsvarande antal mindre miljövänliga luftfartyg med en likvärdig startmassa som de luftfartyg som förvärvas eller leasas med hjälp av det statliga stödet

188. När kommissionen bedömer snedvridningen av konkurrensen till följd av stöd för förvärv eller leasing av fordon eller mobil serviceutrustning kommer den att ta hänsyn till huruvida ibruktageandet av nya fordon skulle leda till eller förvärra befintliga marknadsmisslyckanden, såsom överkapacitet i den berörda sektorn.

⁽⁸³⁾ Vid denna bedömning kommer kommissionen, beroende på vilka sektorer och transportslag som berörs, i normala fall att använda en period på mellan två och fem år efter tillkännagivandet eller genomförandet av stödåtgärden. Bedömningen kommer att grundas på oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller på annan lämplig bevisning.

189. För att hantera de snedvridande effekter som förväntas uppstå i samband med åtgärder som inbegriper beviljande av riktat stöd till en enskild stödmottagare eller ett begränsat antal särskilda stödmottagare i avsaknad av ett konkurrensutsatt anbudsförfarande ⁽⁸⁴⁾ måste medlemsstaten motivera åtgärdens utformning och visa att den högre risken för snedvridning av konkurrensen hanteras på rätt sätt ⁽⁸⁵⁾.

4.3.2 Stöd för utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur

4.3.2.1 Bakgrund till stödet

190. Ett omfattande nät av laddnings- och tankningsinfrastruktur är nödvändigt för att främja användningen av rena fordon och möjliggöra en övergång mot utsläppsfri rörlighet. Faktum är att den begränsade tillgången till laddnings- och tankningsinfrastruktur är ett av de största hindren mot användningen av rena fordon på marknaden. Infrastrukturen är dessutom inte jämnt fördelad mellan medlemsstaterna. Så länge andelen rena fordon på vägarna är begränsad kan marknaden inte erbjuda den laddnings- och tankningsinfrastruktur som behövs.
191. Genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU ⁽⁸⁶⁾ infördes en gemensam åtgärdsram för utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen för transport i unionen. Det finns dessutom andra politiska strategier för en ökad användning av rena fordon som kan ge investerings signaler för en utbyggnad av laddnings- och tankningsinfrastrukturen. Dessa strategier är emellertid inte alltid tillräckliga för att hantera de identifierade marknadsmisslyckandena fullt ut. Medlemsstaterna får därför bevilja stöd för att hantera sådana återstående marknadsmisslyckanden och uppmuntra utbyggnaden av laddnings- och tankningsinfrastruktur.

4.3.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

192. Stöd får beviljas för konstruktion, installation, uppgradering eller utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur.
193. Projekten får även omfatta installationer för smart laddning och för lokal produktion av förnybar elektricitet eller förnybar eller koldioxidsnål vätgas som är anslutna till laddnings- eller tankningsinfrastrukturen via en direktledning, såväl som lokala lagringsenheter för lagring av elektricitet eller förnybar eller koldioxidsnål vätgas som ska tillhandahållas som drivmedel. Den nominella produktionskapaciteten i den lokala anläggningen för produktion av elektricitet eller vätgas bör stå i proportion till märkeffekten eller kapaciteten hos den laddnings- eller tankningsinfrastruktur som anläggningen är ansluten till.

4.3.2.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.3.2.3.1 Stödets nödvändighet

194. Medlemsstaten måste verifiera att stödet är nödvändigt för att stimulera utbyggnaden av laddnings- eller tankningsinfrastruktur i samma kategori som den infrastruktur som skulle byggas ut med hjälp av statligt stöd ⁽⁸⁷⁾ genom ett öppet offentligt samråd på förhand, en oberoende marknadsundersökning eller med på grundval av annan lämplig bevisning enligt avsnitt 3.2.1.1. Framför allt måste medlemsstaten visa att likvärdig infrastruktur sannolikt inte kommer att utvecklas på kommersiella villkor på kort sikt ⁽⁸⁸⁾ och ta hänsyn till effekterna av ett utsläppshandelssystem i förekommande fall.
195. Vid bedömningen av stödets nödvändighet för utbyggnaden av laddnings- och tankningsinfrastruktur som är öppen för andra användare än stödmottagaren eller stödmottagarna, inbegripet offentligt tillgänglig laddnings- eller tankningsinfrastruktur, får hänsyn tas till marknadspenetrationen av de rena fordon som infrastrukturen är avsedd för och trafikvolymerna i den eller de berörda regionerna.

⁽⁸⁴⁾ Se punkt 66.

⁽⁸⁵⁾ Medlemsstaten kan till exempel säkerställa att överkompensation undviks genom att kontrollera att stödet inte överstiger nettomerkostnaderna, vilket kan visas genom att jämföra finansieringsunderskottet i det faktiska och det kontrafaktiska scenariot, eller införa en mekanism för övervakning i efterhand för att kontrollera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs, i kombination med en återbetalningsmekanism.

⁽⁸⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen (EUT L 307, 28.10.2014, s. 1).

⁽⁸⁷⁾ Till exempel laddningsinfrastruktur med normal eller hög effekt.

⁽⁸⁸⁾ Vid denna bedömning kommer kommissionen i regel att ta hänsyn till huruvida utbyggnaden av laddnings- eller tankningsinfrastrukturen förväntas ske på kommersiella villkor inom en period som är relevant med beaktande av åtgärdens varaktighet. Bedömningen kommer att grundas på resultaten av det offentliga samrådet, oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller annan lämplig bevisning.

4.3.2.3.2 Lämplighet

196. Det krav som fastställs i punkt 197 är tillämpligt utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.
197. Vid kontrollen av lämpligheten av alternativa policyinstrument bör hänsyn tas till potentialen av nya regleringsåtgärder för att stimulera övergången mot ren mobilitet och deras förväntade effekter jämfört med effekterna av den föreslagna åtgärden.

4.3.2.3.3 Proportionalitet

198. Stödet får inte överstiga den kostnad som är nödvändig för att underlätta utvecklingen av näringsverksamheten i fråga på ett sätt som ökar nivån av miljöskydd. Stödet kan anses vara proportionerligt om de villkor som fastställs i punkterna 199–204 är uppfyllda.
199. Stödet måste beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med de kriterier som fastställs i punkterna 49 och 50. Det konkurrensutsatta anbudsförfrandet måste utformas så att det återstår tillräckligt med incitament för sökande att lämna in anbud för projekt rörande laddnings- eller tankningsinfrastruktur som endast används för att tillhandahålla förnybar elektricitet eller förnybar vätgas. Tillämpningen av tilldelningskriterierna får inte leda till att projekt rörande laddnings- eller tankningsinfrastruktur som endast används för att tillhandahålla förnybar elektricitet eller förnybar vätgas missgynnas jämfört med projekt rörande laddnings- eller tankningsinfrastruktur som även används för att tillhandahålla elektricitet eller vätgas som är mer koldioxidintensiv än förnybar elektricitet eller förnybar vätgas eller som inte är förnybar. I vissa fall kan anbudsbegränsningar krävas för att begränsa det högsta anbudet från enskilda anbudsgivare i särskilda kategorier. Anbudsbegränsningar bör motiveras med hänvisning till den kvantifiering för referensprojekt som avses i punkterna 51, 52 och 53.
200. Genom undantag från punkt 199 får stödet beviljas på grundval av andra metoder än ett konkurrensutsatt anbudsförfarande i något av följande fall:
- a) Om det förväntade antalet deltagare inte är tillräckligt för att säkerställa en effektiv konkurrens eller undvika strategisk budgivning.
 - b) Om ett konkurrensutsatt anbudsförfarande i enlighet med punkterna 49 och 50 inte kan anordnas.
 - c) Om stödet beviljas för laddnings- eller tankningsinfrastruktur som endast eller huvudsakligen är avsedd att användas av företag som är verksamma inom sektorn för offentliga persontransporter på väg, järnväg och vattenvägar ⁽⁸⁹⁾.
 - d) Om stödet beviljas för laddnings- eller tankningsinfrastruktur som endast eller huvudsakligen är avsedd att användas av stödmottagaren och som inte är tillgänglig för allmänheten ⁽⁹⁰⁾, om detta kan motiveras på vederbörligt sätt av medlemsstaten.
 - e) Om stödet beviljas för laddnings- eller tankningsinfrastruktur som är avsedd för vissa typer av fordon för vilka den relevanta marknadspenetrationen (per relevant typ av fordon) i den berörda medlemsstaten eller trafikvo-lymen i den eller de berörda regionerna är mycket begränsad ⁽⁹¹⁾.

201. I de fall som anges i punkt 200 får stödbeloppet fastställas på grundval av en analys av finansieringsunderskottet enligt punkterna 48, 51 och 52. Medlemsstaten måste utföra en övervakning i efterhand för att verifiera antagandena om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 55.

202. Som alternativ till punkt 201 kan stödet anses vara proportionerligt om det inte överstiger 30 % av de stödberrättigande kostnaderna eller 40 % av de stödberättigande kostnaderna om laddnings- eller tankningsinfrastrukturen endast används för att tillhandahålla förnybar elektricitet respektive förnybar vätgas. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.

⁽⁸⁹⁾ Laddnings- eller tankningsinfrastruktur som huvudsakligen är avsedd att användas av företag som är verksamma inom sektorn för offentliga persontransporter på väg, järnväg och vattenvägar får vara tillgänglig som en sidotjänst till företagets anställda, externa uppdragstagare eller leverantörer.

⁽⁹⁰⁾ Laddnings- eller tankningsinfrastruktur som huvudsakligen är avsedd att användas av stödmottagaren får vara tillgänglig som en sidotjänst till stödmottagarens anställda, externa uppdragstagare eller leverantörer.

⁽⁹¹⁾ Till exempel en åtgärd med riktat stöd för investeringar i tankstationer med vätgas för tunga fordon vid godsterminaler och logistikparker i en medlemsstat där marknadsandelen för tunga vätgasfordon är mindre än 2 %.

203. I sådana fall motsvarar de stödberättigande kostnaderna alla investeringskostnaderna för konstruktion, installation, uppgradering eller utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur. Dessa kostnader kan till exempel omfatta
- laddnings- eller tankningsinfrastrukturen med tillhörande teknisk utrustning,
 - installation eller uppgradering av elektriska komponenter eller andra komponenter, däribland elkablar och transformatorer, som krävs för att ansluta laddnings- eller tankningsinfrastrukturen till nätet eller till en lokal anläggning för produktion eller lagring av elektricitet eller vätgas och för att säkerställa laddningsinfrastrukturens smarta beredskap,
 - anläggningsarbeten, anpassningar av mark och vägar, installationskostnader och kostnader för att ansöka om tillstånd.
204. Om ett projekt omfattar lokal produktion av förnybar elektricitet eller förnybar eller koldioxidsnål vätgas eller lokal lagring av elektricitet eller förnybar eller koldioxidsnål vätgas kan de stödberättigande kostnaderna omfatta investeringskostnaderna för lokala produktions- eller lagringsanläggningar.

4.3.2.4 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

205. Kraven i punkterna 206–216 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
206. Ny laddningsinfrastruktur som medger överföring av el med en effekt på upp till 22 kW måste kunna stödja smart laddning. Detta skulle säkerställa att laddningen optimeras och hanteras på ett sätt som inte orsakar överbelastning och som drar full nytta av tillgången till förnybar el och låga elpriser i systemet.
207. För att undvika dubblering av infrastrukturen och utnyttja tillgångar som ännu inte har nått slutet av sin ekonomiska livstid om tankningsinfrastrukturen för vattenvägs- och lufttransport används för att tillhandahålla syntetiska bränslen, däribland förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung eller biobränslen⁽⁹²⁾, måste medlemsstaten motivera behovet av ny infrastruktur med beaktande av de tekniska egenskaperna hos det eller de bränslen som ska tillhandahållas med hjälp av infrastrukturen. När det gäller syntetiska eller biobaserade drop-in-bränslen⁽⁹³⁾ måste medlemsstaten ta hänsyn till den omfattning i vilken befintlig infrastruktur kan användas för att tillhandahålla syntetiska eller biobaserade drop-in-bränslen.
208. Stöd för konstruktion, installation, uppgradering eller utbyggnad av tankningsinfrastruktur kan snedvrیدا konkurrensen på ett otillbörligt sätt om det tränger ut investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden, eller om det låser in vissa tekniker och därmed hindrar utvecklingen av en marknad för renare tekniker och deras användning. I dessa fall anser kommissionen därför att de negativa effekter på konkurrensen som orsakas av stöd till tankningsinfrastruktur som används för att tillhandahålla naturgasbaserade bränslen sannolikt inte kommer att kompenseras.
209. Mot bakgrund av det nuvarande skedet i utvecklingen av marknaden för ren mobilitetsteknik inom sektorerna för vattenvägstransport kan stöd för konstruktion, installation, uppgradering eller utbyggnad av tankningsinfrastruktur för CNG och LNG för vattenvägstransport anses sakna långsiktiga inläsningseffekter och tränga undan investeringar i renare teknik om medlemsstaten kan visa att renare alternativ inte finns lätt tillgängliga på marknaden och inte förväntas bli tillgängliga på kort sikt⁽⁹⁴⁾ samt att infrastrukturen är tänkt att användas för att påbörja övergången mot koldioxidsnåla bränslen. Kommissionen kommer vid bedömningen av sådant stöd att beakta huruvida investeringen är en del av en trovärdig väg framåt för att minska koldioxidutsläppen och stödet bidrar till att uppnå målen i unionslagstiftningen om utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen.

⁽⁹²⁾ Detta omfattar hållbara flygbränslen.

⁽⁹³⁾ Med *drop-in-bränslen* avses bränslen som till sin funktion motsvarar de fossila bränslen som används för tillfället och som är fullt kompatibla med distributionsinfrastrukturen och fordonens utrustning och motorer.

⁽⁹⁴⁾ Vid en sådan bedömning kommer kommissionen i normala fall att använda en period på mellan två och fem år efter tillkännagivandet eller genomförandet av stödåtgärden. Bedömningen kommer att grundas på oberoende marknadsundersökningar som lämnats in av medlemsstaten eller på annan lämplig bevisning.

210. På vägtransportområdet är utsläppsfria fordon, särskilt lätta sådana, redan ett realistiskt alternativ. Samtidigt förväntas tunga fordon med nollutsläpp bli mer allmänt tillgängliga på marknaden inom en nära framtid. Stöd till tankningsinfrastruktur för tunga fordon som beviljas efter 2025 kommer därför troligen ha negativa effekter på konkurrensen som sannolikt inte kommer att kompenseras av några positiva effekter. Kommissionen kommer i sin bedömning av stöd till tankningsinfrastruktur för tunga fordon att beakta huruvida det bidrar till att uppnå målen i unionslagstiftningen om utbyggnaden av infrastruktur för alternativa bränslen.
211. Alternativ till fossilbaserade bränslen finns redan tillgängliga på marknaden för användning inom vägtransportsektorn, vissa delar av sektorn för vattenvägstransport och sektorn för järnvägstransport. I detta sammanhang anses stöd för utbyggnad av tankningsinfrastruktur för bränslen som producerats från fossilbaserade källor eller fossilbaserad energi, inklusive fossilbaserad vätgas⁽⁹⁵⁾, inte ge samma positiva effekter som stöd för utbyggnaden av tankningsinfrastruktur för icke-fossila eller koldioxidsnåla bränslen. För det första kommer de minskningar av koldioxidutsläppen som uppnås inom transportsektorn sannolikt att motverkas av fortsatta koldioxidutsläpp i samband med produktionen och användningen av fossilbaserade bränslen, särskilt om dessa utsläpp inte avskiljs och lagras på ett effektivt sätt. För det andra kan beviljandet av stöd till tankningsinfrastruktur för fossilbaserade bränslen som inte är koldioxidsnåla medföra en risk för inläsning av vissa produktionstekniker och därmed tränga undan investeringar i renare alternativ genom att flytta efterfrågan bort från produktionsprocesser som inte innefattar användning av fossilbaserade källor eller fossilbaserad energi, eller som är koldioxidsnåla. Detta skulle även hindra en utveckling av marknaden för rena tekniker för utsläppsfri rörlighet som inte baseras på fossila bränslen och för produktionen av fossilfria bränslen och fossilfri energi. Kommissionen anser därför att de negativa effekter på konkurrensen som följer av stöd till tankningsinfrastruktur för fossilbaserade bränslen, inklusive fossilbaserad vätgas om de växthusgaser som släpps ut vid vätgasproduktionen inte avskiljs på ett effektivt sätt, sannolikt inte kommer att uppvägas i avsaknad av en trovärdig plan för försörjningen och användningen av förnybara eller koldioxidsnåla bränslen på medellång sikt.
212. Stöd till tankningsinfrastruktur för vätgas som inte uteslutande används för att tillhandahålla förnybar vätgas eller koldioxidsnål vätgas kan därmed anses sakna långsiktiga inläsningseffekter eller kan inte anses tränga undan investeringar i renare teknik om medlemsstaten kan visa en trovärdig plan för utfasningen av vätgas som inte är förnybar eller koldioxidsnål vid tankningsinfrastrukturen senast 2035.
213. Om lämpliga skyddsåtgärder saknas kan stödet leda till skapande eller förstärkning av marknadsinflytandet, vilket kan förhindra eller försämra en effektiv konkurrens på framväxande marknader. Medlemsstaten måste därför säkerställa att stödåtgärden utformas med lämpliga skyddsåtgärder för att hantera den risken. Dessa skyddsåtgärder kan vara att fastställa hur stor andel av åtgärdens budget som får tilldelas ett enskilt företag.
214. I lämpliga fall kommer kommissionen att bedöma huruvida det finns tillräckliga skyddsåtgärder för att säkerställa att operatörer av laddnings- eller tankningsinfrastruktur som erbjuder eller godtar avtalsbaserade betalningar för sin infrastruktur inte på ett otillbörligt sätt gör åtskillnad mellan olika leverantörer av mobilitetstjänster, till exempel genom att tillämpa oskäliga villkor för förmånstillträde eller oskäliga prisskillnader. Om sådana skyddsåtgärder saknas anser kommissionen att åtgärden sannolikt kommer att leda till otillbörliga negativa effekter på konkurrensen på marknaden för mobilitetstjänster.
215. Varje koncession eller annat uppdrag till en tredje part att driva laddnings- eller tankningsinfrastrukturen ska tilldelas på ett konkurrensutsatt, öppet och icke-diskriminerande sätt med vederbörlig hänsyn till unionens regler för offentlig upphandling, i tillämpliga fall.
216. Om stöd beviljas för konstruktion, installation, uppgradering eller utbyggnad av laddnings- eller tankningsinfrastruktur som är öppen för andra användare än stödmottagaren eller stödmottagarna, inbegripet offentligt tillgänglig laddnings- eller tankningsinfrastruktur, ska infrastrukturen vara tillgänglig för allmänheten och ge användarna icke-diskriminerade åtkomst, bland annat när det gäller priser, identifierings- och betalningsmetoder och andra villkor för användningen, i förekommande fall. Medlemsstaten måste dessutom se till att de avgifter som debiteras andra användare än stödmottagaren eller stödmottagarna för att använda laddnings- eller tankningsinfrastrukturen motsvarar marknadspriserna.

⁽⁹⁵⁾ Se meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa*, COM(2020) 301 final, s. 3.

4.4 Stöd för resurseffektivitet och övergången till en cirkulär ekonomi

4.4.1 Bakgrund till stödet

217. Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin ⁽⁹⁶⁾ innebär en framtidsinriktad agenda som syftar till att påskynda unionens övergång till en cirkulär ekonomi som en del av de djupgående förändringar som lyfts fram i meddelandet om den europeiska gröna given. Syftet med handlingsplanen är att främja den cirkulära ekonomins processer, uppmuntra hållbar konsumtion och produktion samt säkerställa att avfall förebyggs och att de resurser som används behålls i unionens ekonomi så länge som möjligt. De målen är även en förutsättning för att uppnå unionens klimatneutralitetsmål för 2050 och en renare och mer hållbar ekonomi.
218. I handlingsplanen för den cirkulära ekonomin betonas särskilt behovet av reflektion över målen kopplade till den cirkulära ekonomin mot bakgrund av revideringen av riktlinjerna för statligt stöd på området miljö och energi. I detta avseende kan ekonomiska bidrag i form av statligt stöd, kombinerade med övergripande, tydliga och konsekventa regler, spela en viktig roll när det gäller att stödja cirkulariteten i produktionsprocesser som en del av en mer omfattande omställning av unionsindustrin mot klimatneutralitet och långsiktig konkurrenskraft. Det kan också hjälpa till att skapa en välfungerande unionsmarknad för returråvaror som kommer att minska trycket på naturresurser, skapa hållbar tillväxt och sysselsättning och stärka resiliensen.
219. I handlingsplanen för den cirkulära ekonomin noteras den ökande betydelsen av biologiska resurser som ett viktigt bidrag till EU:s ekonomi. I enlighet med EU:s bioekonomistategi ⁽⁹⁷⁾ stöder bioekonomin målen i den europeiska gröna given i och med att den bidrar till en koldioxidneutral ekonomi, förbättrar den miljömässiga, ekonomiska och sociala hållbarheten samt främjar grön tillväxt. Ekonomiskt stöd i form av statligt stöd kan vara viktigt för att öka användningen av hållbara bioekonomiska metoder, såsom stöd till hållbart producerade biobaserade material och produkter, som kan bidra till att uppnå klimatneutralitet och som inte skulle ha spridits på marknaden på egen hand.

4.4.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

220. Stöd inom ramen för detta avsnitt får beviljas för följande typer av investeringar:

- a) Investeringar som syftar till att förbättra resurseffektiviteten genom
- i) en nettominskning av mängden resurser som förbrukas vid samma mängd produktion ⁽⁹⁸⁾,
 - ii) ersättning av primära råmaterial eller råvaror med sekundära (återanvända eller materialåtervunna) eller återvunna råmaterial eller råvaror, eller
 - iii) ersättning av fossilbaserade råmaterial eller råvaror med biobaserade råmaterial eller råvaror.
- b) Investeringar för minskning, förebyggande, och förberedelse för återanvändning, återvinning, dekontaminering och materialåtervinning av avfall ⁽⁹⁹⁾ som genereras av stödmottagaren.
- c) Investeringar för förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, dekontaminering och återvinning av avfall som genereras av tredje part och som annars skulle ha bortskaffats eller behandlats enligt ett behandlingsätt som hamnar lägre i avfallshierarkins prioriteringsordning ⁽¹⁰⁰⁾ eller på ett mindre resurseffektivt sätt, eller som skulle ha lett till en lägre kvalitet på återvinningen.

⁽⁹⁶⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin - För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa*, COM(2020) 98 final.

⁽⁹⁷⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *En hållbar bioekonomi för Europa: En starkare koppling mellan ekonomin, samhället och miljön*, COM(2018) 673 final och SWD (2018) 431.

⁽⁹⁸⁾ De resurser som förbrukas kan inbegripa alla förbrukade materiella resurser, med undantag av energi. Minskningen kan fastställas genom att mäta eller uppskatta förbrukningen före och efter genomförandet av stödåtgärden, inbegripet eventuella justeringar för yttre förhållanden som kan påverka resursförbrukningen.

⁽⁹⁹⁾ Se definitionerna av återanvändning, återvinning, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning och avfall i punkterna 19(59), (61), (62), (75) och (90).

⁽¹⁰⁰⁾ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i direktiv 2008/98/EG.

- d) Investeringar för minskning, förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, dekontaminering och återvinning av andra produkter, material eller ämnen ⁽¹⁰¹⁾ som genereras av stödmottagaren eller av tredje part, som inte nödvändigtvis klassificeras som avfall och som annars inte skulle ha använts eller skulle ha bortskaffats eller återvunnits på ett mindre resurseffektivt sätt, skulle ha utgjort avfall om de inte återanvänts eller skulle ha lett till en lägre kvalitet på återvinningen.
- e) investeringar för separat insamling ⁽¹⁰²⁾ och sortering av avfall eller andra produkter, material eller ämnen för förberedelse för återanvändning eller återvinning.
221. Under vissa förhållanden får stöd för att täcka driftskostnader beviljas för separat insamling och sortering av avfall i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall (se punkt 247).
222. Stöd kopplat till återvinningen av spillvärme från produktionsprocesser eller stöd kopplat till avskiljning och användning av koldioxid kommer att bedömas enligt de villkor som är tillämpliga på stöd för minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i avsnitt 4.1.
223. Stöd kopplat till produktionen av biodrivmedel, flytande biobränslen, biogas och biomassabränslen från avfall kommer att bedömas enligt de villkor som är tillämpliga på stöd för minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i avsnitt 4.1.
224. Stöd för produktion av energi från avfall kommer att bedömas enligt de villkor som är tillämpliga på stöd för minskning av växthusgasutsläpp som fastställs i avsnitt 4.1. Om stöd för produktion av energi eller värme från avfall avser investeringar i system för fjärrvärme och fjärrkyla eller för deras drift kommer stödet att bedömas enligt de villkor som är tillämpliga på stöd för fjärrvärme eller fjärrkyla som fastställs i avsnitt 4.10.

4.4.3 Stimulanseffekt

225. Kraven i punkterna 226–233 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
226. När det gäller det krav som fastställs i punkt 28 om att medlemsstaten ska identifiera ett trovärdigt kontrafaktiskt scenario kommer det kontrafaktiska scenariot i regel att motsvara en investering med samma kapacitet, livslängd och, i förekommande fall, andra relevanta tekniska egenskaper, som den miljövänliga investeringen.
227. Det kontrafaktiska scenariot kan även bestå i att underhålla de befintliga anläggningar eller den befintliga utrustning som är i drift under en period som motsvarar den miljövänliga investeringens livstid. I sådana fall bör hänsyn tas till de diskonterade underhålls-, reparations- och moderniseringskostnaderna under samma period.
228. I vissa fall kan det kontrafaktiska scenariot bestå av ett senare utbyte av anläggningarna eller utrustningen, och i sådana fall bör det diskonterade värdet av anläggningarna och utrustningen beaktas, medan skillnaden mellan den respektive ekonomiska livslängden för anläggningarna eller utrustningen bör jämnas ut.
229. När det gäller utrustning som omfattas av leasingavtal ska det diskonterade värdet av leasingen av den miljövänliga utrustningen jämföras med det diskonterade värdet av leasingen av den mindre miljövänliga utrustning som skulle ha använts i avsaknad av stöd.
230. Om investeringen gäller eftermontering av installationer eller utrustning till befintliga anläggningar och installationer eller befintlig utrustning kommer de stödberättigande kostnaderna att utgöras av de totala investeringskostnaderna.
231. Kommissionen anser i princip att stöd till projekt med en återbetalningsperiod på mindre än fem år inte har någon stimulanseffekt. Medlemsstaten får emellertid lägga fram bevis för att visa att stöd behövs för att uppmuntra ett förändrat beteende, även när det gäller projekt med kortare återbetalningsperiod.

⁽¹⁰¹⁾ Andra produkter, material eller ämnen kan inbegripa biprodukter (enligt vad som avses i artikel 5 i direktiv 2008/98/EG), restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk, spillvatten, regnvatten och dagvatten, mineraler, gruvavfall, näringsämnen, restgaser från produktionsprocesser, överflödiga produkter, delar och material etc. Med *överflödiga produkter, delar och material* avses produkter, delar och material som innehavaren inte längre behöver eller har användning för men som lämpar sig för återanvändning.

⁽¹⁰²⁾ Se definitionen av *separat insamling* i artikel 3.11 i direktiv 2008/98/EG.

232. Stöd till investeringar som gör att företag kan uppfylla obligatoriska unionsnormer som redan har trätt i kraft kommer inte att anses ha en stimulanseffekt (se punkt 32). Som förklaras i punkt 32 kan stödet anses ha en stimulanseffekt om det gör att ett företag kan öka sin nivå av miljöskydd i överensstämmelse med obligatoriska nationella normer som är strängare än unionsnormerna eller som har antagits i avsaknad av unionsnormer.

233. Stöd för anpassning till unionsnormer som antagits men ännu inte trätt i kraft kommer att anses ha en stimulanseffekt om investeringen genomförs och slutförs minst 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft.

4.4.4 Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel

4.4.4.1 Stödets nödvändighet

234. Kraven i punkterna 235 och 236 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.

235. Investeringen måste gå utöver etablerade kommersiella förfaranden som normalt tillämpas i hela unionen och för alla tekniker ⁽¹⁰³⁾.

236. När det gäller stöd för separat insamling och sortering av avfall eller andra produkter, material eller ämnen ska medlemsstaten kunna visa att sådan separat insamling och sortering är eftersatt i medlemsstaten ⁽¹⁰⁴⁾. Om stöd beviljas för att täcka driftskostnader måste medlemsstaten visa att stödet behövs under en övergångsperiod för att underlätta utvecklingen av verksamheter i samband med separat insamling och sortering av avfall. Medlemsstaten måste ta hänsyn till alla skyldigheter som företagen har enligt systemen för utvidgat producentansvar, som den kan ha infört i enlighet med artikel 8 i direktiv 2008/98/EG.

4.4.4.2 Lämplighet

237. Kraven i punkt 238 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.

238. I enlighet med principen att förorenaren betalar ⁽¹⁰⁵⁾ bör företag som genererar avfall inte befrias från kostnaderna för behandlingen av avfallet. Stödet bör därför inte leda till att företag som genererar avfall befrias från några kostnader eller skyldigheter kopplade till behandlingen av avfall som de är ansvariga för enligt unionsrätten eller nationell lagstiftning, inklusive inom ramen för system för utökad producentansvar. Dessutom bör stödet inte leda till att företag befrias från kostnader som bör betraktas som normala kostnader för ett företag.

4.4.4.3 Proportionalitet

239. De stödberättigande kostnaderna är de extra investeringskostnader som fastställs genom att jämföra de totala investeringskostnaderna för projektet med kostnaderna för ett mindre miljövänligt projekt eller en mindre miljövänlig verksamhet, vilket kan omfatta något av följande:

a) En jämförbar investering enligt beskrivningen i punkt 226 som troligen skulle genomföras även utan stöd och som inte leder till samma nivå av resurseffektivitet.

b) Behandling av avfallet enligt ett behandlingssätt som hamnar lägre i avfallshierarkins prioriteringsordning eller på ett mindre resurseffektivt sätt.

c) Den konventionella produktionsprocessen avseende den primära råvaran eller produkten, om den återanvända eller återvunna (sekundära) produkten är tekniskt och ekonomiskt utbytbar med den primära råvaran eller produkten.

d) Något annat kontrafaktiskt scenario baserat på vederbörligen motiverade antaganden.

240. Om produkten, ämnet eller materialet skulle ha utgjort avfall om den/det inte återanvänts och det inte finns något rättsligt krav för att produkten, ämnet eller materialet ska bortskaffas eller på annat sätt behandlas får de stödberättigande kostnaderna motsvara den investering som krävs för att återvinna produkten, ämnet eller materialet i fråga.

⁽¹⁰³⁾ Ur ett tekniskt perspektiv bör investeringen leda till en högre återvinningsgrad eller till en högre kvalitet på det återvunna materialet jämfört med normal praxis.

⁽¹⁰⁴⁾ Den specifika situationen i den eller de berörda regionerna kan också beaktas om medlemsstaten visar det på ett tillfredsställande sätt.

⁽¹⁰⁵⁾ Se definitionen i punkt 19(58).

241. Stödnivån får inte överstiga 40 % av de stödberättigande kostnaderna.
242. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
243. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
244. Stödnivåerna får ökas med 10 procentenheter för miljöinnovativ verksamhet, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- Den miljöinnovativa verksamheten måste vara ny eller innebära en väsentlig förbättring jämfört med den senaste utvecklingen inom branschen i unionen ⁽¹⁰⁶⁾.
 - De förväntade miljövinster ska vara betydligt större än den förbättring som den allmänna tekniska utvecklingen i jämförbara verksamheter ger upphov till ⁽¹⁰⁷⁾.
 - Verksamhetens innovativa karaktär innebär en uppenbar risk i tekniskt, marknadsmässigt eller ekonomiskt hänseende som är större än den risk som vanligen förknippas med jämförbar verksamhet som inte är innovativ ⁽¹⁰⁸⁾.
245. Genom undantag från punkterna 241–244 får medlemsstaten även visa, utifrån en analys av finansieringsunderskottet, såsom fastställs i punkterna 48, 51 och 52, att en högre stödnivå krävs. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 55. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 51 och 52.
246. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med de kriterier som fastställs i punkterna 49 och 50 anses stödbeloppet vara proportionerligt.
247. Stödet får omfatta driftskostnader om det avser den separata insamlingen och sorteringen av avfall eller andra produkter, material eller ämnen i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning, varvid följande villkor ska vara uppfyllda:
- Stödet ska beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med de kriterier som fastställs i punkterna 49 och 50, och det konkurrensutsatta anbudsförfarandet ska utan diskriminering vara öppet för alla aktörer som tillhandahåller tjänster för separat insamling och sortering.
 - Om det råder stor osäkerhet kring driftskostnadernas framtida utveckling under åtgärdens varaktighet får det konkurrensutsatta anbudsförfarandet inbegripa regler som begränsar stödet under vissa klart angivna omständigheter, förutsatt att reglerna och omständigheterna fastställs i förväg.
 - Investeringsstöd som beviljas för en anläggning som används för separat insamling och sortering av avfall i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall måste dras av från driftstöd som beviljats för samma anläggning om båda formerna av stöd täcker samma stödberättigande kostnader.
 - Stödet får beviljas för en period på högst fem år.

⁽¹⁰⁶⁾ Medlemsstaterna kan visa att det är fråga om en nyhet t.ex. med hjälp av en exakt beskrivning av innovationen och av marknadsvillkoren för att lansera eller sprida den, där den jämförs med den senaste process- eller organisationsteknik som i allmänhet används av andra företag inom samma bransch.

⁽¹⁰⁷⁾ Om kvantitativa parametrar kan användas för att jämföra miljöinnovativ verksamhet med normal verksamhet som inte är innovativ, avses med "betydligt större" att den marginella förbättring som kan förväntas av miljöinnovativ verksamhet i form av minskade miljörisker eller föreningar eller förbättrad energi- eller resurseffektivitet bör vara minst dubbelt så stor som den marginella förbättring som kan förväntas till följd av den allmänna utvecklingen av jämförbar verksamhet som inte är innovativ. Om det föreslagna tillvägagångssättet inte lämpar sig i ett visst fall, eller om ingen kvantitativ jämförelse är möjlig, bör ansökan om statligt stöd innehålla en detaljerad beskrivning av den metod som används för att bedöma detta kriterium, för att garantera ett tillvägagångssätt som kan jämföras med den föreslagna metoden.

⁽¹⁰⁸⁾ Medlemsstaten ska kunna påvisa denna risk t.ex. med hjälp av följande faktorer: kostnaderna i förhållande till företagets omsättning, den tid som krävs för utvecklingen, väntade fördelar med den miljöinnovativa verksamheten jämfört med kostnaderna, och sannolikheten för ett misslyckande.

4.4.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

248. Kraven i punkterna 249–252 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
249. Stödet får inte stimulera genereringen av avfall eller en ökad användning av resurser.
250. Stödet får inte enbart öka efterfrågan på avfall eller andra material och resurser avsedda att återanvändas, materialåtervinnas eller återvinnas utan att öka insamlingen av sådana material.
251. Vid bedömningen av stödets inverkan på marknaden kommer kommissionen att beakta stödets potentiella effekter på funktionssättet hos marknaderna för primära och sekundära material kopplade till de berörda produkterna.
252. Särskilt vid bedömningen av inverkan på marknaden av stöd för driftskostnader när det avser den separata insamlingen och sorteringen av avfall eller andra produkter, material eller ämnen i förhållande till särskilda avfallsflöden eller typer av avfall för förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning kommer kommissionen att ta hänsyn till den potentiella samverkan med system för utökat producentansvar i de berörda medlemsstaterna.

4.5 Stöd för förebyggande och minskning av andra föroreningar än växthusgaser

4.5.1 Bakgrund till stödet

253. Genom nollföroreningsstrategin för en giftfri miljö i meddelandet om den europeiska gröna given bör det säkerställas att föroreningar senast 2050 minskas till nivåer som inte längre är skadliga för människor och naturliga ekosystem och med hänsyn till de gränser som vår planet kan hantera för att därmed skapa en giftfri miljö, i enlighet med FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling⁽¹⁰⁹⁾ och de långsiktiga målen i det åttonde miljöhandlingsprogrammet⁽¹¹⁰⁾. Unionen har fastställt särskilda mål för att minska föroreningsnivån, t.ex. för renare luft⁽¹¹¹⁾ och för att inga vattenförekomster ska förorenas⁽¹¹²⁾, mindre buller, minskad användning och minskade utsläpp av ämnen som inger betänkligheter, plastavfall samt mikroplastföroreningar och mikroplastavfall⁽¹¹³⁾, såväl som mål för överskott av näringsämnen och gödselmedel, farliga bekämpningsmedel och ämnen som orsakar antimikrobiell resistens⁽¹¹⁴⁾.
254. Ekonomiskt stöd i form av statligt stöd kan bidra väsentligt till miljömålet att minska andra former av föroreningar än växthusgasutsläpp.

4.5.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

255. Stöd för förebyggande eller minskning av andra föroreningar än växthusgaser får beviljas för investeringar som gör det möjligt för företag att gå längre än unionsnormerna för miljöskydd, höja nivån på miljöskyddet i avsaknad av unionsnormer eller uppfylla unionsnormer som antagits men ännu inte trätt i kraft.

⁽¹⁰⁹⁾ FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling finns på <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

⁽¹¹⁰⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2030, COM(2020) 652 final.

⁽¹¹¹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *Ett program för ren luft i Europa*, COM(2013) 918 final. Se även Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/107/EG av den 15 december 2004 om arsenik, kadmium, kvicksilver, nickel och polycykliska aromatiska kolväten i luften (EUT L 23, 26.1.2005, s. 3) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (EUT L 152, 11.6.2008, s. 1) för marknära ozon, partiklar, kväveoxider, farliga tungmetaller och en rad andra föroreningar. Se vidare Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1) för de viktigaste gränsöverskridande luftföroreningarna: svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak, flyktiga organiska föreningar utom metan samt partiklar.

⁽¹¹²⁾ Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1) krävs, såvida inga undantag gäller, god ekologisk status för alla yt- och grundvattenförekomster.

⁽¹¹³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark*, COM(2021) 400 final.

⁽¹¹⁴⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem*, COM(2020) 381 final.

256. Om stödet beviljas i form av utsläppsrätter⁽¹¹⁵⁾ ska stödåtgärden vara utformad på ett sådant sätt att den förebygger eller minskar föroreningarna utöver den nivå som föreskrivs genom unionsnormer som är obligatoriska för de berörda företagen.
257. Stödet ska inriktas på förebyggande eller minskning av föroreningar som är direkt kopplade till stödmottagarens egen verksamhet.
258. Stödet får inte leda till att föroreningar endast flyttas från en sektor till en annan eller från en del av miljön till en annan (t.ex. från luft till vatten). Om stödet inriktas på att minska föroreningar ska det medföra en total minskning av föroreningarna.
259. Avsnitt 4.5 gäller inte stödåtgärder som omfattas av tillämpningsområdet i avsnitt 4.1. Om en åtgärd både bidrar till förebyggandet eller minskningen av växthusgasutsläpp och förebyggandet eller minskningen av andra föroreningar bedöms åtgärdens förenlighet på grundval av antingen avsnitt 4.1 eller detta avsnitt, beroende på vilket av de två målen som är viktigast⁽¹¹⁶⁾.

4.5.3 Stimulanseffekt

260. Kraven i punkterna 261 och 262 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
261. Stöd anses ha en stimulerande effekt om det gör att ett företag kan förebygga eller minska utsläppen av föroreningar i avsaknad av unionsnormer eller utöver de gränser som krävs enligt unionsnormer som redan har trätt i kraft. Som förklaras i punkt 32 kan stödet även anses ha en stimulanseffekt om det gör att ett företag kan förebygga eller minska utsläppen av föroreningar i överensstämmelse med obligatoriska nationella normer som är strängare än unionsnormerna eller som har antagits i avsaknad av unionsnormer.
262. Stöd för anpassning till unionsnormer som antagits men ännu inte trätt i kraft kommer att anses ha en stimulanseffekt om investeringen genomförs och slutförs minst 18 månader innan unionsnormerna träder i kraft.

4.5.4 Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel

4.5.4.1 Stödets nödvändighet

263. Kraven i punkt 264 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.
264. När det gäller stöd i form av utsläppsrätter⁽¹¹⁷⁾ ska medlemsstaterna kunna visa att följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- a) En fullständig auktionering leder till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna för varje sektor eller kategori av enskilda stödmottagare.
 - b) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna kan inte föras över på kunderna utan att det leder till en betydande minskning av försäljningen⁽¹¹⁸⁾.
 - c) Enskilda företag inom sektorn har inte möjlighet att minska utsläppsnivåerna i syfte att sänka kostnaden för certifikaten till en mer uthärdlig nivå för de företagen. Att förbrukningen inte kan minskas kan visas genom en jämförelse mellan de aktuella utsläppsnivåerna och de utsläppsnivåer som uppnås med hjälp av den bästa tekniken inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Företag som uppnår nivån för den bästa tekniken kan högst beviljas ett utsläppstillstånd inom ramen för utsläppshandelssystemet som motsvarar ökningen av produktionskostnaderna, och dessa produktionskostnader kan inte föras över på kunderna. Företag som presterar sämre i miljöhänsen får mindre utsläppstillstånd i proportion till sina miljöresultat.

⁽¹¹⁵⁾ Utsläppsrätterna kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde.

⁽¹¹⁶⁾ För att avgöra vilket av de två målen som är viktigast får kommissionen kräva att medlemsstaten tillhandahåller en utvärdering av åtgärdens förväntade resultat när det gäller förebyggandet eller minskningen av utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar på grundval av trovärdiga och detaljerade kvantifieringar.

⁽¹¹⁷⁾ Utsläppsrätterna kan omfatta statligt stöd, särskilt när medlemsstaterna beviljar tillstånd och rätter under deras marknadsvärde.

⁽¹¹⁸⁾ Analysen kan göras på grundval av uppskattningar av produktpriselasticiteten inom den berörda sektorn, bland andra faktorer, och uppskattningar av utebliven försäljning och dess inverkan på stödmottagarens lönsamhet.

4.5.4.2 Proportionalitet

265. De stödberättigande kostnaderna är de extra investeringskostnader som är direkt kopplade till uppnåendet av en högre miljöskyddsnivå.
266. De extra investeringskostnaderna består av skillnaden mellan kostnaderna för den stödmottagande investeringen och kostnaderna för investeringen i det kontrafaktiska scenariot såsom beskrivs i punkterna 226–230. Om projektet består av tidig anpassning till unionsnormer som ännu inte trätt i kraft bör det kontrafaktiska scenariot i princip vara det som beskrivs i punkt 228.
267. Stödnivån får inte överstiga 40 % av de stödberättigande kostnaderna.
268. Stödnivån får ökas med 10 procentenheter för medelstora företag eller med 20 procentenheter för små företag.
269. Stödnivån får höjas med 15 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 a i fördraget eller med 5 procentenheter för investeringar i stödområden som uppfyller villkoren i artikel 107.3 c i fördraget.
270. Stödnivån får höjas med 10 procentenheter för miljöinnovativ verksamhet, under förutsättning att de villkor som fastställs i punkt 244(a)–(c) är uppfyllda.
271. Genom undantag från punkterna 267–270 får medlemsstaten även visa, utifrån en analys av finansieringsunderskottet, såsom fastställs i punkterna 48, 51 och 52, att ett högre stödbelopp krävs. I sådana fall måste medlemsstaten utföra en övervakning i efterhand för att verifiera de antaganden som gjorts om den stödnivå som krävs och införa en återbetalningsmekanism i enlighet med punkt 55. Stödbeloppet får inte överstiga finansieringsunderskottet, enligt punkterna 51 och 52.
272. Om stödet beviljas efter ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som utförts i enlighet med de kriterier som fastställs i punkterna 49 och 50 anses stödbeloppet vara proportionerligt.
273. För stöd i form av utsläppsrätter kommer kommissionen även att kontrollera att
- tilldelningen sker på ett öppet sätt och grundar sig på objektiva kriterier och uppgiftskällor av den högsta kvalitet som står till buds, och
 - den totala mängden utsläppsrätter eller tillstånd som beviljas ett företag till ett pris under marknadsvärdet inte överskrider företagets beräknade förväntade behov i en situation utan system för handel med utsläppsrätter.

4.5.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

274. Kraven i punkt 275 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
275. För stöd i form av utsläppsrätter kommer kommissionen även att kontrollera att
- stödmottagarna väljs utifrån objektiva och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt för alla konkurrenter inom samma sektor eller på samma relevanta marknad om de är i en liknande faktisk situation,
 - tilldelningsmetoden inte gynnar vissa företag ⁽¹⁹⁾ eller vissa sektorer, om det inte är motiverat på grund av ordningens egen miljölogik eller om sådana regler är nödvändiga med tanke på förenligheten med annan miljöpolitik,
 - nya aktörer inte ges utsläppsrätter eller tillstånd på förmånligare villkor än befintliga företag som är verksamma på samma marknad,
 - inga onödiga inträdeshinder uppstår om befintliga anläggningar ges en större tilldelning än nya aktörer.

⁽¹⁹⁾ Exempelvis nya aktörer, eller omvänt, befintliga företag eller anläggningar.

4.6 Stöd för avhjälpande av miljöskador, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller återställande av den biologiska mångfalden och genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar

4.6.1 Bakgrund till stödet

276. Strategin för biologisk mångfald för 2030 ⁽¹²⁰⁾ syftar till att skydda naturen, vända förstörelsen av ekosystemen och se till att unionens biologiska mångfald börjar återhämta sig före 2030. Strategin för biologisk mångfald är en viktig del i meddelandet om den europeiska gröna given och omfattar ambitiösa mål och åtaganden för 2030 för att uppnå välfungerande och motståndskraftiga ekosystem.
277. Ekonomiskt stöd i form av statligt stöd kan bidra väsentligt till miljömålet att skydda och restaurera biologisk mångfald och ekosystem, på flera sätt, bland annat genom att skapa incitament för att avhjälpa skador i förorenade områden, återställa förstörda livsmiljöer och ekosystem eller investera i skydd av ekosystem.
278. EU:s strategi för klimatanpassning ⁽¹²¹⁾ syftar till att mobilisera investeringar i naturbaserade lösningar för anpassning ⁽¹²²⁾, med tanke på att genomförandet av dessa lösningar i stor skala skulle öka klimatresiliensen och bidra till flera av målen i den europeiska gröna given.

4.6.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

279. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för stödåtgärder för avhjälpande av miljöskador, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller återställande av den biologiska mångfalden och genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
280. Detta avsnitt gäller inte för
- a) stöd för avhjälpande eller återställande efter nedläggning av kraftverk eller avveckling av gruvverksamhet i den mån stödet i fråga omfattas av avsnitt 4.12 ⁽¹²³⁾,
 - b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer som jordbävningar, laviner, jordskred, översvämningar, tornador, orkaner, vulkanutbrott och naturligt uppkomna skogsbränder.
281. Stöd på det här området får beviljas för följande verksamheter:
- a) Avhjälpande av miljöskador, inbegripet skador på markens, ytvattnets eller grundvattnets kvalitet eller på den marina miljön.
 - b) Återställande av livsmiljöer och ekosystem i dåligt skick.
 - c) Skydd eller återställande av biologisk mångfald eller av ekosystem för att bidra till att uppnå ett gott tillstånd för ekosystemen eller skydda ekosystem som redan befinner sig i ett gott tillstånd.
 - d) Genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
282. Detta avsnitt gäller inte stödåtgärder som omfattas av tillämpningsområdet i avsnitt 4.1. Om en åtgärd både bidrar till minskningen av växthusgasutsläpp och avhjälpandet av miljöskador, återställandet av livsmiljöer och ekosystem, skyddet eller återställandet av den biologiska mångfalden och genomförandet av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar bedöms åtgärdens förenlighet antingen på grundval av avsnitt 4.1 eller detta avsnitt, beroende på vilket av de två målen som är viktigast ⁽¹²⁴⁾.

⁽¹²⁰⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*, COM(2020) 380 final.

⁽¹²¹⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning*, COM(2021) 82 final.

⁽¹²²⁾ <https://www.eea.europa.eu/publications/nature-based-solutions-in-europe/>.

⁽¹²³⁾ Till exempel kan stöd för restaurering av torvmark som inte är kopplat till stöd för tidig avveckling av torvutvinningsverksamhet eller till stöd för extraordinära kostnader i samband med sådan verksamhet omfattas av avsnitt 4.6.

⁽¹²⁴⁾ För att avgöra vilket av de två målen som är viktigast får kommissionen kräva att medlemsstaten tillhandahåller en utvärdering av åtgärdens förväntade resultat när det gäller förebyggandet eller minskningen av utsläppen av växthusgaser och avhjälpandet av miljöskador, återställandet av livsmiljöer och ekosystem, skyddet eller återställandet av den biologiska mångfalden och genomförandet av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar, i tillämpliga fall på grundval av trovärdiga och detaljerade kvantifieringar.

4.6.3 Stimulanseffekt

283. Kraven i punkterna 284–287 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
284. Utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG eller andra relevanta unionsbestämmelser⁽¹²⁵⁾ kan stöd för avhjälpande av miljöskador, återställande av livsmiljöer och ekosystem, skydd eller återställande av den biologiska mångfalden och genomförande av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar endast anses ha en stimulanseffekt om den enhet eller det företag som har orsakat miljöskadan inte kan identifieras eller hållas juridiskt ansvarig för finansieringen av det arbete som krävs för att förebygga och åtgärda miljöskadan i enlighet med principen att förorenaren betalar.
285. Medlemsstaten måste visa att alla nödvändiga åtgärder, inbegripet rättsliga åtgärder, har vidtagits för att identifiera den ansvariga enhet eller det ansvariga företag som har orsakat miljöskadan och kräva att enheten eller företaget står för de relevanta kostnaderna. Om den enhet eller det företag som bär ansvaret enligt den tillämpliga lagstiftningen inte kan identifieras eller fås att betala kostnaderna kan stöd beviljas för hela arbetet med avhjälpande och återställande åtgärder, varvid stödet kan anses ha en stimulanseffekt. Kommissionen kan anse att ett företag inte kan fås att betala kostnaderna för att avhjälpa den miljöskada det har orsakat om företaget inte längre existerar i rättslig bemärkelse och om det inte finns något företag som kan anses vara dess rättsliga eller ekonomiska efterträdare⁽¹²⁶⁾, eller om det saknas tillräcklig ekonomisk säkerhet för att täcka kostnaderna.
286. Stöd som beviljas för genomförandet av de kompensationsåtgärder som avses i artikel 6.4 i rådets direktiv 92/43/EEG⁽¹²⁷⁾ har inte någon stimulanseffekt. Stöd för att täcka de merkostnader som är nödvändiga för att öka åtgärdernas omfattning eller ambition utöver de rättsliga kraven enligt artikel 6.4 i samma direktiv kan konstateras ha en stimulanseffekt.
287. Stöd för avhjälpande av miljöskador och återställande av livsmiljöer och ekosystem kommer att anses ha en stimulanseffekt om kostnaderna för avhjälpandet eller återställandet överstiger värdestegringen för marken (se punkt 288).

4.6.4 Proportionalitet

288. När det gäller investeringar för att avhjälpa miljöskador eller återställa livsmiljöer och ekosystem utgörs de stödberättigande kostnaderna av de kostnader som uppstått i samband med arbetet med avhjälpande och återställande åtgärder, minus ökningen av markens eller egendomens värde. Markens eller fastighetens värdestegring till följd av de avhjälpande och återställande åtgärderna ska utvärderas av en oberoende kvalificerad expert.
289. När det gäller investeringar i skydd eller återställande av biologisk mångfald och i genomförandet av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar utgörs de stödberättigande kostnaderna av de totala kostnaderna för de arbeten som leder till att den biologiska mångfalden skyddas eller återställs eller till genomförandet av naturbaserade lösningar för anpassning till och begränsning av klimatförändringar.
290. Om stöd beviljas för genomförandet av naturbaserade lösningar i byggnader för vilka det finns ett energicertifikat måste medlemsstaterna kunna visa att dessa investeringar inte hindrar genomförandet av energieffektivitetsåtgärder som rekommenderas i energicertifikatet.
291. Stödnivån får uppgå till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.

4.7 Stöd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter

292. I avsnitt 4.7 behandlas stöd inom miljöskyddsområdet i form av nedsättning av skatter eller skattelikhande avgifter. Avsnittet är indelat i två underavsnitt med olika uppbyggnad. Avsnitt 4.7.1 handlar om skatter eller avgifter som är avsedda för bestraffning av miljöskadligt beteende och som därmed syftar till att styra företag och konsumenter mot mer miljövänliga val. Enligt avsnitt 4.7.2 kan medlemsstaterna välja att genom riktade sänkningar av skatter eller avgifter uppmuntra företag att förändra eller anpassa sitt beteende och delta i mer miljövänliga projekt eller verksamheter.

⁽¹²⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56). Se även kommissionens tillkännagivande *Riktlinjer för en gemensam förståelse av begreppet "miljöskada" enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador* (EUT C 118, 7.4.2021, s. 1).

⁽¹²⁶⁾ Se kommissionens beslut C(2012) 558 final av den 17 oktober 2012 i ärende SA.33496 (2011/N) – Österrike – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, skälen 65–69 (EUT C 14, 17.1.2013, s. 1).

⁽¹²⁷⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

4.7.1 Stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter

4.7.1.1 Bakgrund till stödet

293. Miljöskatter eller skattelikhande miljöavgifter införs för att internalisera de externa kostnaderna för miljöskadligt beteende och därmed avskräcka från sådant beteende genom att sätta en prislapp på det och höja nivån på miljöskyddet. Dessa skatter och avgifter bör i princip avspegla de totala kostnaderna för samhället (externa kostnader), och det skatte- eller avgiftsbelopp som betalas per enhet av utsläpp, andra föroreningar eller förbrukade resurser bör följaktligen vara detsamma för alla företag som är ansvariga för det miljöskadliga beteendet. Nedsättningar av miljöskatter eller skattelikhande miljöavgifter kan ha en negativ inverkan på miljöskydds målet, men de kan ändå vara nödvändiga om stödmottagarna annars skulle drabbas av sådana konkurrensnackdelar att det skulle bli omöjligt att införa miljöskatten eller miljöavgiften från första början.
294. Om miljöskatter eller skattelikhande miljöavgifter inte kan genomdrivas utan att äventyra vissa företags näringsverksamhet kan en allmänt högre nivå på miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter underlättas genom att man beviljar vissa företag en mer förmånlig behandling. I vissa fall kan nedsättningar av miljöskatter eller miljöavgifter därför indirekt bidra till en högre miljöskyddsnivå. Nedsättningarna får dock inte urholka miljöskatternas eller miljöavgifternas övergripande syfte i fråga om att avskräcka från miljöskadligt beteende och/eller öka kostnaderna för sådant beteende om inga tillfredsställande alternativ finns tillgängliga.

4.7.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

295. Kommissionen kommer att anse att stöd i form av nedsättningar av skatter eller avgifter får beviljas om medlemsstaten kan visa att båda följande villkor är uppfyllda:
- Nedsättningarna är riktade mot de företag som berörs mest av miljöskatten eller miljöavgiften och som inte skulle kunna bedriva sin näringsverksamhet på ett hållbart sätt utan nedsättningen.
 - Den miljöskyddsnivå som faktiskt uppnås av att nedsättningarna tillämpas är högre än den miljöskyddsnivå som skulle uppnås utan tillämpningen av nedsättningarna.
296. För att styrka att de två villkoren i punkt 295 är uppfyllda måste medlemsstaten tillhandahålla kommissionen följande information:
- En beskrivning av de sektorer eller kategorier av stödmottagare som är berättigade till nedsättningarna.
 - En förteckning över de huvudsakliga stödmottagarna inom varje berörd sektor, deras omsättning, marknadsandelar, skattebasens storlek och miljöskattens eller miljöavgiftens andel av vinsten före skatt med och utan nedsättningen.
 - En beskrivning av stödmottagarnas situation med en förklaring till varför de inte kan betala den normala skatte- eller avgiftssatsen.
 - En förklaring till hur nedsättningen av skatten eller avgiften skulle bidra till en faktisk ökning av miljöskyddsnivån jämfört med den miljöskyddsnivå som skulle uppnås utan nedsättningen (till exempel genom att jämföra den normala sats som skulle tillämpas med nedsättningar av den normala sats som skulle tillämpas utan nedsättningen, det totala antalet företag som skulle vara skyldiga att betala skatten eller avgiften eller andra indikatorer som återspeglar en faktisk förändring i miljöskadligt beteende).

4.7.1.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

297. Om miljöskatterna är harmoniserade får kommissionen tillämpa en förenklad strategi för att bedöma om stödet är nödvändigt och proportionellt. Inom ramen för direktiv 2003/96/EG får kommissionen tillämpa en förenklad strategi för skattenedsättning som följer unionens lägsta skattenivå i enlighet med punkterna 298 och 299.
298. Kommissionen kommer att anse att stöd i form av nedsättningar av harmoniserade skatter är nödvändiga och proportionerliga om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- Stödmottagarna betalar åtminstone unionens lägsta skattenivå enligt vad som föreskrivs i det tillämpliga direktivet.

- b) Valet av stödmottagare bygger på objektiva och transparenta kriterier.
- c) Stödet beviljas i princip på samma sätt till alla företag inom samma sektor, om de befinner sig i en liknande faktisk situation.
- d) Medlemsstaten bekräftar att stödet är nödvändigt för att indirekt bidra till en högre nivå av miljöskydd vid ett offentligt samråd i förväg där medlemsstaten beskriver de sektorer som är berättigade till nedsättningarna på ett utförligt sätt och tillhandahåller en förteckning över de viktigaste stödmottagarna i varje sektor.

299. Medlemsstaterna kan bevilja stödet i form av en nedsättning av skattenivån eller som ett fast årligt ersättningsbelopp (återbetalning av skatt), eller som en kombination av dessa. Fördelen med skatteåterbetalningsstrategin är att företagen förblir exponerade för den prissignal som ges av miljöskatten. Skatteåterbetalningsbeloppet bör beräknas på grundval av historiska uppgifter, närmare bestämt produktionsnivån och den förbrukning eller de föroreningar som observerats för företaget under ett givet basår. Nivån på skatteåterbetalningen får inte överskrida unionens lägsta skattenivå som annars skulle betalas för basåret.

300. Om miljöskatterna inte är harmoniserade eller om stödmottagarna betalar mindre än unionens lägsta nivå av den harmoniserade skatt när detta är tillåtet enligt det tillämpliga direktivet krävs en ingående bedömning av stödets nödvändighet och proportionalitet i enlighet med avsnitten 4.7.1.3.1–4.7.1.3.3.

4.7.1.3.1 Nödvändighet

301. Kraven i punkterna 302 och 303 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.1.

302. Kommissionen kommer att anse att stödet är nödvändigt om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Urvalet av stödmottagare bygger på objektiva och transparenta kriterier och stödet beviljas på samma sätt för alla stödberättigade företag som verkar i samma näringsverksamhetssektor och som befinner sig i samma eller en liknande faktisk situation med avseende på stödåtgärdens syften.
- b) Miljöskatten eller den skattelikhande miljöavgiften skulle utan nedsättning leda till en väsentlig ökning av produktionskostnaderna, beräknade som en andel av bruttoförelägningsvärdet, för varje sektor eller kategori av stödmottagare.
- c) Den väsentliga ökningen av produktionskostnaderna skulle inte kunna föras över på kunderna utan att det leder till betydande minskningar av försäljningsvolymerna.

303. När det gäller skattenedsättningar för biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen måste medlemsstaten införa en mekanism för att bekräfta att åtgärden fortfarande är nödvändig, med tillämpning av villkoren för nödvändighet i avsnitt 4.1.3.1, och vidta lämpliga åtgärder såsom att upphäva undantaget eller sänka stödnivån.

4.7.1.3.2 Lämplighet

304. Kraven i punkterna 305 och 306 gäller utöver kraven i avsnitt 3.2.1.2.

305. Kommissionen godkänner stödsystem för en period på högst tio år, varefter medlemsstaten kan anmäla stödåtgärden på nytt efter en utvärdering om stödåtgärden i fråga är lämplig.

306. Om stödet beviljas i form av en skatteåterbetalning bör skatteåterbetalningsbeloppet beräknas på grundval av historiska uppgifter, närmare bestämt produktionsnivån och den förbrukning eller de föroreningar som observerats för företaget under ett givet basår.

4.7.1.3.3 Proportionalitet

307. Avsnitt 3.2.1.3 gäller inte stöd i form av sänkta miljöskatter och skattelikhande miljöavgifter.

308. Kommissionen kommer att anse att stödet är proportionerligt om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

- a) Varje stödmottagare ska betala minst 20 % av det nominella beloppet av den skatt eller den skattelikhande miljöavgift som annars skulle vara tillämplig för stödmottagaren i avsaknad av nedsättningen.

- b) Nedsättningen av skatten eller avgiften får inte överstiga 100% av de nationella miljöskatterna eller miljöavgifterna och är endast tillåten om medlemsstaten och de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna ingår avtal genom vilka de senare åtar sig att nå miljöskydds mål som har samma effekt som om de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna betalade minst 20 % av den nationella skatten eller avgiften. Sådana avtal eller åtaganden kan bland annat avse en minskning av energiförbrukningen, en minskning av utsläpp och andra föroreningar eller andra miljöskyddsåtgärder.

309. Avtalen måste uppfylla följande kumulativa villkor:

- a) Innehållet i avtalen har förhandlats fram av medlemsstaten och anger målen och en tidtabell för att nå dem.
- b) Medlemsstaten säkerställer oberoende och regelbunden övervakning av åtagandena.
- c) Avtalen ska ses över regelbundet med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden, och det ska föreskrivas effektiva sanktioner om åtagandena inte fullgörs.

4.7.2 Stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter

4.7.2.1 Bakgrund till stödet

310. Medlemsstaterna kan överväga att uppmuntra företagen att delta i projekt eller verksamheter som höjer miljöskyddsnivån genom nedsättningar av skatter eller skattelikhande avgifter. Om sådana nedsättningar syftar till att skapa incitament för stödmottagare att genomföra projekt eller verksamheter som leder till minskade föroreningar eller lägre resursförbrukning kommer kommissionen att bedöma åtgärderna utifrån kraven i avsnitt 4.7.2.

4.7.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

311. Detta avsnitt berör stöd för miljövänliga projekt och verksamheter som omfattas av avsnitten 4.2–4.6 och som består av nedsättningar av skatter eller skattelikhande avgifter.
312. Om nedsättningen främst avser målet om minskade koldioxidutsläpp ska avsnitt 4.1 tillämpas.
313. Detta avsnitt omfattar inte nedsättningar av skatter eller avgifter som avspeglar de väsentliga kostnaderna för tillhandahållande av energi eller tillhörande tjänster. Till exempel ingår inte nedsättningar av nätavgifter eller avgifter för att finansiera kapacitetsmekanismer i tillämpningsområdet för avsnitt 4.7.2. Detta avsnitt omfattar inte nedsättningar av avgifter för förbrukning av elektricitet som finansierar ett energipolitiskt mål.

4.7.2.3 Stimulansseffekt

314. Kraven i punkterna 315 och 316 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
315. För varje stödberättigat projekt eller referensprojekt för en kategori av stödmottagare ska medlemsstaten lämna in en beräkning enligt punkt 51, eller likvärdiga uppgifter som kommissionen kan bedöma, med en jämförelse av referensprojektets eller verksamhetens lönsamhet med och utan skatte- eller avgiftsnedsättningen, där det framgår att nedsättningen har en stimulansseffekt vad gäller genomförandet av det miljövänliga projektet eller den miljövänliga verksamheten.
316. Stöd för projekt som inleds innan en ansökan om stöd lämnats in anses ha en stimulansseffekt om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- a) Åtgärden fastställer en rätt till stöd i enlighet med objektiva och icke-diskriminerande kriterier och utan vidare bedömningsutrymme för medlemsstaten.
- b) Åtgärden har antagits och trätt i kraft innan arbetet med det understödda projektet eller den understödda verksamheten har inletts, utom när det gäller uppföljande stödordningar på skatteområdet, om verksamheten redan omfattades av de tidigare stödordningarna i form av skatte- eller avgiftsförmåner.

4.7.2.4 Proportionalitet

317. Avsnitt 3.2.1.3 gäller inte stöd för miljöskydd i form av sänkta skatter eller skattelikhande avgifter.
318. Stödet får inte överstiga den normala nivå eller det normala belopp för skatten eller avgiften som annars skulle ha tillämpats.
319. Om nedsättningen av skatten eller den skattelikhande avgiften är kopplad till investeringskostnader kommer stödet att anses proportionerligt, under förutsättning att det inte överstiger stödnivåerna och de högsta stödbeloppen i avsnitten 4.2–4.6. Om de avsnitten innehåller krav på ett konkurrensutsatt anbudsförfarande gäller det kravet inte för stöd som beviljas i form av nedsättningar av skatter eller skattelikhande avgifter.
320. Om nedsättningen av skatten eller den skattelikhande avgiften leder till sänkta återkommande driftskostnader får stödbeloppet inte överstiga skillnaden mellan driftskostnaderna för det miljövänliga projektet och för det mindre miljövänliga kontrafaktiska scenariot. Om det miljövänligare projektet eller den miljövänligare verksamheten kan leda till möjliga kostnadsbesparingar eller ytterligare intäkter måste dessa beaktas när stödets proportionalitet fastställs.

4.7.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

321. Kraven i punkterna 322–324 tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.2.2.
322. Statligt stöd ska beviljas på samma sätt för alla stödberättigade företag som verkar i samma näringsverksamhetssektor och som befinner sig i samma eller en liknande faktisk situation med avseende på stödåtgärdens syften eller mål.
323. Medlemsstaten måste säkerställa att stödet är nödvändigt under hela giltighetstiden för stödordningar som löper under mer än tre år och utvärdera stödordningarna minst vart tredje år.
324. Om nedsättningen av skatten eller den skattelikhande avgiften gäller projekt som omfattas av
- avsnitt 4.2 är punkterna 154–156 tillämpliga,
 - avsnitt 4.3.1 är punkterna 183–188 tillämpliga,
 - avsnitt 4.3.2 är punkterna 206–216 tillämpliga.

4.8 Stöd för att trygga elförsörjningen

4.8.1 Bakgrund till stödet

325. Marknads- och lagstiftningsmisslyckanden kan innebära att prissignaler inte medför effektiva stimulans effekter för investeringar, vilket exempelvis leder till en olämplig elresursmix, kapacitet, flexibilitet eller plats. Den stora omställningen i elsektorn på grund av tekniska förändringar och klimatförändringarna ger dessutom upphov till nya utmaningar för att säkerställa en trygg elförsörjning. Även om en alltmer integrerad elmarknad i normala fall kommer att möjliggöra ett utbyte av el i hela EU, och därmed minska de nationella problemen vad gäller försörjningstryggheten, kan situationer uppstå då försörjningstryggheten inte ens på kopplade marknader alltid kan garanteras i vissa medlemsstater eller regioner. Medlemsstaterna kan därför överväga att vidta åtgärder för att säkerställa vissa nivåer av elförsörjningstrygghet.

4.8.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

326. Detta avsnitt omfattar bestämmelser om förenlighet avseende stödåtgärder för att öka elförsörjningstryggheten. I detta ingår kapacitetsmekanismer och andra åtgärder för hantering av lång- och kortsiktiga problem vad gäller försörjningstryggheten till följd av marknadsmisslyckanden som hindrar tillräckliga investeringar i elproduktionskapacitet, lagring eller efterfrågeflexibilitet, sammanlänkning samt åtgärder mot överbelastning av nätet som syftar till att avhjälpa elöverföringsnätens och distributionsnätens otillräcklighet ⁽¹²⁸⁾.

⁽¹²⁸⁾ Detta avsnitt omfattar inte stödtjänster, däribland åtgärder i systemskyddsplaner enligt kommissionens förordning (EU) 2017/2196, som syftar till att säkerställa driftsäkerheten och som upphandlas av systemansvariga för överföringssystem eller systemansvariga för distributionssystem genom ett icke-diskriminerande konkurrensutsatt anbuds förfarande som är öppet för alla resurser som kan bidra till det fastställda driftsäkerhetskravet, utan att staten involveras i upphandlingen och finansieringen av tjänsten.

327. Sådana åtgärder kan även utformas till stöd för miljöskyddsmål, exempelvis genom uteslutning av mer förorenande kapacitet eller åtgärder för att ge mer miljövänlig kapacitet en fördel i urvalsprocessen.

328. Som en del av sin anmälan ska medlemsstaterna ange den näringsverksamhet som kommer att utvecklas till följd av stödet. Stöd för ökad elförsörjningstrygghet innebär direkt främjande av utvecklingen av näringsverksamheter kopplade till elproduktion, lagring och efterfrågefleksibilitet, och även nya investeringar samt effektiv renovering och effektivt underhåll av befintliga tillgångar. Det kan också indirekt stödja en rad olika näringsverksamheter som är beroende av el som insats, däribland elektrifieringen av värme och transport.

4.8.3 Stimulanseffekt

329. Bestämmelserna om stimulanseffekt i punkterna 29, 30, 31 och 32 gäller.

4.8.4 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.8.4.1 Nödvändighet

330. Avsnitt 3.2.1.1 gäller inte åtgärder för att trygga elförsörjningen.

331. Typerna av och orsakerna till problem med elförsörjningstryggheten, och därmed behovet av statligt stöd för att trygga elförsörjningen, ska analyseras och kvantifieras på korrekt sätt, inbegripet när och var problemet väntas uppstå, i förekommande fall med hänvisning till den tillförlitlighetsnorm som föreskrivs i artikel 25 i förordning (EU) 2019/943. När det gäller åtgärder mot överbelastning av nätet bör medlemsstaten tillhandahålla en analys (efter att ha rådgjort med den ansvariga nationella tillsynsmyndigheten och tagit hänsyn till myndighetens synpunkter) där den nivå av försörjningstrygghet som eftersträvas med den föreslagna åtgärden anges och motiveras med en kostnads-nyttoanalys. Alla försörjningstrygghetsåtgärder bör omfatta en beskrivning av den måtenhet som används för kvantifiering, och beräkningsmetoden bör anges i enlighet med eventuella relevanta krav i sektors-specifik lagstiftning.

332. Där så är tillämpligt bör identifieringen av ett problem med elförsörjningstryggheten vara förenlig med den senast tillgängliga analys som genomförts av Entso-E för el i enlighet med lagstiftningen om den inre energimarknaden, närmare bestämt

a) för åtgärder inriktade på resurstillräcklighet, de europeiska bedömningar av resurstillräckligheten som avses i artikel 23 i förordning (EU) 2019/943,

b) för åtgärder mot överbelastning av nätet, de rapporter om strukturella överbelastningar och andra större fysiska överbelastningar mellan och inom elområden som anges i artikel 14.2 i förordning (EU) 2019/943.

333. Medlemsstaterna får även använda sig av nationella bedömningar av resurstillräckligheten för att visa varför kapacitetsmekanismer är nödvändiga, i den utsträckning som tillåts enligt artikel 24 i förordning (EU) 2019/943. För andra försörjningstrygghetsåtgärder, inbegripet åtgärder mot överbelastning av nätet, får medlemsstaterna även använda sig av en nationell bedömning av den föreslagna insatsens nödvändighet. De nationella bedömningar som avses i denna punkt bör antingen ha godkänts eller granskats av den ansvariga nationella tillsynsmyndigheten.

334. Åtgärder avseende risken för elkriser bör anges i den nationella riskberedskapsplan som föreskrivs i artikel 11 i förordning (EU) 2019/941 ⁽¹²⁹⁾.

335. Medlemsstater som har för avsikt att införa flera olika åtgärder för att trygga elförsörjningen måste tydligt förklara hur de samverkar med varandra för att säkerställa en övergripande kostnadseffektivitet hos de kombinerade åtgärderna, till exempel, när det gäller kapacitetsmekanismer, genom att förklara hur de uppnår (men inte överstiger) den tillförlitlighetsnorm som avses i punkt 331.

336. Lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden, tillsammans med andra problem som förhindrar att en tillräcklig nivå av elförsörjningstrygghet (och av miljöskydd i relevanta fall) uppnås i avsaknad av insatser, måste identifieras.

⁽¹²⁹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/941 av den 5 juni 2019 om riskberedskap inom elsektorn (EUT L 158, 14.6.2019, s. 1).

337. Befintliga åtgärder som redan är inriktade mot marknads- eller lagstiftningsmisslyckanden eller andra problem som avses i punkt 336 måste också identifieras.
338. Medlemsstaterna måste visa varför marknaden inte kan förväntas leverera en trygg elförsörjning i avsaknad av statligt stöd, med beaktande av de marknadsreformer och förbättringar som planeras av medlemsstaten och den tekniska utveckling som förutses.
339. Kommissionen tar i sin bedömning hänsyn till följande uppgifter som ska lämnas av medlemsstaterna:
- En bedömning av inverkan av variabel produktion, även av produktion som kommer från angränsande system.
 - En bedömning av inverkan av efterfråge- och lagringssidans deltagande, inklusive en beskrivning av åtgärder för att uppmuntra styrning av efterfrågesidan.
 - En bedömning av den befintliga eller potentiella förekomsten av länkar och större intern överföringsnätinfrastruktur, inklusive en beskrivning av pågående och planerade projekt.
 - En bedömning av eventuella andra faktorer som kan orsaka eller förvärra problemet med elförsörjningstryggheten, såsom tak för grossistpriser eller andra lagstiftnings- eller marknadsmisslyckanden. Om så krävs enligt förordning (EU) 2019/943 ska den genomförandeplan som avses i artikel 20.3 i den förordningen vara föremål för ett yttrande från kommissionen innan stöd kan beviljas. Genomförandeplanen och yttrandet ska beaktas vid nödvändighetsbedömningen.
 - Allt relevant innehåll i en handlingsplan enligt artikel 15 i förordning (EU) 2019/943.

4.8.4.2 Lämplighet

340. Avsnitt 3.2.1.2 gäller inte åtgärder för att trygga elförsörjningen.
341. Medlemsstaterna bör främst överväga alternativa metoder för att uppnå en trygg elförsörjning, i synnerhet en effektivare utformning av elmarknaden som kan mildra marknadsmisslyckanden som undergräver elförsörjningstryggheten. Det kan till exempel röra sig om att effektivisera avräkningen av obalanser för el, bättre integrera variabel produktion, stimulera och integrera efterfrågeflexibilitet och lagring, möjliggöra effektiva prissignaler, undanröja hinder för gränsöverskridande handel och förbättra infrastrukturen, inklusive sammanlänkning. Stöd kan anses vara lämpligt för försörjningstrygghetsåtgärder om ett problem med försörjningstryggheten kvarstår trots lämpliga och proportionerliga förbättringar av marknadsutformningen⁽¹³⁰⁾ och investeringar i nättillgångar, vare sig de redan har genomförts eller planeras.
342. När det gäller åtgärder mot överbelastning av nätet bör medlemsstaterna dessutom förklara hur effektiviteten hos åtgärderna för omdirigering har förbättrats i linje med artikel 13 i förordning (EU) 2019/943.

4.8.4.3 Stödberättigande

343. Stödåtgärden bör vara öppen för alla stödmottagare eller projekt som har den tekniska förmågan att bidra på ett effektivt sätt till att uppnå målet om försörjningstrygghet. Detta innefattar produktion, lagring och efterfrågeflexibilitet samt aggregering av små enheter av dessa former av kapacitet till större block.
344. Begränsningar vad gäller deltagande i försörjningstrygghetsåtgärder som syftar till att säkerställa att de åtgärderna inte undergräver miljöskyddet anses lämpliga (se punkterna 368 och 369).
345. Medlemsstaterna uppmuntras att införa ytterligare kriterier eller egenskaper i sina försörjningstrygghetsåtgärder för att främja deltagandet av mer miljövänlig teknik (eller minska deltagandet av förorenande teknik) som är nödvändig för att stödja uppnåendet av unionens miljöskydds mål. Sådana ytterligare kriterier eller egenskaper ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande i förhållande till tydligt identifierade miljöskydds mål och får inte leda till att stödmottagarna överkompenseras.

⁽¹³⁰⁾ Med beaktande av förordning (EU) 2019/943 och direktiv (EU) 2019/944.

346. Om det är tekniskt genomförbart ska åtgärderna för elförsörjningstrygghet vara öppna för direkt gränsöverskridande deltagande av kapacitetsleverantörer i en annan medlemsstat⁽¹³¹⁾. Medlemsstaterna ska säkerställa att utländsk kapacitet som kan tillhandahålla likvärdiga tekniska prestanda som inhemsk kapacitet har möjlighet att delta i samma konkurrensutsatta process som den inhemska kapaciteten. Medlemsstaterna kan kräva att den utländska kapaciteten är lokaliserad i en medlemsstat och att den har direkt nätanslutning med den medlemsstat som vidtar åtgärden. I tillämpliga fall måste de relevanta bestämmelserna i artikel 26 i förordning (EU) 2019/943 också vara uppfyllda.

4.8.4.4 Offentligt samråd

347. Avsnitt 4.8.4.4 ska tillämpas från den 1 juli 2023.

348. Innan stödet anmäls ska medlemsstaterna, utom i vederbörligen motiverade undantagsfall, genomföra ett offentligt samråd om proportionaliteten och konsekvenserna för konkurrensen av de åtgärder som ska anmälas enligt detta avsnitt. Samrådsskyldigheten gäller inte ändringar av redan godkända åtgärder som inte påverkar deras tillämpningsområde eller stödberättigande eller förlänger deras varaktighet längre än 10 år efter det ursprungliga beslutdatumet, och inte heller i de fall som avses i punkt 349. För att avgöra om en åtgärd är motiverad, med beaktande av kriterierna i dessa riktlinjer, krävs följande typer av offentliga samråd⁽¹³²⁾:

a) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som ska beviljas är minst 100 miljoner euro per år ska ett offentligt samråd anordnas under minst sex veckor och omfatta följande punkter:

i) Stödberättigande.

ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.

iii) Huvudsakliga parametrar för tilldelningen av stödet⁽¹³³⁾, bland annat för främjande av konkurrens mellan olika typer av stödmottagare⁽¹³⁴⁾.

iv) Metoden för att tilldela kostnaderna för åtgärden till konsumenterna.

v) Om ett konkurrensutsatt anbudsförfarande inte används, de antaganden och uppgifter som utgör underlag vid den kvantifiering som används för att visa stödets proportionalitet, inklusive kostnader, intäkter, antaganden om drift samt livstid, såväl som vägd genomsnittlig kapitalkostnad.

vi) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion kan stödjas, föreslagna skyddsåtgärder för att säkerställa överensstämmelse med unionens klimatmål.

b) För åtgärder där det beräknade genomsnittliga årliga stöd som beviljas är mindre än 100 miljoner euro per år ska ett offentligt samråd anordnas under minst fyra veckor och omfatta följande punkter:

i) Stödberättigande.

ii) Det användnings- och tillämpningsområde som föreslås för konkurrensutsatta anbudsförfaranden och eventuella undantag.

iii) Metoden för att tilldela kostnaderna för åtgärden till konsumenterna.

iv) Om nya investeringar i naturgasbaserad produktion kan stödjas, föreslagna skyddsåtgärder för att säkerställa överensstämmelse med unionens klimatmål.

349. Offentligt samråd krävs inte för åtgärder som omfattas av punkt 348 b om konkurrensutsatta anbudsförfaranden används och åtgärden inte stöder investeringar i energiproduktion med fossila bränslen.

⁽¹³¹⁾ Teknisk genomförbarhet är en förutsättning för kapacitetsmekanismer som kräver ett gränsöverskridande deltagande enligt förordning (EU) 2019/943.

⁽¹³²⁾ Medlemsstaterna får använda befintliga nationella samrådsförfaranden när det gäller dessa krav. Så länge samråden omfattar de punkter som förtecknas här behövs inte något separat samråd.

⁽¹³³⁾ Exempelvis leveranstid mellan det konkurrensutsatta förfarandet och leveransperioden samt anbuds- och prissättningsregler.

⁽¹³⁴⁾ Till exempel om avtalen är olika långa eller om det finns olika metoder för att beräkna beloppet för den stödberättigade kapaciteten/produktionen från olika typer av teknik eller olika metoder för att beräkna eller betala bidragen.

350. Frågeformulären för samrådet ska publiceras på en offentlig webbplats. Medlemsstaterna ska offentliggöra ett svar på samrådet med en sammanfattning av och åtgärder för de svar som inkommit. Svaret bör innehålla en förklaring av hur möjliga effekter på konkurrensen har minimerats genom den föreslagna åtgärdens omfattning/stödberättigande. Medlemsstaterna ska tillhandahålla en länk till svaret på samrådet som en del av ansökan om stöd-åtgärder enligt detta avsnitt.
351. I exceptionella och vederbörligen motiverade fall kan kommissionen överväga alternativa metoder för samråd, under förutsättning att de berörda parternas synpunkter beaktas i (det fortsatta) genomförandet av stödet. I sådana fall kan det hända att samrådet måste kombineras med korrigerande åtgärder för att minska möjliga snedvridande effekter av åtgärden.

4.8.4.5 Proportionalitet

352. Bestämmelserna i punkterna 353, 354, 355, 356 och 357 gäller utöver bestämmelserna i punkterna 49, 50, 51, 52, 53 och 55.
353. Behovet av försörjningstrygghetsåtgärder bör fastställas på grundval av den tillförlitlighetsnorm eller kostnadsnyttoanalys som avses i punkt 331 och på grundval av en analys enligt punkterna 332, 333 och 334 av de resurser som behövs för att säkerställa en tillräcklig nivå av försörjningstrygghet. Den analys som används för att fastställa behovsnivån får vara högst tolv månader gammal vid den tidpunkt då behovsnivån fastställs.
354. Leveranstiden mellan beviljandet av stödet och den sista dagen för slutförande av projekten bör möjliggöra en effektiv konkurrens mellan de olika stödberättigade projekten.
355. Undantag från kravet att tilldela stödet och fastställa stödnivån genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kan endast motiveras
- om medlemsstaten tillhandahåller bevisning, däribland bevisning som samlats in vid det offentliga samrådet i tillämpliga fall, som visar att det potentiella deltagandet i ett sådant anbudsförfarande sannolikt inte är tillräckligt för att säkerställa konkurrensen, eller
 - när det gäller åtgärder mot överbelastning av nätet, om medlemsstaten lämnar in en analys (efter att ha rådgjort med den ansvariga nationella tillsynsmyndigheten och tagit hänsyn till myndighetens synpunkter) på grundval av bevisning, däribland bevisning som samlats in vid det offentliga samrådet i tillämpliga fall, som visar att ett anbudsförfarande skulle vara mindre kostnadseffektivt, till exempel på grund av strategisk budgivning eller snedvridning av marknaden.
356. Mottagare av stöd för försörjningstrygghetsåtgärder bör ha effektiva incitament att bidra till försörjningstryggheten under leveransperioden. Dessa incitament bör ha koppling till värdet av förlorad last⁽¹³⁵⁾. Om det till exempel inte finns någon tillgänglig stödmottagare bör en påföljd åläggas i förhållande till värdet av förlorad last. Med undantag av åtgärder mot överbelastning av nätet bör denna påföljd i regel komma från priserna för avräkning av obalanser för el för att undvika snedvridningar av marknads funktion.
357. Medlemsstaterna kan också använda konkurrenskraftiga certifikat/stödordningar avseende leverantörsskyldighet, förutsatt att
- efterfrågan i stödordningen sätts lägre än den potentiella försörjningen, och
 - det uppköpspris/påföljdspris som tillämpas på en konsument/leverantör som inte har köpt det antal certifikat som krävs (dvs. det högsta pris som kan betalas till stödmottagarna) fastställs på en nivå som säkerställer att stödmottagarna inte kan överkompenseras.

4.8.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

358. Bortsett från punkt 70 är avsnitt 3.2.2 inte tillämpligt på åtgärder för att trygga elförsörjningen.
359. Stödet ska vara utformat så att det upprätthåller marknads effektiva funktion och bevarar effektiva driftsincitament och prissignaler.
360. Incitament får inte tillhandahållas för energiproduktion som ersätter mindre förorenande energiformer.

⁽¹³⁵⁾ Såsom fastställs i artikel 11 i förordning (EU) 2019/943.

361. Kraven i punkterna 359 och 360 kommer i allmänhet att uppnås när en åtgärd används för att betala för kapacitet (euro per MW), snarare än för elproduktion (euro per MWh). Om en betalning görs per MWh krävs ytterligare uppmärksamhet för att se till att det inte blir några negativa marknadseffekter och att mindre förorenande produktionskällor inte ersätts.
362. Försörjningstrygghetsåtgärderna ska uppfylla alla tillämpliga villkor för utformning som anges i artikel 22 i förordning (EU) 2019/943 ⁽¹³⁶⁾.
363. För strategiska reserver och eventuella andra åtgärder för resurstillräcklighet, inbegripet leveransavbrottsprogram, där kapaciteten hålls utanför marknaden ska följande ytterligare kumulativa krav gälla för att säkerställa att prisbildningen på marknaden inte snedvrids:
- Dirigering av åtgärdens resurser får endast förekomma om de systemansvariga för överföringssystem sannolikt kommer att uttömma sina balansresurser för att upprätta jämvikt mellan tillgång och efterfrågan ⁽¹³⁷⁾.
 - Under de avräkningsperioder för obalanser då åtgärdens resurser dirigeras ska obalanser på marknaden avräknas till minst värdet av förlorad last eller till ett värde som är högre än den tekniska prisgränsen på intradagsmarknaden ⁽¹³⁸⁾, beroende på vilket som är högre.
 - Resultatet av åtgärden efter dirigeringen ska tilldelas balansansvariga parter genom mekanismen för avräkning av obalanser.
 - Resurserna får inte erhålla ersättning från elgrossistmarknaden eller balansmarknaderna.
 - Åtgärdens resurser ska hållas utanför energimarknaderna åtminstone under avtalets löptid.
364. När det gäller åtgärder mot överbelastning av nätet där resurser hålls utanför marknaden får dessa resurser inte erhålla ersättning från elgrossistmarknaden eller balansmarknaderna, och de måste hållas utanför energimarknaderna åtminstone under avtalets löptid.
365. För andra kapacitetsmekanismer än strategiska reserver ska medlemsstaterna säkerställa att åtgärden
- är utformad så att den garanterar att det pris som betalas för tillgänglighet automatiskt rör sig mot noll när den levererade kapacitetsnivån förväntas vara tillräcklig för att tillgodose den efterfrågade kapacitetsnivån,
 - ersätter deltagande resurser enbart för deras tillgänglighet, och säkerställer att ersättningen inte påverkar kapacitetsleverantörens beslut att producera eller inte, och
 - gör att kapacitetsskyldigheter kan överföras mellan stödberättigade kapacitetsleverantörer.
366. Åtgärderna för att trygga elförsörjningen bör inte
- leda till otillbörlig snedvridning av marknaden eller begränsa handeln mellan elområden,
 - minska incitamenten att investera i sammanlänkningskapacitet, till exempel genom att minska kapacitetssintäkter för befintliga eller nya sammanlänknningar,
 - motverka marknadskoppling, inbegripet intradagsmarknader och balanserade marknader,
 - motverka investeringsbeslut om kapacitet som föregick åtgärden.
367. För att undvika att motverka incitament för efterfrågefleksibilitet och förvärva de marknadsmisslyckanden som gav upphov till behovet av försörjningstrygghetsåtgärder, samt för att säkerställa att ingripanden vad gäller försörjningstryggheten är så begränsade som möjligt, bör de marknadsaktörer som bidrog till behovet av åtgärden stå för kostnaderna för densamma. Detta kan till exempel åstadkommas genom att kostnaderna för en försörjningstrygghetsåtgärd fördelas på elkonsumenter under perioder då efterfrågan på el är som störst eller genom att kostnaderna för en åtgärd mot överbelastning av nätet fördelas på konsumenter i den region som upplever brist under perioder då kapaciteten i åtgärden dirigeras. En sådan fördelning av kostnaderna är emellertid inte nödvändig om medlemsstaterna tillhandahåller en analys på grundval av bevisning, däribland bevisning som samlats in vid det offentliga samrådet, som visar att en fördelning av kostnaderna på detta sätt skulle undergräva åtgärdens kostnadseffektivitet eller leda till allvarliga snedvridningar av konkurrensen som uppenbart skulle undergräva de möjliga fördelarna med en sådan kostnadsfördelning.

⁽¹³⁶⁾ För åtgärder som ingår i den riskberedskapsplan som avses i förordning (EU) 2019/941, se även artikel 12.1 i den förordningen.

⁽¹³⁷⁾ Det kravet påverkar inte aktiveringen av resurser före en faktisk dirigering i syfte att respektera rampningsbegränsningar och operativa krav. Resultatet av den strategiska reserven under aktivering ska inte tilldelas balansgrupper via grossistmarknader och ska inte förändra deras obalanser.

⁽¹³⁸⁾ I enlighet med artikel 10.1 i förordning (EU) 2019/943.

368. Kommissionen konstaterar att vissa stödåtgärder har negativa effekter på konkurrens och handel som sannolikt inte kan uppvägas. I synnerhet kan vissa stödåtgärder förvärra marknadsmisslyckanden och skapa ineffektivitet, vilket påverkar konsumenten och den sociala välfärden. Till exempel kan åtgärder – däribland åtgärder mot överbelastning av nätet och avbrottsystem – som inte omfattar det tröskelvärde för utsläpp som är tillämpligt på kapacitetsmekanismer enligt artikel 22 i förordning (EU) 2019/943 och som kan skapa incitament för nya investeringar i energi baserad på de mest förorenande fossila bränslena, som kol, diesel, brunkol, olja, torv och oljeskiffer, öka de negativa externa miljöeffekterna på marknaden.
369. Åtgärder som skapar incitament för nya investeringar i naturgasbaserad energiproduktion kan stödja elförsörjningstryggheten men förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt, jämfört med alternativa investeringar i utsläppsfri teknik. För att kommissionen ska kunna verifiera att de negativa effekterna av sådana åtgärder kan uppvägas av positiva effekter i avvägningstestet bör medlemsstaterna förklara hur de kommer att säkerställa att sådana investeringar bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050. Medlemsstaterna ska i synnerhet förklara hur en inlåsning av denna gaseldade energiproduktion kommer att undvikas. Detta kan till exempel omfatta bindande åtaganden från stödmottagaren att genomföra teknik för minskade koldioxidutsläpp, såsom CCS/CCU, eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål.
370. För individuella stödåtgärder eller stödordningar som endast gynnar ett synnerligen begränsat antal stödmottagare eller en befintlig stödmottagare bör medlemsstaterna dessutom kunna visa att den föreslagna stödåtgärden inte kommer att leda till ökad marknadsmakt.

4.9 Stöd till energiinfrastruktur

4.9.1 Bakgrund till stödet

371. För att uppfylla unionens klimatmål krävs betydande investeringar och uppgraderingar av energiinfrastrukturen. En modern energiinfrastruktur är en förutsättning för en integrerad energimarknad som uppfyller klimatmålen samtidigt som försörjningstryggheten säkras i unionen. Lämplig energiinfrastruktur är avgörande för en effektiv energimarknad. Genom att förbättra energiinfrastrukturen stärks systemens stabilitet, resurstillräckligheten, integrationen av olika energikällor och energiförsörjningen i underutvecklade nät.
372. Om marknadsaktörerna inte kan leverera den infrastruktur som behövs kan statligt stöd vara nödvändigt för att komma till rätta med marknadsmisslyckanden och se till att unionens betydande infrastrukturbehov tillgodoses. Ett marknadsmisslyckande som kan uppstå på energiinfrastrukturområdet är samordningsproblem. Motstridiga intressen bland investerare, osäkerhet kring samarbetsresultat och näteffekter kan hindra projektens utveckling eller försvåra en effektiv utformning. Samtidigt kan energiinfrastruktur ge stora positiva externa effekter, vilket i sin tur leder till att kostnaderna och fördelarna med infrastrukturen kan fördelas ojämnt mellan de olika marknadsdeltagarna och medlemsstaterna. Kommissionen anser därför att stöd till energiinfrastruktur kan vara till fördel för den inre marknaden genom att det bidrar till att åtgärda dessa marknadsmisslyckanden. Detta gäller särskilt infrastrukturprojekt som har en gränsöverskridande verkan, däribland projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 2.4 i förordning (EU) nr 347/2013.
373. I enlighet med tillkännagivandet om begreppet stöd⁽¹³⁹⁾ omfattas stöd till energiinfrastruktur inom ramen för ett lagstadgat monopol inte av reglerna för statligt stöd. I energisektorn är detta särskilt relevant för de medlemsstater där byggandet och driften av vissa infrastrukturer enligt lagen endast är reserverade för den systemansvariga för överföringssystemet eller distributionssystemet.
374. Kommissionen anser att det föreligger ett lagstadgat monopol som utesluter snedvridning av konkurrensen om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

⁽¹³⁹⁾ Se kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT C 262, 19.7.2016, s. 1). Eftersom begreppet statligt stöd är ett objektivt och rättsligt begrepp som definieras direkt i fördraget (domstolens dom av den 22 december 2008, *British Aggregates/kommissionen*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, punkt 111) påverkar synpunkterna i punkterna 373–375 inte unionsdomstolarnas tolkning av begreppet statligt stöd (domstolens dom av den 21 juli 2011, *Alcoa Trasformazioni/kommissionen*, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, punkt 125). Den primära referensen för tolkning av fördraget är alltid unionsdomstolarnas rättspraxis.

- a) Uppbyggnaden och driften av infrastrukturen omfattas av ett lagstadgat monopol som inrättats i enlighet med unionsrätten; detta är fallet om den systemansvariga för överföringssystemet/distributionssystemet lagligen är den enda enhet som har rätt att göra en viss typ av investering eller bedriva en viss typ av verksamhet och ingen annan enhet kan driva ett alternativt nät ⁽¹⁴⁰⁾.
 - b) Det lagstadgade monopol utesluter inte bara konkurrensen på marknaden, utan även för marknaden, på så sätt att det utesluter eventuell konkurrens om att bli den enda operatören för infrastrukturen i fråga.
 - c) Tjänsten konkurrerar inte med andra tjänster.
 - d) Om operatören av energiinfrastrukturen är aktiv på en annan marknad (geografisk marknad eller produktmarknad) som är öppen för konkurrens föreligger ingen korssubventionering; då krävs att särredovisning används, att kostnader och intäkter fördelas på lämpligt sätt och att offentliga medel som tillhandahålls för den tjänst som omfattas av det lagliga monopol inte gynnar någon annan verksamhet. När det gäller el- och gasinfrastruktur kommer detta krav med all sannolikhet att uppfyllas, eftersom artikel 56 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 och artikel 31 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG innehåller krav på att vertikalt integrerade företag ska särredovisa alla sina verksamheter.
375. På liknande sätt konstaterar kommissionen att det statliga stödet inte är involverat i investeringar där energiinfrastrukturen drivs inom ramen för ett naturligt monopol, vilket anses förekomma om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- a) Infrastrukturen omfattas inte av någon direkt konkurrens, vilket är fallet när energiinfrastrukturen inte ekonomiskt kan replikeras och där därför inga andra aktörer än de systemansvariga för överföringssystemet/distributionssystemet är delaktiga.
 - b) Alternativ finansiering i nätinfrastrukturen utöver finansieringen av nätet är obetydlig i sektorn och medlemsstaten i fråga.
 - c) Infrastrukturen är inte utformad så att den selektivt gynnar ett visst företag eller en viss sektor utan medför fördelar för samhället i stort.
 - d) Medlemsstaterna måste även säkerställa att de medel som tillhandahålls för uppbyggnaden och/eller driften av energinätinfrastrukturen inte kan användas för att korssubventionera eller indirekt subventionera någon annan näringsverksamhet. För el- och gasinfrastruktur, se punkt 374.

4.9.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

376. Detta avsnitt (avsnitt 4.9) gäller stöd till investeringar för uppbyggnad eller uppgradering av energiinfrastruktur, enligt definitionen i punkt 19(36) ⁽¹⁴¹⁾. Stödberättigande investeringar kan bland annat omfatta digitalisering, smartare energiinfrastruktur, t.ex. för att möjliggöra integrering av förnybar eller koldioxidsnål energi, samt uppgraderingar för klimatresiliens. Driftskostnader bör i allmänhet bäras av nätets användare, och därför behövs i regel inte något stöd för dessa kostnader. I undantagsfall kan driftstöd till infrastruktur anses vara kompatibelt om en medlemsstat visar att driftskostnaderna inte kan återkrävas av nätanvändarna och om driftstödet inte har någon koppling till icke återvinningsbara kostnader utan leder till ett ändrat beteende som gör att målen för försörjningstrygghet eller miljöskydd kan uppnås. Såvida projektet inte har utslutits från kontrollen av statligt stöd (se punkterna 374 och 375) kommer kommissionen att bedöma det enligt detta avsnitt.
377. Detta avsnitt (avsnitt 4.9) gäller även fram till den 31 december 2023 för energilagringsanläggningar som är anslutna till överförings- eller distributionsledningar (fristående ellagring ⁽¹⁴²⁾), oavsett spänningsnivåerna ⁽¹⁴³⁾.

⁽¹⁴⁰⁾ Ett lagstadgat monopol föreligger när en viss tjänst enligt lagstiftning eller lagstadgade åtgärder reserveras för en enskild leverantör i ett fastställt geografiskt område (även inom en medlemsstat), med ett tydligt förbud för andra aktörer att tillhandahålla en sådan tjänst (inte ens för att tillgodose en möjlig kvarvarande efterfrågan från vissa kundgrupper). Endast det faktum att tillhandahållandet av en offentlig tjänst har anförtratts ett visst företag innebär emellertid inte att ett sådant företag har ett lagstadgat monopol.

⁽¹⁴¹⁾ Detta avsnitt gäller inte projekt som inbegriper särskild infrastruktur och/eller annan energiinfrastruktur i kombination med produktions- och/eller konsumtionsverksamhet.

⁽¹⁴²⁾ Till skillnad från lagringsanläggningar innanför mätaren.

⁽¹⁴³⁾ Stöd till energilagring kan även bedömas inom ramen för avsnitten 4.1, 4.2, 4.3 och 4.8 i tillämpliga fall. Lagringstillgångar som valts ut som projekt av gemensamt intresse – i linje med den tillämpliga lagstiftningen om transeuropeiska energinät – betraktas som energiinfrastruktur i detta avsnitt, och stödet bedöms enligt avsnitt 4.9. Stöd till lagringstillgångar som ägs eller kontrolleras av systemansvariga för överföringssystem eller systemansvariga för distributionssystem, i enlighet med artiklarna 54 och/eller 36 i direktiv (EU) 2019/944, omfattas också av avsnitt 4.9.

4.9.3 Minimering av snedvridning av konkurrens och handel

4.9.3.1 Nödvändighet och lämplighet

378. Avsnitten 3.2.1.1 och 3.2.1.2 är inte tillämpliga på stöd till energiinfrastruktur.
379. Energiinfrastruktur finansieras vanligen genom användaravgifter. För många infrastrukturkategorier regleras dessa avgifter för att säkerställa den nödvändiga investeringsnivån och samtidigt värna om användarnas rättigheter, för att se till att kostnaderna motsvarar verkligheten och för att säkerställa att avgifterna fastställs utan inflytande från staten.
380. Beviljande av statligt stöd är en lösning för att rätta till marknadsmisslyckanden som inte fullt ut kan åtgärdas genom obligatoriska användaravgifter. För att visa att det finns ett behov av statligt stöd gäller därför följande principer:
- När det gäller projekt av gemensamt intresse enligt definitionen i artikel 2.4 i förordning (EU) nr 347/2013 som helt omfattas av lagstiftningen om den inre energimarknaden anser kommissionen att marknadsmisslyckandena med avseende på samordningsproblem är sådana att finansiering genom avgifter kanske inte är tillräcklig och att statligt stöd därför kan beviljas.
 - Vad gäller projekt av gemensamt intresse som helt eller delvis undantas från lagstiftningen om den inre energimarknaden, och vad gäller andra infrastrukturkategorier, gör kommissionen en bedömning från fall till fall av behovet av statligt stöd. I sin bedömning tar kommissionen hänsyn till följande faktorer: i) i vilken utsträckning ett marknadsmisslyckande leder till att nödvändig infrastruktur inte kan tillhandahållas i den utsträckning som krävs, ii) i vilken utsträckning infrastrukturen är öppen för tredje parter tillträde och omfattas av taxereglering, och iii) i vilken utsträckning projektet bidrar till försörjningstryggheten i unionen eller till unionens klimatneutralitetsmål. När det gäller infrastruktur mellan unionen och ett tredjeland kan hänsyn även tas till andra faktorer för att bedöma förenligheten med reglerna för den inre marknaden, om projektet inte ingår i förteckningen över projekt av ömsesidigt intresse⁽¹⁴⁴⁾.
 - När det gäller ellagringsanläggningar kan kommissionen kräva att medlemsstaten kan visa ett specifikt marknadsmisslyckande i utvecklingen av anläggningar för att tillhandahålla liknande tjänster.

4.9.3.2 Stödets proportionalitet

381. Proportionaliteten kommer att bedömas utifrån principen om finansieringsunderskott såsom föreskrivs i punkterna 48, 51, och 52. När det gäller stöd till infrastruktur enligt förklaringen i punkt 52 antas det kontrafaktiska scenariot vara en situation där projektet inte skulle genomföras. Det kan vara nödvändigt att införa övervaknings- och återbetalningsmekanismer om det finns en risk för oväntade intäkter, t.ex. om stödet ligger nära det högsta tillåtna beloppet, och samtidigt upprätthålla incitamenten för stödmottagarna att minimera sina kostnader och utveckla sin verksamhet på ett effektivare sätt över tid.

4.9.4 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

382. Avsnitt 3.2.2 är inte tillämpligt på energiinfrastruktur. Vid analysen av hur det statliga stödet till energiinfrastruktur påverkar konkurrensen kommer kommissionen att anta följande förhållningssätt:
- Med hänsyn till de gällande kraven enligt lagstiftningen om den inre energimarknaden, vilka syftar till att stärka konkurrenskraften, anser kommissionen i allmänhet att stöd till energiinfrastruktur som omfattas av fullständig inre marknadsreglering inte har en otillbörlig snedvridande effekt⁽¹⁴⁵⁾.

⁽¹⁴⁴⁾ Framför allt kommer kommissionen att ta hänsyn till huruvida det berörda tredjelandet eller de berörda tredjeländerna har anpassat sina regelverk och stöder unionens övergripande politiska mål, däribland hur de förhåller sig till en väl fungerande inre energimarknad, en trygg energiförsörjning baserad på samarbete och solidaritet, ett energisystem som leder till en minskning av koldioxidutsläppen i linje med Parisavtalet och unionens klimatmål och målet att undvika koldioxidläckage.

⁽¹⁴⁵⁾ För infrastruktur mellan en medlemsstat och ett eller flera tredjeländer: För den del som är belägen på unionens territorium ska projekten uppfylla kraven i direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944; för det berörda tredjelandet eller de berörda tredjeländerna ska projekten ha anpassat sina regelverk och stödja unionens övergripande politiska mål, däribland att säkerställa en väl fungerande inre energimarknad, en trygg energiförsörjning baserad på samarbete och solidaritet samt ett energisystem som leder till en minskning av koldioxidutsläppen i linje med Parisavtalet och unionens klimatmål, i synnerhet målet att undvika koldioxidläckage.

- b) För infrastrukturprojekt som är helt eller delvis undantagna från lagstiftningen om den inre energimarknaden kommer kommissionen att göra en bedömning från fall till fall av de potentiella snedvridningarna av konkurrensen, framför allt med beaktande av den utsträckning i vilken tredje parter har åtkomst till den stödmottagande infrastrukturen, åtkomsten till alternativ infrastruktur, undanträngning av privata investeringar samt stödmottagarens eller stödmottagarnas konkurrenskraft. För infrastruktur som är helt undantagen från lagstiftningen om den inre energimarknaden anses negativa snedvridande effekter på konkurrensen vara särskilt allvarliga.
- c) Utöver det förhållningssätt som beskrivs i leden a och b anser kommissionen att medlemsstaterna, när det gäller investeringar i infrastruktur för naturgas, måste visa att följande positiva effekter kan kompensera de negativa effekterna på konkurrensen: (i) huruvida infrastrukturen är förberedd för användning av vätgas och leder till en ökad användning av förnybara gaser, eller skälet till varför det inte är möjligt att utforma projektet så att infrastrukturen är förberedd för användning av vätgas, och varför projektet inte skapar en inläsningseffekt för användningen av naturgas, och ii) hur investeringen bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050.
- d) För stöd till ellagringsanläggningar samt annan infrastruktur för projekt av gemensamt eller ömsesidigt intresse som inte omfattas av lagstiftningen om den inre marknaden kommer kommissionen framför allt att bedöma de risker för snedvridning av konkurrensen som kan uppstå på marknader för relaterade tjänster samt på andra energimarknader.

4.10 Stöd till fjärrvärme och fjärrkyla

4.10.1 Bakgrund till stödet

383. Byggandet eller uppgraderingen av system för fjärrvärme och fjärrkyla kan bidra positivt till miljöskyddet genom att öka det understödda systemets energieffektivitet och hållbarhet. Den sektorsspecifika lagstiftningen om förnybar energi (direktiv 2018/2001/EU) omfattar särskilda krav på att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att utveckla en effektiv infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla och därmed främja produktionen av värme och kyla från förnybara energikällor⁽¹⁴⁶⁾.
384. De externa miljöeffekterna kopplade till driften av fjärrvärme och fjärrkyla kan dock leda till ineffektiva underinvesteringar i byggandet och uppgraderingen av fjärrvärme- och fjärrkylsystem. Statligt stöd kan bidra till att åtgärda detta marknadsmisslyckande genom att uppmuntra ytterligare effektiva investeringar eller genom att täcka extraordinära driftskostnader på grund av behovet att främja fjärrvärmesystemens miljöändamål.

4.10.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

385. Stöd som är begränsat till distributionsnät för fjärrvärme kan, under vissa omständigheter, anses falla utanför kontrollen av statligt stöd som en infrastrukturåtgärd som inte påverkar konkurrensen och handeln. Detta skulle i synnerhet vara fallet om fjärrvärmenäten drivs på samma sätt som annan energiinfrastruktur, genom separation från värmeproduktionen, tredjepartstillträde och reglerade tariffer.
386. Under sådana omständigheter när distributionsnäten för fjärrvärme drivs i en situation med naturligt och/eller lagstadgat monopol gäller punkterna 374 och 375⁽¹⁴⁷⁾.
387. Såvida projektet inte har uteslutits från kontrollen av statligt stöd (se punkt 385⁽¹⁴⁸⁾) kommer kommissionen att bedöma det enligt detta avsnitt.
388. Detta avsnitt gäller stöd för konstruktion, uppgradering eller drift av anläggningar för produktion och lagring av värme eller kyla eller deras distributionsnät.

⁽¹⁴⁶⁾ I artikel 20 i direktiv (EU) 2018/2001 föreskrivs att medlemsstaterna i relevanta fall ska "vidta åtgärder för att utveckla en infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla som lämpar sig för utvecklingen av produktion av värme och kyla i stora anläggningar för biomassa, solenergi, omgivningsenergi och geotermisk energi samt från spillvärme och spillkyla".

⁽¹⁴⁷⁾ För att säkerställa att distributionsnätet verkligen drivs som en anläggning som är öppen för användare, i enlighet med meddelandet om en investeringsplan för ett hållbart Europa (se avsnitt 4.3.3 i kommissionens meddelande om en investeringsplan för ett hållbart Europa - bilaga till meddelandet om den europeiska gröna given av den 14 januari 2020, COM (2020) 21 final), måste det i normala fall – i analogi med reglerna för den inre marknaden för energisektorn, främst gas eller elektricitet – finnas särskilda bestämmelser (som möjliggör tredjepartstillträde, åtskillnad och reglerade tariffer) utöver enbart "särredovisning".

⁽¹⁴⁸⁾ Trots att stödet till infrastruktur för distribution av fjärrvärme vid naturligt och/eller lagstadgat monopol faller utanför reglerna för statligt stöd (på vissa villkor) omfattas allt stöd för produktion av fjärrvärme fortfarande av reglerna för statligt stöd.

389. Sådana stödåtgärder omfattar vanligen konstruktion, uppgradering och drift av produktionsenheten för att använda förnybar energi⁽¹⁴⁹⁾, spillvärme eller högeffektiv kraftvärme, inklusive lösningar för värmelagring, eller uppgradering av distributionsnätet för att minska förlusterna och öka effektiviteten, bland annat genom smarta och digitala lösningar⁽¹⁵⁰⁾. Stöd till produktion av energi baserad på avfall kan anses vara förenligt inom ramen för detta avsnitt i den mån produktionen antingen är begränsad till avfall som uppfyller definitionen av förnybara energikällor eller avfall som används för att driva anläggningar som uppfyller definitionen av högeffektiv kraftvärme.
390. Om stöd beviljas för uppgradering av ett system för fjärrvärme och fjärrkyla utan att i det skedet uppfylla normen för effektiv fjärrvärme och fjärrkyla⁽¹⁵¹⁾ måste medlemsstaten förbinda sig att säkerställa att stödmottagaren inleder arbetet med att uppnå denna norm inom tre år från uppgraderingen.

4.10.3 Nödvändighet och lämplighet

391. Avsnitten 3.2.1.1 och 3.2.1.2 gäller inte stöd för fjärrvärme eller fjärrkyla. Kommissionen anser att statligt stöd kan bidra till hanteringen av marknadsmisslyckanden genom att uppmuntra de investeringskostnader som behövs för att skapa, bygga ut eller uppgradera effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla.
392. Driftskostnader bör i allmänhet betalas av värmekonsumenterna, och därför behövs i regel inte något stöd för dessa kostnader. Om en medlemsstat visar att driftskostnaderna inte kan föras över till värmekonsumenterna utan att undergräva miljöskyddet kan driftstöd för produktion av värme anses vara kompatibelt i den mån de extra driftskostnaderna netto (jämfört med ett kontrafaktiskt scenario) bidrar till miljömässiga fördelar (såsom minskade utsläpp av koldioxid och andra föroreningar jämfört med alternativa värmelösningar⁽¹⁵²⁾). Detta skulle till exempel vara fallet om det finns bevis för att hushållskonsumenter av värme (eller andra enheter som inte bedriver någon näringsverksamhet) skulle gå över till mer förorenande värmekällor i avsaknad av driftstöd⁽¹⁵³⁾ eller om fjärrvärmesystemets långsiktiga lönsamhet utan stödet skulle vara hotad, till förmån för mer förorenande värmelösningar. För driftstöd till anläggningar för fjärrvärmeproduktion gäller punkterna 122 och 126.
393. Vidare kan statligt stöd till effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla, där avfall används som insatsbränsle, bidra till miljöskyddet, under förutsättning att inte avfallshierarkiprincipen kringgås⁽¹⁵⁴⁾.

4.10.4 Stödåtgärdens proportionalitet

394. Proportionaliteten kommer att bedömas utifrån principen om finansieringsunderskott såsom föreskrivs i punkterna 48, 51, och 52.
395. För uppbyggnaden, uppgraderingen och driften av distributionsnät, enligt vad som fastställs i punkt 52, är det kontrafaktiska scenariot en situation där projektet inte skulle genomföras.

⁽¹⁴⁹⁾ Den mängd energi som avges från värmepumpar och är att betrakta som förnybar ska beräknas enligt bilaga VII till direktiv (EU) 2018/2001. Om el används kan den dessutom betraktas som helt förnybar i enlighet med de metoder som används för att betrakta el som helt förnybar enligt direktiv (EU) 2018/2001 och delegerad lagstiftning eller andra likvärdiga metoder för att säkerställa att all el som faktiskt används framställs av förnybara källor, förutsatt att dubbelräkning av förnybar energi och överkompensation undviks. Stöd till nya investeringar eller uppgraderingar – såväl som till drift – får inte i något fall gälla samförbränningsanläggningar som drivs med andra bränslen än energi från förnybara energikällor eller spillvärme.

⁽¹⁵⁰⁾ Värme- och kylutrustning, inbegripet värmelagring, i kundernas lokaler enligt vad som avses i punkt 138, i anslutning till system för fjärrvärme eller fjärrkyla, kan också omfattas.

⁽¹⁵¹⁾ Se artikel 2.41 i direktiv 2012/27/EU.

⁽¹⁵²⁾ I detta sammanhang ska medlemsstaterna framför allt visa att man för de fjärrvärmesystem som beviljats stöd har vidtagit de åtgärder som krävs för att öka effektiviteten, dra ner på utsläppen av koldioxid och andra föroreningskällor samt minska nätförluster.

⁽¹⁵³⁾ Värmekonsumenterna som är företag som bedriver näringsverksamhet ska under alla omständigheter betala sin fullständiga andel av värmekostnaderna, åtminstone motsvarande sin billigaste alternativa värmekälla, för att undvika snedvridning av konkurrensen på andra marknader.

⁽¹⁵⁴⁾ Avfallshierarkin består av a) förebyggande, b) förberedelse för återanvändning, c) materialåtervinning, d) annan återvinning, t.ex. energiåtervinning, och e) bortskaffande. Se artikel 4.1 i direktiv 2008/98/EG.

4.10.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens och balansering

396. Avsnitt 3.2.2 gäller inte stöd för fjärrvärme eller fjärrkyla. Kommissionen anser att stöd till uppgradering, konstruktion eller drift av system för fjärrvärme och fjärrkyla som baseras på de mest förorenande fossila bränslena, som kol, brunkol, olja och diesel, har negativa konsekvenser för konkurrensen och handeln som sannolikt inte kan kompenseras, såvida inte följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- a) Stödet är begränsat till investeringar i distributionsnätet.
 - b) Distributionsnätet möjliggör redan transport av värme eller kyla som produceras med förnybara energikällor, spillvärme eller koldioxidneutrala källor.
 - c) Stödet medför inte någon ökad produktion av energi från de mest förorenande fossila bränslena (exempelvis genom att ytterligare kunder ansluts) ⁽¹⁵⁵⁾.
 - d) Det finns en tydlig tidsplan med fasta åtaganden att avveckla de mest förorenande fossila bränslena mot bakgrund av unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmålet för 2050 ⁽¹⁵⁶⁾.
397. När det gäller uppbyggnad, uppgradering eller drift av anläggningar för fjärrvärmeproduktion kan åtgärder som stimulerar nya investeringar i eller drift av naturgasbaserade energiproduktionstillgångar leda till minskade växthusgasutsläpp på kort sikt, men samtidigt förvärra de negativa externa miljöeffekterna på längre sikt jämfört med alternativa investeringar eller kontrafaktiska scenarier. För att sådana naturgasinvesteringar eller sådan naturgasbaserad drift ska anses ha positiva miljöeffekter måste medlemsstaterna förklara hur de kommer att säkerställa att stödet bidrar till att uppnå unionens klimatmål för 2030 och klimatneutralitetsmål för 2050, och i synnerhet hur en inlåsning av den gaseldade energiproduktionen kommer att undvikas samt varför det inte tränger undan investeringar i renare alternativ som redan finns tillgängliga på marknaden och därmed hindrar utvecklingen av renare tekniker och deras användning. Detta kan till exempel omfatta bindande åtaganden av stödmottagaren att genomföra CCS/CCU eller ersätta naturgas med förnybar eller koldioxidsnål gas, eller att stänga anläggningen enligt en tidsplan som är förenlig med unionens klimatmål.
398. Vid analysen av hur statligt stöd till system för fjärrvärme och fjärrkyla påverkar konkurrensen kommer kommissionen att utföra en bedömning där projektets nytta i fråga om energieffektivitet och hållbarhet ⁽¹⁵⁷⁾ vägs mot de negativa effekterna på konkurrensen och i synnerhet de möjliga negativa konsekvenserna för alternativa tekniker eller leverantörer av tjänster och nät för värme och kyla. I detta sammanhang kommer kommissionen att ta hänsyn till huruvida fjärrvärmesystemet är eller kan vara öppet för tredje part ⁽¹⁵⁸⁾ och huruvida hållbara alternativa uppvärmningslösningar är möjliga ⁽¹⁵⁹⁾.

4.11 Stöd i form av sänkta elavgifter för energiintensiva användare

4.11.1 Bakgrund till stödet

399. Omvandlingen av unionens ekonomi i linje med meddelandet om den europeiska gröna given är delvis finansierad av avgifter för elförbrukning. För att genomföra den gröna given krävs att medlemsstaterna inför en ambitiös politik för att minska koldioxidutsläppen i syfte att kraftigt minska unionens utsläpp av växthusgaser fram till 2030 och uppnå klimatneutralitet senast 2050. I detta sammanhang är det troligt att medlemsstaterna kommer att fortsätta att finansiera denna politik med avgifter, och dessa avgifter kan därför komma att öka. Finansieringen av stöd för minskning av koldioxidutsläppen genom avgifter är i sig inte inriktad på en negativ extern effekt. Dessa avgifter ska därför inte räknas som miljöavgifter vid tillämpning av dessa riktlinjer, och avsnitt 4.7.1 ska inte tillämpas på avgifterna.

⁽¹⁵⁵⁾ Medlemsstaterna måste visa att åtgärder har vidtagits för att lägga till hållbara värmekällor till systemet i syfte att tillgodose fler konsumenter.

⁽¹⁵⁶⁾ Medlemsstaterna bör till exempel tillhandahålla bevis för att de berörda fjärrvärmesystemen antingen ingår i en nationell eller lokal plan för minskning av koldioxidutsläppen eller är en del av de integrerade nationella energi- och klimatplanerna i enlighet med bilaga I till förordning (EU) 2018/1999, när det gäller behovet att bygga ny infrastruktur för fjärrvärme och fjärrkyla från förnybara källor för att kunna uppnå de mål som fastställs i artikel 3.1 i direktiv (EU) 2018/2001, och förbinda sig att avveckla fossila bränslen genom att uppfylla delmålen och de slutgiltiga målen för klimatneutralitet senast 2050.

⁽¹⁵⁷⁾ Mot bakgrund av deras bidrag till begränsning av klimatförändringar, vilket definieras som ett miljömål i förordning (EU) 2020/852, så länge det inte finns några tydliga tecken på bristande efterlevnad av principen *orsaka inte betydande skada*.

⁽¹⁵⁸⁾ Se även artikel 24 i direktiv (EU) 2018/2001.

⁽¹⁵⁹⁾ Se även artiklarna 18.5 och 24 i direktiv (EU) 2018/2001.

400. För vissa ekonomiska sektorer som är särskilt exponerade för internationell handel och som har ett stort beroende av el för sitt värdeskapande kan skyldigheten att betala hela beloppet av avgifter för förbrukning av elektricitet som finansierar energi- och miljöpolitiska mål öka risken för att verksamheter inom dessa sektorer flyttas ut från unionen till platser med obefintliga eller mindre ambitiösa miljöregler. Sådana avgifter leder dessutom till ökade elkostnader jämfört med kostnaden för direkta utsläpp till följd av att andra energikällor används och kan därför hämma elektrifieringen av produktionsprocesser, vilken är central för att lyckas fasa ut fossila bränslen i unionens ekonomi. För att minska dessa risker och den negativa miljöpåverkan kan medlemsstaterna bevilja nedsättningar av sådana avgifter för företag som är aktiva inom de berörda ekonomiska sektorerna.
401. I detta avsnitt fastställs de kriterier som kommissionen kommer att tillämpa när den bedömer utvecklingen av en näringsverksamhet, stimulans effekt, nödvändighet, lämplighet, proportionalitet och påverkan på konkurrensen i samband med sänkta elavgifter för vissa energiintensiva användare. Förenlighetskriterierna i kapitel 3 gäller endast om det inte finns några specifika regler i avsnitt 4.11.
402. Kommissionen har vidtagit lämpliga åtgärder för att identifiera de sektorer som är särskilt utsatta för de risker som nämns i punkt 400 och har infört proportionalitetskrav där hänsyn tas till att för stora nedsättningar eller nedsättningar som tilldelas alltför många energikonsumenter kan leda till att den totala finansieringen av stöd till energi från förnybara källor hotas och att snedvridningarna av konkurrensen och handeln blir särskilt påtagliga.

4.11.2 Tillämpningsområde: avgifter av vilka nedsättningar kan beviljas

403. Medlemsstaterna kan bevilja nedsättningar av avgifter för elförbrukning som används för att finansiera energi- och miljöpolitiska mål. Detta inbegriper avgifter för att finansiera stöd till förnybara källor eller kraftvärme och avgifter för att finansiera elrabatter för pensionärer etc. eller energipriser i isolerade regioner. Avsnitt 4.11 omfattar inte avgifter som återspeglar en del av kostnaden för att tillhandahålla elektricitet till stödmottagarna i fråga. Undantag från nätavgifter eller avgifter för finansiering av kapacitetsmekanismer omfattas exempelvis inte av detta avsnitt. Inte heller avgifter för förbrukningen av andra former av energi, t.ex. naturgas, omfattas av detta avsnitt.
404. Företagens val av plats samt den anknutna negativa miljöpåverkan beror på den kombinerade ekonomiska effekten av avgifter av vilka nedsättningar kan beviljas. Medlemsstater som vill införa en åtgärd som ska bedömas inom ramen för detta avsnitt måste därför inkludera alla sådana nedsättningar i en enskild stödordning och måste i sin ansökan informera kommissionen om den kumulativa verkan av alla stödberättigande avgifter och alla föreslagna nedsättningar. Om en medlemsstat senare inför ytterligare nedsättningar av de avgifter som omfattas av detta avsnitt måste den anmäla en ändring av den befintliga stödordningen.

4.11.3 Minimering av snedvridningar av konkurrens och handel

4.11.3.1 Stödberättigande

405. För avgifter som omfattas av avsnitt 4.11.2 beror risken på sektornivå för att verksamheter ska flyttas ut från Europeiska unionen till platser med obefintliga eller mindre ambitiösa miljöregler på den berörda sektorns elintensitet samt på hur öppen sektorn är för internationell handel. Följaktligen kan stöd endast beviljas till företag i
- a) sektorer med betydande risk för utflyttning, för vilka ökningen av deras handelsintensitet och elintensitet på unionsnivå uppgår till minst 2 % och vars handelsintensitet och elintensitet på unionsnivå är minst 5 % för varje indikator,
- b) sektorer med risk för utflyttning, för vilka ökningen av deras handelsintensitet och elintensitet på unionsnivå uppgår till minst 0,6 % och vars handelsintensitet och elintensitet på unionsnivå är minst 4 % respektive 5 %.

De sektorer som uppfyller dessa behörighetskriterier anges i bilaga I.

406. En sektor eller delsektor ⁽¹⁶⁰⁾ som inte ingår i bilaga I kommer också att anses stödberättigad om den uppfyller behörighetskriterierna i punkt 405 och om den berörda medlemsstaten kan styrka detta med uppgifter som är representativa för sektorn eller delsektorn på unionsnivå ⁽¹⁶¹⁾ och dessa har kontrollerats av en oberoende expert samt omfattar en tidsperiod på minst tre på varandra följande år med början tidigast 2013.
407. Om en medlemsstat endast beviljar stöd till en undergrupp av behöriga stödmottagare, eller beviljar olika nivåer av nedsättningar till behöriga stödmottagare som ingår i samma kategori enligt punkt 405 a eller b, måste den kunna visa att det beslutet har fattats på grundval av objektiva, icke-diskriminerande och öppna kriterier och att stödet i princip beviljas på samma sätt för alla behöriga stödmottagare inom samma sektor om de befinner sig i en liknande faktisk situation.

4.11.3.2 Stödåtgärdens proportionalitet

408. Kommissionen anser att stödet är proportionerligt om stödmottagarna i de sektorer som anges i punkt 405 a och b betalar minst 15 % respektive 25 % av de kostnader för elavgifter som en medlemsstat inkluderar i sin stödordning. För att stödet ska vara proportionerligt anser kommissionen även att sådana nedsättningar inte får resultera i att avgiften understiger 0,5 euro/MWh.
409. Egna bidrag på grundval av punkt 408 kan emellertid vara mer än vad företag som är särskilt utsatta klarar av. Därför får medlemsstaten i stället begränsa merkostnaderna till följd av elavgifterna till 0,5 % av bruttoförelämsvärdet för företag i de sektorer som anges i punkt 405 a och till 1 % av bruttoförelämsvärdet för företag i de sektorer som anges i punkt 405 b. För att stödet ska vara proportionerligt anser kommissionen även att sådana nedsättningar inte får resultera i att avgiften understiger 0,5 euro/MWh.
410. Kommissionen anser att stödet är proportionerligt om tillämpningen av de högre stödnivåerna enligt punkterna 408 och 409 utökas till företag i de sektorer som anges i punkt 405 b, under förutsättning att de berörda företagen minskar koldioxidavtrycket av sin elförbrukning. För detta ändamål ska stödmottagarna täcka minst 50 % av sin elförbrukning med el från koldioxidfria källor, varav antingen minst 10 % ska täckas av ett terminsinstrument, t.ex. ett energiköpsavtal, eller minst 5 % ska täckas av lokal eller regional produktion.
411. Vid tillämpning av punkt 409 kommer ett företags bruttoförelämsvärde att vara bruttoförelämsvärdet till faktorkostnader, dvs. bruttoförelämsvärdet till marknadspriser minus eventuella indirekta skatter plus eventuella stöd. Bruttoförelämsvärdet till faktorkostnad kan beräknas med hjälp av omsättningen, plus produktion som redovisas som tillgång, plus övriga rörelseintäkter, plus eller minus lagerändringar, minus inköp av varor och tjänster ⁽¹⁶²⁾, minus övriga skatter på varor som är kopplade till omsättningen men inte avdragsgilla, minus avgifter och skatter som är kopplade till produktionen. Alternativt kan bruttoförelämsvärdet till faktorkostnad beräknas utifrån driftöverskottet brutto genom addition av personalkostnaderna. Inkomster och utgifter som klassificeras som finansiella eller extraordinära inkomster respektive utgifter utesluts från förelämsvärdet. Förelämsvärdet till faktorkostnad beräknas på bruttonivå, eftersom värdejusteringar (såsom avskrivning) inte dras av ⁽¹⁶³⁾.
412. Vid tillämpningen av punkt 411 kommer det aritmetiska medelvärdet för de senaste tre åren för vilka det finns uppgifter om bruttoförelämsvärde tillgängliga att användas.

4.11.3.3 Form av statligt stöd

413. Medlemsstater kan bevilja stödet i form av en nedsättning av avgifter, som ett fast årligt ersättningsbelopp (återbetalning) eller som en kombination av båda ⁽¹⁶⁴⁾. Om stödet beviljas i form av en nedsättning av avgifter ska det införas en mekanism för efterhandskontroll för att garantera att eventuella överutbetalningar av stöd återbetalas före den 1 juli påföljande år. Om stödet beviljas i form av en återbetalning ska det beräknas på grundval av de nivåer i fråga om elförbrukning och i tillämpliga fall bruttoförelämsvärde som observerats under den tidsperiod då de stödberättigande avgifterna tillämpades.

⁽¹⁶⁰⁾ Enligt definitionen i den statistiska näringsgrensindelningen i Europeiska gemenskapen (klassificeringen i Nace rev. 2) till en indelningsnivå på högst åtta siffror (Prodcom-nivå).

⁽¹⁶¹⁾ Till exempel uppgifter som omfattar en betydande andel av den berörda sektorns eller delsektorns bruttoförelämsvärde på EU-nivå.

⁽¹⁶²⁾ "Varor och tjänster" inbegriper inte personalkostnader.

⁽¹⁶³⁾ Kod 12 15 0 inom den rättsliga ram som tillhandahålls genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 58/97 av den 20 december 1996 om statistik rörande företagsstrukturer (EGT L 14, 17.1.1997, s. 1).

⁽¹⁶⁴⁾ Användningen av fasta årliga ersättningar (återbetalningar) har fördelen att stödmottagande företag berörs av samma ökning av marginalkostnaderna för el (dvs. samma ökning av elkostnaden för varje extra förbrukad MWh), varigenom en potentiell snedvridning av konkurrensen inom sektorn begränsas.

4.11.3.4 Energibesiktningar och ledningssystem

414. För stöd som beviljas enligt avsnitt 4.11 måste medlemsstaten förbinda sig att kontrollera att stödmottagaren fullgör sin skyldighet att utföra en energibesiktning i den mening som avses i artikel 8 i direktiv 2012/27/EU. Energibesiktningen kan antingen utföras som en fristående besiktning eller inom ramen för ett certifierat energiledningssystem eller miljöledningssystem, i enlighet med artikel 8 i energieffektivitetsdirektivet.
415. Medlemsstaten måste även åta sig att övervaka stödmottagare som är skyldiga att utföra en energibesiktning enligt artikel 8.4 i direktiv 2012/27/EU för att säkerställa att de vidtar en eller flera av följande åtgärder:
- Genomför rekommendationer i besiktningssrapporten, i den mån återbetalningstiden för de relevanta investeringarna inte överstiger 3 år och kostnaderna för deras investeringar är proportionerliga.
 - Minskar koldioxidavtrycket av sin elförbrukning, så att minst 30 % av elförbrukningen täcks av koldioxidfria källor.
 - Investerar en betydande andel på minst 50 % av stödbeloppet i projekt som leder till väsentliga minskningar av anläggningens växthusgasutsläpp; i tillämpliga fall bör investeringen leda till minskningar på en nivå långt under det relevanta riktmärke som används för gratis tilldelning i unionens utsläppshandelssystem.

4.11.3.5 Övergångsregler

416. För att undvika negativa förändringar av avgiftsbördan för enskilda företag som inte uppfyller de villkor för stödberättigande som fastställs i avsnitt 4.11 kan medlemsstaterna upprätta en övergångsplan för de företagen. Övergångsplanen ska vara begränsad till företag som uppfyller följande två kumulativa kriterier:
- De har under åtminstone ett av de senaste två åren före anpassningen enligt punkt 468 a tagit emot stöd i form av sänkta avgifter inom ramen för en nationell stödordning som förklarats vara förenlig på grundval av avsnitt 3.7.2 i riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 ⁽¹⁶⁵⁾.
 - De uppfyllde behörighetskriterierna i avsnitt 3.7.2 i riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 vid den tidpunkt då stödet enligt punkt 416 a beviljades.
417. Denna övergångsplan ska innebära en successiv och fullständig anpassning till de villkor som följer av tillämpningen av de kriterier för stödberättigande och proportionalitet som fastställs i avsnitt 4.11, som ska uppfyllas senast 2028 i linje med följande tidsplan:
- För de avgifter som är tillämpliga fram till 2026 ska de berörda företagen betala minst 35 % av kostnaderna för de elavgifter som en medlemsstat har infört i sin stödordning eller motsvarande 1,5 % av sitt bruttoförelägsvärde.
 - För de avgifter som är tillämpliga 2027 ska de berörda företagen betala minst 55 % av kostnaderna för de elavgifter som en medlemsstat har infört i sin stödordning eller motsvarande 2,5 % av sitt bruttoförelägsvärde.
 - För de avgifter som är tillämpliga 2028 ska de berörda företagen betala minst 80 % av kostnaderna för de elavgifter som en medlemsstat har infört i sin stödordning eller motsvarande 3,5 % av sitt bruttoförelägsvärde.
418. Övergångsplanen får ge företagen möjlighet att tillämpa stödnivåerna i punkt 417 a för hela övergångsperioden, under förutsättning att de berörda företagen minskar koldioxidavtrycket av sin elförbrukning. För detta ändamål ska stödmottagarna täcka minst 50 % av sin elförbrukning med el från koldioxidfria källor, varav antingen minst 10 % ska täckas av ett terminsinstrument, t.ex. ett energiköpsavtal, eller minst 5 % ska täckas av lokal eller regional produktion.

⁽¹⁶⁵⁾ Meddelande från kommissionen, *Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020* (EUT C 200, 28.6.2014, s. 1).

419. Kommissionen anser att icke anmält stöd i form av nedsatta elavgifter för energiintensiva användare under perioden före offentliggörandet av dessa riktlinjer kan anses förenliga med den inre marknaden på följande kumulativa villkor:

- a) Stödet var nödvändigt för utvecklingen av stödmottagarens näringsverksamhet.
- b) Överdriven snedvridning av konkurrensen har undvikits.

4.12 Stöd för nedläggning av kraftverk som använder kol, torv eller oljeskiffer och avveckling av gruvsdrift efter kol, torv eller oljeskiffer

420. Omställningen från elproduktion baserad på kol, torv och oljeskiffer är en av de viktigaste drivkrafterna för att fasa ut fossila bränslen i unionens energisektor. I avsnitten 4.12.1 och 4.12.2 fastställs de bestämmelser om förenlighet som är tillämpliga på två typer av åtgärder som medlemsstaterna kan vidta för att stödja nedläggningen av kraftverk som eldar med kol (både stenkol och brunkol), torv eller oljeskiffer och avvecklingen av gruvsdrift för dessa bränslen (*kol-, torv- och oljeskifferverksamhet*).

421. I avsnitten 4.12.1 och 4.12.2 fastställs de kriterier som kommissionen kommer att tillämpa när den bedömer stimulans-effekten, nödvändigheten, lämpligheten, proportionaliteten och effekterna på konkurrens och handel. Förenlighetskriterierna i kapitel 3 gäller endast de kriterier för vilka det inte finns några specifika regler i avsnitten 4.12.1 och 4.12.2.

422. Att påskynda energiomställningen i medlemsstater med mycket låg inkomst per capita är en särskilt stor utmaning. För att stödja den gröna omställningen i de hårdast drabbade regionerna genom att fasa ut de mest förorenande energikällorna kan medlemsstaterna behöva kombinera utfasningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet med investeringar i mer miljövänlig produktion, t.ex. naturgas. Kommissionen kan i undantagsfall, fram till den 31 december 2023, basera sin bedömning av sådana investeringar i medlemsstater med real BNP per capita räknat i marknadspriser i euro på högst 35 % av unionens genomsnitt 2019 på kriterier som avviker från dessa riktlinjer. De projekt som omfattas av denna punkt måste

- a) senast 2026 medföra en samtidig nedläggning av kraftverk som använder kol, torv eller oljeskiffer med åtminstone samma kapacitet som den nya produktion som omfattas av investeringen,
- b) avse medlemsstater som inte har någon kapacitetsmekanism och som förbinder sig att genomföra de marknadsreformer som krävs för att trygga elförsörjningen i framtiden utan behov av individuella stödåtgärder, och
- c) vara en del av en trovärdig och ambitiös strategi för minskning av koldioxidutsläppen, inbegripet genom förebyggande av icke-återvinningsbara tillgångar mot bakgrund av målen för 2030 och 2050 (se punkt 129).

4.12.1 Stöd för förtida nedläggning av lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet

4.12.1.1 Bakgrund till stödet

423. Omställningen från kol, torv och oljeskifferverksamhet drivs till stor del av lagstiftning, marknadskrafter såsom effekterna av koldioxidpriser och konkurrens från förnybara energikällor med låga marginalkostnader.

424. Medlemsstaterna kan dock besluta att påskynda denna marknadsdrivna övergång genom att förbjuda kraftproduktion från dessa bränslen från och med ett visst datum. Detta förbud kan ge upphov till situationer där lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet måste stänga före utgången av deras ekonomiska livslängd och kan därför leda till utebliven vinst. Medlemsstaterna kan vilja bevilja ersättning utanför domstol för att säkerställa rätts-säkerhet och förutsägbarhet för att underlätta den gröna omställningen.

4.12.1.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

425. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder som vidtas för att påskynda nedläggningen av lönsam kol-, torv- och oljeskifferverksamhet och ersätta de berörda företagen. Sådan ersättning skulle vanligtvis beräknas på grundval av utebliven vinst för företagen på grund av den förtida nedläggningen. Den kan också omfatta ytterligare kostnader för företagen, till exempel ytterligare sociala och miljörelaterade kostnader, om dessa kostnader är en direkt följd av den förtida nedläggningen av lönsam verksamhet. Ytterligare kostnader kan inte omfatta kostnader som även skulle ha uppkommit i det kontrafaktiska scenariot.
426. Åtgärderna i detta avsnitt kan underlätta utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller regioner. Sådana åtgärder kan till exempel skapa utrymme för utveckling av andra energiproduktionsverksamheter i linje med den gröna given för att kompensera den minskade energiproduktionskapacitet som orsakats av den förtida nedläggningen. Utan åtgärden kanske denna utveckling inte hade ägt rum i samma utsträckning. Förutsägbarheten och rätts-säkerheten i samband med införandet av sådana åtgärder kan dessutom underlätta den beordrade nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamheten.

4.12.1.3 Stimulanseffekt

427. Åtgärden behöver åstadkomma en förändring i aktörernas ekonomiska beteende så att deras kol-, torv- och oljeskifferverksamhet läggs ner före utgången av verksamhetens ekonomiska livslängd. För att avgöra om så är fallet kommer kommissionen att jämföra det faktiska scenariot (dvs. effekterna av åtgärden) med ett kontrafaktiskt scenario (dvs. i avsaknad av åtgärden). Åtgärden bör inte leda till att de regler som tillämpas på försörjnings-trygghetsåtgärder kringgås.

4.12.1.4 Nödvändighet och lämplighet

428. Kommissionen anser att det finns ett behov av en åtgärd om medlemsstaten kan visa att åtgärden inriktas på en situation där den kan medföra en väsentlig förbättring som marknaden i sig inte kan åstadkomma. Ett exempel är en åtgärd som gör det möjligt att fasa ut energiproduktionskapacitet baserad på kol, torv och oljeskiffer och därigenom bidrar till utvecklingen av näringsverksamhet avseende energiproduktion från alternativa källor, som inte skulle ha varit fallet utan åtgärden. I detta sammanhang kan kommissionen även beakta om marknaden i sig skulle ha uppnått en liknande minskning av koldioxidutsläppen utan åtgärden eller om åtgärden underlättar den gröna omställningen genom att bidra väsentligt till att säkerställa rättssäkerhet och förutsägbarhet som inte hade kunnat uppnås utan åtgärden.
429. Medlemsstaten bör dessutom kunna visa att åtgärden är ett lämpligt policyinstrument för att uppnå det avsedda målet med stödet, det vill säga det får inte finnas några mindre snedvridande policy- eller stödinstrument som kan uppnå samma resultat. Det kan exempelvis handla om att åtgärden är väl inriktad på att bidra till utvecklingen av elproduktion från alternativa källor, samtidigt som den minskar påverkan på elmarknadens funktion och sysselsättningen, och att den säkerställer förutsägbarhet i samband med nedläggningen samt bidrar till målen för minskade koldioxidutsläpp.

4.12.1.5 Proportionalitet

430. Stödet ska i princip beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande utifrån klara, öppna och icke-diskriminerande kriterier, i enlighet med avsnitt 3.2.1.3 ⁽¹⁶⁶⁾. Kravet gäller inte om medlemsstaten kan visa att ett anbuds-förfarande troligtvis inte kommer att vara konkurrensutsatt av objektiva skäl. Så kan till exempel vara fallet om antalet möjliga deltagare är begränsat, förutsatt att detta inte är en följd av diskriminerande behörighetskriterier.
431. Om stödet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kommer kommissionen att förutsätta att stödet är proportionerligt och begränsat till vad som är absolut nödvändigt.
432. I avsaknad av ett konkurrensutsatt anbudsförfarande kommer kommissionen att bedöma proportionaliteten från fall till fall för att verifiera att ersättningen är begränsad till vad som är absolut nödvändigt. I detta sammanhang kommer kommissionen att i detalj analysera de antaganden som medlemsstaten har använt för att fastställa den uteblivna vinsten och ytterligare kostnader som legat till grund för beräkningen av ersättningen för den förtida nedläggningen genom att jämföra den förväntade lönsamheten i det faktiska och kontrafaktiska scenariot. Det kontrafaktiska scenariot bör baseras på vederbörligen motiverade antaganden och realistiska marknadsutvecklingar och återspegla de förväntade intäkterna och kostnaderna för varje berörd enhet, samtidigt som hänsyn bör tas till möjliga direkta funktionella kopplingar mellan enheterna.

⁽¹⁶⁶⁾ Det krav på 30 % som fastställs i punkt 50 gäller inte anbudsförfaranden enligt avsnitt 4.12. Medlemsstaterna kan överväga att använda ytterligare kriterier, t.ex. andra miljömässiga fördelar som ska uppnås.

433. Om nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamheten sker senare än tre år efter tilldelningen av ersättningen ska medlemsstaten införa en mekanism för att uppdatera beräkningen av ersättningen på grundval av de senaste antagandena, såvida den inte kan visa varför användningen av en sådan mekanism inte är motiverad på grund av exceptionella omständigheter i det aktuella ärendet.

4.12.1.6 Undvikande av otilbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

434. Medlemsstaten ska identifiera och kvantifiera de förväntade miljöfördelarna med åtgärden, om möjligt i stöd per ton utsläpp av koldioxidekvivalenter som undvikits. Kommissionen kommer dessutom att se det som positivt om åtgärderna omfattar ett frivilligt återkallande av utsläppsrättigheter på nationell nivå.

435. Det är viktigt att säkerställa att åtgärden är strukturerad på ett sätt så att en eventuell snedvridning av konkurrensen på marknaden blir så liten som möjligt. Om stödet beviljas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande som är öppet för alla aktörer som bedriver kol-, torv- eller oljeskifferverksamhet utan diskriminering kommer kommissionen att förutsätta att stödet har begränsade snedvridande effekter på konkurrens och handel. Om inget konkurrensutsatt anbudsförfarande har använts kommer kommissionen att bedöma stödets effekter på handel och konkurrens på grundval av åtgärdens utformning och dess effekter på den berörda marknaden.

4.12.2 Stöd för extraordinära kostnader i samband med nedläggning av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet

4.12.2.1 Bakgrund till stödet

436. Nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet kan medföra stora sociala och miljömässiga kostnader för de berörda kraftverken och utvinningsverksamheterna. Medlemsstaterna kan besluta att täcka sådana extraordinära kostnader för att minska de sociala och regionala konsekvenserna av nedläggningen.

4.12.2.2 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

437. I detta avsnitt fastställs bestämmelser om förenlighet för åtgärder som vidtas för att täcka extraordinära kostnader i samband med nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.

438. Åtgärder som omfattas av detta avsnitt kan underlätta den sociala, miljömässiga och säkerhetsmässiga övergången för det berörda området.

439. Detta avsnitt ska tillämpas i den mån åtgärden inte omfattas av rådets beslut av den 10 december 2010 om statligt stöd för att underlätta nedläggning av icke-konkurrenskraftiga kolgruvor⁽¹⁶⁷⁾.

4.12.2.3 Nödvändighet och lämplighet

440. Kommissionen kommer att anse att stöd för att täcka extraordinära kostnader är nödvändigt och lämpligt i den mån det kan hjälpa till att mildra de sociala och miljömässiga effekterna av nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet i regionen och den berörda medlemsstaten.

4.12.2.4 Stimulanseffekt och proportionalitet

441. Statligt stöd för extraordinära kostnader får endast användas för att täcka kostnader i samband med nedläggningen av icke-konkurrenskraftig kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.

442. De kategorier av stödberättigande kostnader som omfattas definieras i bilaga II. Kostnader till följd av bristande efterlevnad av miljölagstiftningen samt kostnader kopplade till nuvarande produktion är inte stödberättigande.

⁽¹⁶⁷⁾ Rådets beslut av den 10 december 2010 om statligt stöd för att underlätta nedläggning av icke-konkurrenskraftiga kolgruvor (EUT L 336, 21.12.2010, s. 24).

443. Utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG⁽¹⁶⁸⁾ eller andra relevanta unionsbestämmelser⁽¹⁶⁹⁾ kan stöd för att täcka extraordinära miljökostnader endast anses ha en stimulanseffekt om den enhet eller det företag som har orsakat miljöskadan inte kan identifieras eller hållas juridiskt ansvarig för finansieringen av det arbete som krävs för att förebygga och åtgärda miljöskadan i enlighet med principen att förorenaren betalar.
444. Medlemsstaten måste visa att alla nödvändiga åtgärder, inbegripet rättsliga åtgärder, har vidtagits för att identifiera den ansvariga enhet eller det ansvariga företag som har orsakat miljöskadan och kräva att enheten eller företaget står för de relevanta kostnaderna. Om den enhet eller det företag som bär ansvaret enligt den tillämpliga lagstiftningen inte kan identifieras eller fås att betala kostnaderna kan stöd beviljas för hela arbetet med avhjälpande och återställande åtgärder, varvid stödet kan anses ha en stimulanseffekt. Kommissionen kan anse att ett företag inte kan fås att betala kostnaderna för att avhjälpa den miljöskada det har orsakat om företaget inte längre existerar i rättslig bemärkelse och om det inte finns något företag som kan anses vara dess rättsliga eller ekonomiska efterträdare⁽¹⁷⁰⁾, eller om det saknas tillräcklig ekonomisk säkerhet för att täcka kostnaderna.
445. Stödbeloppet får endast vara så stort att det täcker stödmottagarens extraordinära kostnader och får inte överstiga de kostnader som faktiskt ådragits. Kommissionen kommer att kräva att medlemsstaterna tydligt och separat identifierar stödbeloppet för varje kategori av stödberättigande kostnader, enligt vad som beskrivs närmare i bilaga II. Om medlemsstaten täcker sådana kostnader på grundval av antaganden, innan kostnaderna ens har uppkommit för stödmottagaren, måste den utföra en efterhandskontroll av de uppkomna kostnaderna utifrån detaljerade redovisningar som stödmottagaren lämnat in till den beviljande myndigheten, inbegripet fakturor eller intyg som styrker de extraordinära kostnader som uppkommit, och justera de beviljade beloppen i enlighet därmed.

4.12.2.5 Undvikande av otillbörliga negativa effekter på handel och konkurrens

446. Under förutsättning att stödet begränsas till att endast täcka de extraordinära kostnader som stödmottagaren ådragit sig anser kommissionen att det har begränsade snedvridande effekter på handel och konkurrens.
447. Stöd som tas emot för extraordinära kostnader bör bokföras i stödmottagarens resultaträkning som en särskild intäkt i förhållande till omsättningen. Om stödmottagaren fortsätter att bedriva handel eller verksamhet efter nedläggningen av den relevanta kol-, torv- eller oljeskifferverksamheten ska den noggrant särredovisa denna verksamhet. Det beviljade stödet ska förvaltas på ett sådant sätt att det inte kan överföras till någon annan näringsverksamhet som bedrivs av samma företag.

4.13 Stöd till studier eller konsulttjänster i frågor som rör klimat, miljöskydd och energi

4.13.1 Tillämpningsområde och stödberättigade verksamheter

448. Detta avsnitt gäller stöd för studier eller konsulttjänster som är direkt kopplade till projekt eller verksamheter som omfattas av dessa riktlinjer i frågor som rör klimat, miljöskydd och energi. Stöd får beviljas oavsett om studien eller konsulttjänsten följs av en investering som omfattas av dessa riktlinjer.
449. Studien eller konsulttjänsten får inte vara en kontinuerlig eller regelbunden verksamhet, och den får inte gälla företagets normala driftskostnader.

4.13.2 Stimulanseffekt

450. Kravet i punkt 451 ska tillämpas utöver kraven i avsnitt 3.1.2.
451. Stöd för energibesiktningar enligt kravet i direktiv 2012/27/EU kan endast anses ha en stimulanseffekt i den mån energibesiktningen utförs utöver den obligatoriska energibesiktningen enligt det direktivet.

⁽¹⁶⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

⁽¹⁶⁹⁾ Se även kommissionens tillkännagivande *Riktlinjer för en gemensam förståelse av begreppet "miljöskada" enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador*, 2021/C 118/01 (EUT C 118, 7.4.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁰⁾ Se kommissionens beslut C(2012) 558 final av den 17 oktober 2012 i ärende SA.33496 (2011/N) – Österrike – Einzelfall, Altlast, DECON Umwelttechnik GmbH, skälen 65–69 (EUT C 14, 17.1.2013, s. 1).

4.13.3 Proportionalitet

452. De stödberättigande kostnaderna är kostnaderna för studien eller konsulttjänsterna i samband med projekt eller verksamhet som omfattas av dessa riktlinjer. Om endast en del av studien eller konsulttjänsten avser investeringar som omfattas av dessa riktlinjer utgörs de stödberättigande kostnaderna av kostnaderna för de delar av studien eller konsulttjänsten som avser de investeringarna.
453. Stödnivån får inte överstiga 60 % av de stödberättigande kostnaderna.
454. Stödnivån får ökas med 20 procentenheter för studier eller konsulttjänster som genomförs för små företags räkning och med 10 procentenheter för studier eller konsulttjänster som genomförs för medelstora företags räkning.

5. UTVÄRDERING

455. För att ytterligare säkerställa att snedvridningen av konkurrensen och handeln begränsas får kommissionen kräva att anmälningspliktiga stödordningar omfattas av en efterhandsutvärdering. Utvärderingar bör genomföras för stödordningar där den potentiella snedvridningen av konkurrensen och handeln är särskilt stor, dvs. stödordningar som kan riskera att begränsa eller snedvrida konkurrensen märkbart om genomförandet av dessa stödordningar inte granskas i god tid.
456. Efterhandsutvärdering kommer att krävas för stödordningar med stor stödbudget eller när dessa är av nydanande karaktär eller kan innebära betydande förändringar när det gäller marknader, teknik eller lagstiftning. Under alla omständigheter kommer en efterhandsutvärdering att krävas för stödordningar med en budget för statligt stöd eller redovisade utgifter på mer än 150 miljoner euro under ett givet år eller 750 miljoner euro under stödordningarnas totala varaktighet. I stödordningarnas totala varaktighet ingår den sammanlagda varaktigheten för stödordningen och eventuella tidigare stödordningar som omfattar ett liknande mål och geografiskt område, från och med den 1 januari 2022. Med tanke på utvärderingens syften och för att inte lägga en oproportionerligt stor börda på medlemsstaterna och på mindre stödprojekt krävs efterhandsutvärderingar endast för stödordningar med en sammanlagd varaktighet som överstiger tre år från och med den 1 januari 2022.
457. Kravet på efterhandsutvärdering kan åsidosättas för stödordningar som är direkta efterföljare till stödordningar med ett liknande mål och geografiskt område som redan har utvärderats, för vilka en slutlig utvärderingsrapport har lämnats in i enlighet med den utvärderingsplan som kommissionen godkänt, och som inte föranlett några negativa slutsatser. Alla stödordningar för vilka den slutliga utvärderingsrapporten inte överensstämmer med den godkända utvärderingsplanen måste omedelbart skjutas upp.
458. Efterhandsutvärderingen bör syfta till att kontrollera om antagandena och villkoren vad gäller stödordningens förenlighet har uppfyllts, i synnerhet stödåtgärdens nödvändighet och effektivitet mot bakgrund av de allmänna och specifika målen, och bör ge indikationer om stödets inverkan på handel och konkurrens.
459. Medlemsstaterna ska anmäla ett utkast till en utvärderingsplan, som kommer att utgöra en väsentlig del av kommissionens utvärdering av stödordningen, enligt följande:
- Tillsammans med stödordningen om budgeten för det statliga stödet överskrider 150 miljoner euro under ett givet år, eller 750 miljoner euro under dess totala varaktighet.
 - Senast 30 arbetsdagar efter en betydande ändring som ökar stödordningens budget till mer än 150 miljoner euro under ett givet år, eller 750 miljoner euro under stödordningens totala varaktighet.
 - För stödordningar som inte omfattas av led a eller b: senast 30 arbetsdagar efter att i de officiella räkenskaperna ha redovisat utgifter på över 150 miljoner euro under föregående år.
460. Utkastet till utvärderingsplan måste överensstämma med de gemensamma metodologiska principer som kommissionen anger ⁽¹⁷¹⁾. Den av kommissionen godkända utvärderingsplanen måste offentliggöras.
461. Efterhandsutvärderingen måste utföras av en oberoende expert från den stödbeviljande myndigheten på grundval av utvärderingsplanen. Varje utvärdering ska innehålla minst en interimsvärderingsrapport och en slutlig utvärderingsrapport. Båda rapporterna ska offentliggöras.

⁽¹⁷¹⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, *Gemensam metod för utvärdering av statligt stöd*, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final.

462. Om stödordningar utesluts från tillämpningsområdet för en gruppundantagsförordning uteslutande på grund av deras stora budget kommer kommissionen att utvärdera deras förenlighet endast med utgångspunkt i utvärderingsplanen.
463. Den slutliga utvärderingsrapporten ska lämnas till kommissionen i god tid så att det kan bedömas om stödordningen kan förlängas och senast nio månader före dess upphörande. Denna frist kan förkortas för stödordningar som utlöser utvärderingskravet under de två sista genomförandeåren. Närmare omfattning av och formerna för varje utvärdering kommer att fastställas i beslutet om godkännande av stödordningen. För alla efterföljande stödåtgärder med liknande mål ska en beskrivning tillhandahållas om hur utvärderingsresultaten har beaktats.

6. RAPPORTERING OCH ÖVERVAKNING

464. Enligt rådets förordning (EU) 2015/1589⁽¹⁷²⁾ och kommissionens förordning (EG) nr 794/2004⁽¹⁷³⁾ ska medlemsstaterna lämna in årsrapporter till kommissionen.
465. Medlemsstaterna ska föra detaljerade register över alla stödåtgärder. Dessa register måste innehålla all den information som krävs för att man ska kunna fastställa att villkoren rörande stödberättigande kostnader och högsta stödnivåer har uppfyllts. Dessa register ska bevaras i tio år från det datum då stödet beviljades och kommissionen ska ges tillgång till dem på begäran.

7. TILLÄMPLIGHET

466. Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer för att bedöma förenligheten hos allt anmälningspliktigt stöd för klimat, miljöskydd och energi som har tilldelats eller planeras att tilldelas från och med den 27 januari 2022. Olagligt stöd kommer att bedömas enligt de regler som var tillämpliga det datum då stödet beviljades.
467. Dessa riktlinjer ersätter riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020⁽¹⁷⁴⁾.
468. Kommissionen föreslår följande lämpliga åtgärder för medlemsstaterna i enlighet med artikel 108.1 i fördraget:
- Medlemsstaterna bör vid behov ändra befintliga stödordningar för miljöskydd och energi så att de blir förenliga med dessa riktlinjer senast den 31 december 2023.
 - Medlemsstaterna bör ge sitt uttryckliga och ovillkorliga samtycke till de lämpliga åtgärder som föreslås i punkt 468(a) inom två månader från offentliggörandet av dessa riktlinjer i *Europeiska unionens officiella tidning*. Om svar uteblir kommer kommissionen att anta att medlemsstaten i fråga inte samtycker till de föreslagna åtgärderna.

8. ÖVERSYN

469. Kommissionen har för avsikt att utvärdera dessa riktlinjer från och med den 31 december 2027 för att granska deras effektivitet, ändamålsenlighet, relevans, samstämmighet och mervärde.
470. Kommissionen kan när som helst besluta att se över eller ändra dessa riktlinjer om det skulle vara nödvändigt av konkurrenspolitiska eller andra unionspolitiska skäl, av hänsyn till internationella åtaganden eller av något annat motiverat skäl.

⁽¹⁷²⁾ Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

⁽¹⁷³⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽¹⁷⁴⁾ Meddelande från kommissionen – *Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020* (EUT C 200, 28.6.2014, s. 1).

BILAGA 1

Förteckning över stödberättigade sektorer enligt avsnitt 4.11**Sektorer som är utsatta för betydande risk enligt vad som avses i avsnitt 4.11.3.1**

Nace-kod	Beskrivning
0510	Stenkolsutvinning
0620	Utvinning av naturgas
0710	Järnmalmsutvinning
0729	Utvinning av annan malm
0811	Brytning av natursten, kalk- och gipssten, krita och skiffer
0891	Brytning av kemiska mineral
0893	Saltutvinning
0899	Diverse övrig utvinning av mineral
1020	Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
1031	Beredning och hållbarhetsbehandling av potatis
1032	Juice- och safttillverkning
1039	Annan beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker
1041	Utvinning av vegetabiliska och animaliska oljor och fetter
1062	Stärkelsestillverkning
1081	Sockertillverkning
1086	Tillverkning av homogeniserade livsmedelspreparat inklusive dietmat
1104	Framställning av andra icke-destillerade jästa drycker
1106	Framställning av malt
1310	Garntillverkning
1320	Vävnadstillverkning
1330	Blekning, färgning och annan textilberedning
1391	Tillverkning av trikåväv
1393	Tillverkning av mattor
1394	Tågvirkes- och bindgarnstillverkning
1395	Tillverkning av bondad duk
1396	Tillverkning av andra tekniska textilier och industritextilier
1411	Tillverkning av läder- och skinnkläder
1431	Tillverkning av strumpor

Nace-kod	Beskrivning
1511	Garvning och annan läderberedning; pälsberedning
1610	Sågning och hyvling av trä
1621	Tillverkning av fanér och träbaserade skivor
1622	Tillverkning av sammansatta parkettstavar
1629	Annan trävarutillverkning; tillverkning av varor av kork, halm, rotting o.d.
1711	Massatillverkning
1712	Pappers- och papptillverkning
1722	Tillverkning av hushålls- och hygienartiklar av papper
1724	Tapettillverkning
1920	Petroleumraffinering
2011	Industrigasframställning
2012	Tillverkning av färgämnen
2013	Tillverkning av andra oorganiska baskemikalier
2014	Tillverkning av andra organiska baskemikalier
2015	Tillverkning av gödselmedel och kväveprodukter
2016	Basplastframställning
2017	Tillverkning av syntetiskt basgummi
2059	Tillverkning av andra kemiska produkter
2060	Konstfibertillverkning
2110	Tillverkning av farmaceutiska basprodukter
2211	Tillverkning av däck och slangar; regummering
2219	Annan gummivarutillverkning
2221	Tillverkning av plasthalvfabrikat
2222	Plastförpackningstillverkning
2229	Annan plastvarutillverkning
2311	Framställning av planglas
2312	Bearbetning av planglas
2313	Tillverkning av buteljer, glasförpackningar och husgeråd av glas
2314	Tillverkning av glasfiber
2319	Tillverkning av andra glasvaror inklusive tekniska glasvaror
2320	Tillverkning av eldfasta produkter

Nace-kod	Beskrivning
2331	Tillverkning av keramiska golv- och väggplattor
2342	Tillverkning av keramiska sanitetsartiklar
2343	Tillverkning av keramiska isolatorer o.d.
2344	Tillverkning av andra tekniska keramiska produkter
2349	Framställning av andra keramiska produkter
2351	Tillverkning av cement
2391	Slipmedelstillverkning
2399	Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter, i.a.n.
2410	Framställning av järn och stål samt ferrolegeringar
2420	Tillverkning av rör, ledningar, ihåliga profiler och tillbehör av stål
2431	Tillverkning av kalldragen stålstång
2432	Tillverkning av kallvalsade stålband
2434	Tillverkning av kalldragen ståltråd
2442	Framställning av aluminium
2443	Framställning av bly, zink och tenn
2444	Framställning av koppar
2445	Framställning av andra metaller
2446	Tillverkning av kärnbränsle
2451	Gjutning av järn
2550	Smidning, pressning, prägling och valsning av metall; pulvermetallurgi
2561	Beläggning och överdragning av metall
2571	Tillverkning av bestick
2593	Tillverkning av metalltrådvaror, kedjor och fjädrar
2594	Tillverkning av nitar och skruvar
2611	Tillverkning av elektroniska komponenter
2720	Batteri- och ackumulatortillverkning
2731	Tillverkning av optiska fiberkablar
2732	Tillverkning av andra elektroniska och elektriska ledningar och kablar
2790	Tillverkning av annan elapparatur
2815	Tillverkning av lager, kugghjul och andra delar för kraftöverföring
3091	Tillverkning av motorcyklar
3099	Övrig transportmedelstillverkning

Sektorer som är utsatta för risk enligt vad som avses i avsnitt 4.11.3.1

Nace-kod	Beskrivning
1011	Beredning och hållbarhetsbehandling av kreaturskött
1012	Beredning och hållbarhetsbehandling av fjäderfäkött
1042	Matfettstillverkning
1051	Mejerivarutillverkning
1061	Tillverkning av kvarnprodukter
1072	Tillverkning av knäckebröd, kex och konserverade bakverk
1073	Tillverkning av makaroner, nudlar, couscous och liknande mjölprodukter
1082	Tillverkning av choklad, choklad- och sockerkonfektyrer
1085	Tillverkning av lagad mat och färdigrätter
1089	Framställning av andra livsmedel, i.a.n.
1091	Framställning av beredda fodermedel
1092	Framställning av mat till sällskapsdjur
1107	Framställning av läskedrycker, mineralvatten och annat vatten på flaska
1723	Tillverkning av skrivpapper, kuvert o.d.
1729	Tillverkning av andra pappers- och pappvaror
2051	Sprängämnestillverkning
2052	Tillverkning av lim
2332	Tillverkning av murtegel, takpannor och andra byggvaror av tegel
2352	Tillverkning av kalk och gips
2365	Tillverkning av fibercementvaror
2452	Gjutning av stål
2453	Gjutning av lättmetall
2591	Tillverkning av stålfat o.d. behållare
2592	Tillverkning av lättmetallförpackningar
2932	Tillverkning av andra delar och tillbehör till motorfordon

BILAGA 2

Definition av de kostnader som avses i avsnitt 4.12.2

1. Kostnader för företag som har stängt eller håller på att stänga kol-, torv- och oljeskifferverksamhet

Endast följande kostnadskategorier och endast om kostnaderna uppstått i samband med nedläggning av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet:

- (a) Kostnader för sociala förmåner i samband med pensionering av arbetstagare innan de når lagstadgad pensionsålder.
- (b) Andra extraordinära utgifter för arbetstagare som har förlorat eller som förlorar arbetet.
- (c) Utbetalning av pensioner och bidrag utöver det lagstadgade pensionssystemet till arbetstagare som har förlorat eller som förlorar arbetet samt till arbetstagare som hade rätt till sådana utbetalningar före nedläggningen.
- (d) Kostnader som betalas av företagen för återanpassning av arbetstagare i syfte att underlätta för dem att hitta en ny anställning utanför kol-, torv- och oljeskifferindustrin, särskilt utbildningskostnader.
- (e) Fria leveranser av kol, torv och oljeskiffer till arbetstagare som har förlorat eller förlorar arbetet och till arbetstagare som hade rätt till sådana leveranser före nedläggningen, eller deras monetära motsvarighet.
- (f) Resterande kostnader på grund av administrativa, rättsliga eller skattemässiga bestämmelser som är specifika för kol-, torv- och oljeskifferindustrin.
- (g) Extra säkerhetsarbete under jord till följd av nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamheten.
- (h) Terrängskador, i den mån de avser den kol-, torv- och oljeskifferverksamhet som har lagts ned eller som håller på att läggas ned.
- (i) Alla vederbörligt motiverade kostnader i samband med återställande av gamla platser för kraftverk och utvinningsverksamhet, inbegripet följande:
 - Resterande kostnader till följd av avgifter till organ som svarar för vatten och avlopp.
 - Övriga resterande kostnader för vatten och avlopp.
- (j) Resterande kostnader för före detta arbetstagares sjukförsäkring.
- (k) Kostnader i samband med uppsägning eller ändring av löpande avtal (till ett maximalt värde av sex månaders produktion).
- (l) Väsentliga extraordinära avskrivningar som uppstått till följd av nedläggningen av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
- (m) Kostnader för rekultivering av markytor.

Värdestegringen för marken ska dras av från de stödberättigande kostnaderna för kostnadskategorierna g, h, i och m.

2. Kostnader som åsamkas flera företag

Endast följande kostnadskategorier:

- (a) Höjning av avgifterna utöver det lagstadgade systemet för att täcka de sociala avgifter som uppstått genom att antalet betalande minskat till följd av nedläggning av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.

-
- (b) Utgifter för vatten och avlopp till följd av nedläggning av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
 - (c) Höjning av avgifterna till organ som svarar för vatten och avlopp om denna höjning uppstått till följd av att den produktion som ligger till grund för avgiftsdebiteringen minskat efter en nedläggning av kol-, torv- och oljeskifferverksamhet.
-